

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Трагедія

Рятуючи дітей від падаючого дерева, вчителька зазнала тяжких травм

▶ СТОР. 8

Людина і ліс

Чому звірі просяться у неволю?

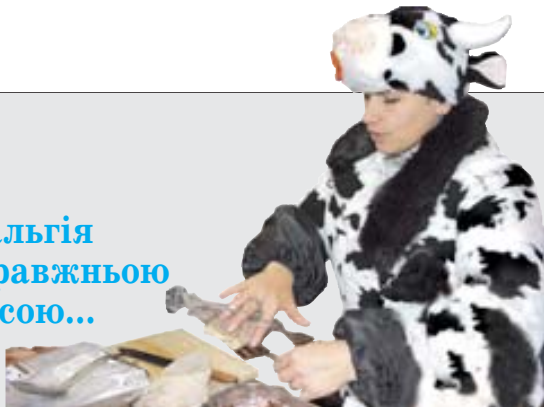
▶ СТОР. 12

Село

Ностальгія за справжньою ковбасою...

▶ СТОР. 14—15

№ 210 (4960)

ВІВТОРОК, 9 ЛИСТОПАДА 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

Володимир Литвин:
«На часі розв'язання питання землі»

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вважає, що політики повинні проаналізувати причини фактичного ігнорування людьми виборів до місцевих органів влади і зробити відповідні висновки.

«Вибори завершилися, а політики продовжують з'ясовувати стосунки, намагатися підправити результати, замість того щоб замислитися, чому більше половини виборців відмовилися брати участь у голосуванні, а кожен п'ятий-шостий з тих, хто прийшов на виборчі дільниці, проголосував «проти всіх». Чому формуванню місцевої влади, яка має безпосередньо розв'язувати нагальні проблеми громадян, люди приділили мінімальну увагу?», — сказав В. Литвин, відповідаючи на запитання телеканала «Рада».

▶ СТОР. 2

Свято з вогнем та протестами

Сьогодні — День української писемності та мови. Це свято своїм указом ще 1997 року встановив тодішній Президент країни Леонід Кучма. Беззаперечним аргументом «за» було «ураховання важливої ролі української мови в консолідації суспільства». Минуло тринадцять років, і зараз націоналістично-патріотичні сили б'ють на сполох. Адже якщо колись народні обранці доручали «солов'їній» об'єднати націю, через чортову дюжину років це право збираються покласти на українсько-російську двомовність. Буцїмто, саме остання є важливим надбанням нашого народу і потужним чинником консолідації багатонаціонального українського суспільства. Тому і припускають націоналісти-песимісти: цей рік може стати останнім, коли відзначається день української мови.

▶ СТОР. 10

«Нема за що ростити дитину — заберіть її в інтернат!»

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

В Україні нині 100,3 тисячі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Близько 29 тисяч дітей виховуються в різних інтернатах країни. За останні роки ця цифра поступово скорочується — дедалі більше дітей знаходять нові родини через усиновлення, опіку, піклування, в прийомних сім'ях чи дитбудинках сімейного типу. Деякі діти потрапляють в нові

родини одразу з притулків, минаючи інтернати. Проте нещодавно Кабінет Міністрів доручив розглянути питання про розширення функцій інтернатних закладів, про навчання дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей в інтернатах для дітей-сиріт, а також передбачити у проекті держбюджету на 2011 рік витрати на будівництво нових дитбудинків та інтернатів.

▶ СТОР. 18—19

Відтворили бій за визволення Києва

Цими вихідними столиця повернулася в минуле. Два дні в Києві святкували 67-му річницю визволення міста від гітлерівських військ.

У суботу на Хрещатику відбувся парад військової техніки часів Великої Вітчизняної війни. Центральною вулицею проїхалися відrestaвровані бронеавтомобілі та мотоцикли й промарширували колоною солдати в формі взірця 1943 року. За дійством спостерігали ветерани, для яких на сходах КМДА облаштували імпровізовану президію.

▶ СТОР. 3

ПОДІЇ

Унікальна операція на серці пройшла успішно

В Одеській обласній клінічній дитячій лікарні вперше зроблено унікальну операцію на серці з повним припиненням кровообігу. Головний кардіохірург області Роман Лекан повідомив, що десятилітній пацієнтці на 30 хвилин було повністю зупинено кровообіг, а її тіло охолодили до +18 градусів.

Складність полягала й у тому, що внутрішня стінка аорти дитини була пошкоджена інфекцією. Але мета операції — заміна висхідної аорти протектором — була успішно досягнута. Одеса стала другим містом в Україні після Києва, де роблять такі складні оперативні втручання у дітей, інформує наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Я ВАМ ПИШУ...

Нумо збирати пляшки!

Дякую за різноманіття інформації у всіх сферах життя, це допомагає розібратись у проблемах нашої країни. Одна з яких — утилізація сміття. У нас на Закарпатті під час повені тисячі пластикових пляшок пливуть за течією річок, потім осідають на берегах, захаваючи все навкруг. Хочу розповісти, як із цими пляшками «борються» за кордоном. Адже там ви не побачите їх під ногами. Бо за кожну можна отримати винагороду у 25 центів.

Можливо, й нам такий досвід стане у пригоді? Хай не за 25 центів, так за 20 копійок. Знайшлися б люди, які їх здавали б. І їм певний зиск, і природу врятуємо від захащення...

З найкращими побажаннями — Світлана БОГАЧОВА.

Ужгород.

КОРОТКО

■ АМКУ вимагає від десяти найбільших виробників та поставальників охолодженого м'яса птиці привести оптові-відпускні ціни на продукцію до економічно обґрунтованого рівня та не допускати їх безпідставного підвищення (Укрінформ).

■ У Павлограді (Дніпропетровська обл.) введено в експлуатацію першу чергу металургійного комплексу ТОВ «ТСА-СТІЛ ГРУП», що передбачає виробництво 150—200 тис. тонн безперервно литої квадратної заготовки на рік (Укрінформ).

■ У Харкові розпочався Європейський тиждень якості, який проводиться з 1995 року за рішенням Європейської комісії (Укрінформ).

■ У Тегерані, в культурному центрі «Меляль» відбулося урочисте відкриття виставки української художньої фотографії «Чарівна Україна» (Укрінформ).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ВВП України зріс на п'ять відсотків протягом дев'яти місяців 2010 року

Володимир ЛИТВИН: «На часі розв'язання питання землі»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На думку керівника парламенту, ситуація, що склалася, свідчить про те, що у суспільстві «домінують тотальні зневіра та розчарування». «А проводити реформи, які конче необхідні, надзвичайно складно, коли люди не розуміють і не підтримають те, що пропонуватиметься на всіх рівнях», — сказав він.

«Тому я не схильний до того, щоб гратися у відсотки, а вважаю, що результати цих виборів потрібно, по-перше, прийняти як даність, а по-друге, відмовитися від намагання підправити їх результати і запропонувати депутатам місцевих рад та головам міст знайти більш комфортну політичну нішу, ніж ту, від якої вони балотувалися на виборах, — сказав В. Литвин. — Мене це непокоїть, бо примус не завершується добром».

Голова Верховної Ради зазначив, що «ці вибори ані на йоту не забезпечили просування країни вперед». «У багатьох випадках до місцевих рад прийшли ті, хто аб-

солютно не готовий працювати над розв'язанням проблем людей», — пояснив він, додавши, що люди голосували в основному за рекламу партій та їхніх лідерів, не знаючи, хто внесений до партійних списків, яке відношення вони мають до тієї чи іншої територіальної громади.

В. Литвин підкреслив, що це надзвичайно важливо з огляду на те, що на часі «розв'язання ключового питання, яке турбує всіх людей і від якого залежатиме їх майбутнє — питання землі, а воно у віданні місцевих органів влади». «Це питання національної безпеки України», — наголосив він, додавши, що центральна влада повинна прискіпливо контролювати земельні питання і примушувати всіх дотримуватися законів.

На думку В. Литвина, одним із висновків виборчої кампанії, що завершилася, є необхідність повернення до мажоритарної системи виборів до парламенту, «щоб люди знали, кого вони обирають, що це за людина, чи знає вона

проблеми виборців, чи заслужила вона бути народним представником і носити високе звання народного депутата».

«Потрібно зосередитися не на питанні дати виборів до парламенту — це похідне, а визначитися у головному: що зміниться, коли ці вибори будуть проведені», — сказав він. За словами В. Литвина, для цього парламентарії мають проголосувати за те, щоб закон про вибори до Верховної Ради України базувався на мажоритарному принципі. В цьому законі, вважає він, потрібно передбачити підзвітність депутатів виборцям і механізм їх відкликання.

Обрання парламенту за новим законом, на думку В. Литвина, запобігатиме «досягненню кулуарних домовленостей», прийняттю великої кількості лобістських рішень, а також «безглузду блокуванню» роботи Верховної Ради. Натомість, сказав він, домінуватимуть інтереси виборців і країни загалом.

Разом з тим, відповідаючи на запитання щодо вірогідності ухва-

лення такого закону, В. Литвин сказав: «Якщо це рішення поставити у залежність від волі політиків і партій, воно ніколи не буде прийнято». «Очевидно, потрібно створювати суспільну атмосферу, щоб експертне середовище, журналістський цех і громадяни активніше висловлювалися за персоналіфікацію влади, її відповідальність і необхідність контролю за нею, — зазначив він. — Інакше ми не зможемо сподіватися на ефективну організацію життя в країні».

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин здивований позицією ініціаторів розгляду законопроекту про доступ до публічної інформації.

Відповідаючи у п'ятницю на запитання телеканалу «Рада», В. Литвин зазначив, що «з цим законопроектом склалася дивна ситуація».

Він нагадав, що у Верховній Раді активно вимагали його розгляду, вившуючи відповідні гасла у сесійній залі. За словами керів-

ника парламенту, він пропонував ще раз провести засідання Комітету з питань свободи слова та інформації за участю Уповноваженого з прав людини, прийняти відповідне рішення й одразу внести законопроект на розгляд депутатів у нинішню п'ятницю.

Водночас, сказав В. Литвин, як тільки 5 листопада законопроект було запропоновано до розгляду відповідно до прийнятого рішення, він отримав від голови профільного комітету лист з проханням перенести розгляд цього документа. «Мене ця ситуація дивує, тим більше що я ще раз уважно ознайомився зі змістом закону. Великих застережень до нього немає», — зазначив В. Литвин.

«Мені незрозумілі політичні ігрища, коли самі ініціатори цього законопроекту відмовляються від його розгляду», — сказав керівник парламенту, додавши: «Що стосується законодавчого органу країни, він, по суті справи, і так працює у відкритому режимі».

Прес-служба
Верховної Ради України.

Ми високо цінуємо співпрацю з Європейським парламентом

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з віце-президентом групи Європейської народної партії Європейського парламенту Гуннаром Хйокмарком (на знімку ліворуч). «Ми високо цінуємо співпрацю з Європейським парламентом, а особливо з ЄНП. Для нас є цікавим і важливим ваше бачення перебігу подій в Україні. Велике завжди бачиться з відстані», — зазначив Голова Верховної Ради. Володимир Литвин переконаний, що нині вже очевид-

но, що треба зробити в законодавчому плані і що належить робити у плані забезпечення реалізації законодавчих приписів. «Я сподіваюся, що ваші враження допоможуть українському парламентові в цьому плані», — підкреслив глава парламенту.

Після зустрічі на брифінгу Голова Верховної Ради Володимир Литвин говорив переважно про результати місцевих виборів: «Для мене головним і визначальним є не нанизування тих чи інших проблемних моментів під час виборчої кампанії, яка, на жаль, ще не завершилася, а винесення уроків і дії насамперед на законодавчому рівні і в практичній площині. Мене непокоїть та обставина, що, незважаючи на вимогу закону протя-

гом п'яти днів встановити результати виборів, в останній момент почалася кампанія з перерахунку бюлетенів. Дивним чином збігаються обставини, що це пропонується робити в тих округах, де перемогли представники Народної партії. Я це розглядаю як ту обставину, що схаменулись і побачили, що за підсумками виборів до місцевих органів влади Народна партія, яку я представляю, займає третє—четверте місце. Ми вперше беремо участь у виборах як Народна партія. Це свідчить про те, що в нас є потенціал і є люди, які користуються підтримкою виборців», — підкреслив Голова Верховної Ради. На сьогоднішній день, за словами Володимира Литвина, Народна партія має більше 5 відсотків депутатів в обласних рада, практично сім відсотків — у районних і близько 10 відсотків депутатів місцевих органів влади. Володимир Литвин розповів, що Народна партія має величезну кількість авторитетних людей, яким пропонують продовжувати свою діяльність під крилом іншої партії. «На минулому тижні з цього приводу я мав розмову з двома головами обласних державних адміністрацій і попросив їх не демонструвати активність там, де вона не потрібна, — зазначив Володимир Литвин. — А також нещодавно отримав інформацію, що починається перерахунок голосів».

Сергій МЕЛЬНИК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Усі козацькі січі — в одному туристському маршруті

Заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко відвідав Дніпропетровську область, де взяв участь у заходах з нагоди 155-ї річниці з дня народження відомого українського історика Дмитра Яворницького. Крім того, зустрівся з працівниками освітньої сфери та галузі культури, яким презентував просвітницькі проекти Фонду «Рідна країна».

Унікальна історія козацької доби здебільшого представлена для українців та іноземців лише Запорізькою Січчю. Однак незабаром в Україні може з'явитися новий історико-туристський маршрут, що презентуватиме всі козацькі січі. Цю тему обговорювали заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко, новообраний міський голова Нікополя Руслан Токар та директор Національного заповідника «Хортиця» Максим Остапенко. Заступник глави парламенту запропонував обговорити тему, щоб розширити сферу наукових, реставраційних та інших досліджень та зробити маршрут, де можна було б описати і показати територію Дніпро-

петровської, Запорізької, Херсонської областей, де діяло українське козацтво.

«Я гордий, що нам удалося збудувати історико-культурний комплекс «Запорізька Січ» на Хортиці, але це лише перший крок для того, щоб показати унікальне явище демократичної козацької республіки, яке мало місце на території України», — сказав він.

Водночас заступник глави парламенту зауважив, що Дніпропетровщина, а зокрема Нікополь та Нікопольський район, як батьківщина п'яти козацьких січей, менш знані як для наших громадян, так і для іноземців. «Ми обговорили питання можливості відновлення історичних місць,

пов'язаних з місцями перебування козацьких січей на території Нікополя та його району, саме для того, щоб у перспективі сформувати маршрут, який би давав можливість відчутти атмосферу козацької доби, перебуваючи на території, як мінімум, Запорізької, Дніпропетровської та Херсонської областей», — наголосив М. Томенко.

Також на підсумковій прес-конференції Р. Токар сказав, що ідея позиціонування Нікополя як своєрідної столиці козацької волонії, з якої Богдан Хмельницький розпочинав національно-визвольну війну, є одним із проєктів, які він планує реалізувати під час своєї діяльності на посаді міського голови. У свою чергу, директор Національного заповідника «Хортиця» М. Остапенко відзначив, що Хортиця, яка вже працює з Кам'янською січчю Херсонської області, готова передати весь свій досвід для того, щоб такий унікальний туристський маршрут по всіх козацьких січах найближчим часом з'явився в Україні.

Перебуваючи в Дніпропетровську та Нікополі, Микола Томенко піддав критиці державну владу загалом та дніпропетровську зокрема за ігнорування відзначення 155-річчя з дня народження визначного вченого Дмитра Яворницького.

М. Томенко назвав бідою те, що люди, які опікуються нині гуманітарною сферою, вважають чужою або незрозумілою для себе українську історію. Він наголосив, що поза увагою залишилася людина, яка впорядкувала та прославила козацьку добу Української держави. М. Томенко нагадав, що саме Д. Яворницький створив краєзнавчий музей у Запоріжжі та багато років очолював кафедру українознавства в Дніпропетровську. «Але найважливіше те, що його позиціонують як своєрідного Геродота українського козацтва», — сказав заступник Голови Верховної Ради.

Прес-служба Миколи ТОМЕНКА.

Пенсійна реформа має гарантувати гідну старість, а не боротьбу за виживання

Тимчасова відмова уряду від підвищення пенсійного віку для жінок — наша маленька перемога. Про це заявила під час «круглого столу» голова Комітету Верховної Ради з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва Наталія Королевська.

На її думку, пенсійна криза — результат соціально-економічної кризи, яка триває останні 20 років у нашій державі. За цей час населення країни скоротилося більш ніж на сім мільйонів осіб. «Однак підвищення пенсійного віку не введе з кризи пенсійну систему. Це починає розуміти навіть влада», — підкреслила Наталія Королевська.

Голова профільного комітету нагадала, що заяви віцепрем'єр-міністра Сергія Тігіпка

про необхідність підвищення пенсійного віку для жінок і зобов'язання уряду перед Міжнародним валютним фондом підвищити пенсійний вік для жінок з 55 до 60 років викликали паніку й тривожні настрої в суспільстві. «Фактично жінок хотіли зробити заручницями економічної політики. До мене звернулися десятки жіночих громадських організацій з проханням виступити із законодавчою ініціативою. Я підготувала закон про мораторій на підви-

щення пенсійного віку для жінок, але його, на жаль, не підтримала Верховна Рада, — зазначила парламентарій. — Однак громадський тиск виявився сильнішим, і уряд відступив».

На думку голови парламентського комітету, вирішувати проблему необхідно комплексно, запропонувати суспільству модель побудови пенсійної системи, яка акумулює в собі всі найкращі світові напрацювання у цій сфері. Наталія Королевська вважає, що для наповнення Пенсійного фонду необхідно вивести бізнес з тіні, створити систему, при якій буде вигідно платити податки. Також треба провести антикорупційну реформу та забезпечити чесний розподіл бюджетних надходжень. Окрім того потрібно переглянути споживчий кошик та

мінімальний прожитковий мінімум, привести їх у відповідність з реальним життям і зробити основою всієї соціальної політики уряду.

Народний депутат наголосила, що у влади є всі можливості провести справжні реформи у пенсійній системі. Для цього необхідно позбутися хаосу, коли протягом декількох місяців точка зору урядовців змінюється на протилежну, розробити модель майбутньої пенсійної системи, яка буде сприяття суспільством, і послідовно втілювати її в життя. «Я впевнена, що спільними зусиллями ми зможемо виробити рішення, які допоможуть ефективно реформувати пенсійну систему України», — зазначила Наталія Королевська.

А голова парламентського комітету у справах пенсіоне-

рів, ветеранів та інвалідів Валерій Сушкевич підкреслив: «Поки що політичної волі до пенсійного реформування з боку української влади немає. Це реальність».

«Сьогодні маємо говорити про кризу солідарної системи. Найстрашнішим чинником її неспроможності є насамперед не вік, а тінізація і розмір заробітної плати. Тобто нині треба подумати про стабілізацію діючої солідарної системи з перспективами переходу на другий рівень», — зазначив він.

Валерій Сушкевич переконаний, що для переходу до якихось конкретних, обґрунтованих кроків пенсійного реформування має бути політична воля з боку української влади.

Сергій МЕЛЬНИК.

Відтворили бій за визволення Києва

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

А вже в неділю у Музеї народної архітектури і побуту в Пирогові майже вісімсот бійців та тридцять одиниць техніки відтворили бій за визволення Києва від фашистських загарбників. Учасники баталії — члени військових клубів з України, Росії та Білорусі. На їхньому рахунку це вже сьома реконструкція, яка, окрім іншого, стала ще й наймасштабнішим заходом на території пострадянських республік. Зануритися в 1943-й могли всі бажаючі. Глядачі побачили не лише солдатів в окопах, а й справжній танковий і повітряний бої. **Як розповіли УНІАН** організатори акції, сценарій реконструкції заснований на діях зведеного загону під командуванням заступника командира 71-ї стрілецької дивізії полковника Слівіна, який 4—6 листопада 1943 року вів бої у відриві від головних сил 38-ї армії, що йшли в наступ із Лютізького плацдарму. Бої цього загону були одним з найважливіших елементів наступальної операції зі визволення Києва.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Інші фото з цієї події шукайте у фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

Зайві люди?

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Такими, кажуть, відчули себе після нинішніх місцевих виборів пацієнти Рівненського обласного геріатричного пансіонату, які зазвичай голосують на виборчій дільниці у селі Забороль Рівненського району, що за кілька кілометрів від закладу. Адже до них члени дільничної комісії просто «не дійшли», хоча й 15 виборців з числа пацієнтів закладу (а право голосу тут мають 98 людей) завчасно подали заяви у дільничну комісію №14028 з проханням голосувати «на дому» у зв'язку з поганим станом здоров'я, ще так само мали право голосувати 50 людей, навпроти прізвищ яких у списках виборців стояла позначка «НСП» (не можуть самостійно пересуватися).

Загалом у списках виборців, які мали право голосувати за межами виборчої дільниці, було 150 осіб. Серед них — не лише мешканці геріатричного пансіонату. За словами голови дільничної виборчої комісії №14028 Марини Шевчук, 31 жовтня проголосувало їх тільки 58. Тобто: 92 особи (а це — більше 10 відсотків від тих, хто цього дня взяв участь у голосуванні взагалі на дільниці) не змогли скористатися гарантованим їм Конституцією України правом вільного волевиявлення.

— 31 жовтня я, як і інші, встала раніше, причепурилася, одягнулася по-святковому, бо для мене вибори завжди були святом, — розповідає 75-річна мешканка пансіонату, кавалер ордена Трудового Червоного Прапора Антоніна Степанівна Цимбалюк. — До нас мало хто навідується — від багатьох відмовились діти, у деяких, як у мене, їх нема. Тому для нас приїзд будь-якої людини в пансіонат — це вже подія. Але, на жаль, того дня ніхто з членів ДВК до нас не приїхав із скринькою для голосування та бюлетенями, хоча ми чекали до сутінків. Особисто мене це дуже образило: все життя працювала як віл на державу, а тепер, коли мене полишили сили, з моєю думкою як виборці ніхто не рахується. Прикро...

Обділені долею і здоров'ям, а тепер ще й увагою ДВК, пацієнти геріатричного пансіонату звернулися до корпункту нашої газети

(«Голос України» від 2.11.2010 р.), написали скарги і в комісії, і в прокуратуру, і до Рівненського окружного адміністративного суду. Молодий адвокат — представник громадської правозахисної організації «Лекс-форум» Юлія Щербак безкоштовно зголосилася представляти інтереси 55 виборців з числа пацієнтів пансіонату в Рівненському окружному адміністративному суді. Тож і мені не дозволила совість знехтувати судові засідання, де колегія суддів у складі головуючого Андрія Томчука, суддів Наталії Друзенко та Оксани Дудар розглядали адміністративний позов 55 заявників про визнання протиправною бездіяльність Рівненської районної виборчої комісії, внаслідок чого були порушені їх виборчі права.

Те, що до геріатричного пансіонату члени дільничної виборчої комісії №14028 не приїхали навмисно, впливає із свідчень свідків, які вони під присягою давали у суді.

— До мешканців геріатричного пансіонату завжди чомусь було упереджене ставлення, — розповідає свідок Валентина Солошук. — Так, на минулих виборах до місцевих рад та сільських голів саме цим виборцям дільнична комісія не видала бюлетенів з виборів Заборольського сільського голови, відтак за моїм позовом цей випадок порушення виборчого законодавства розглядався в суді — було призначено повторне голо-

сування... А ось на нинішніх виборах члени дільничної комісії просто не доїхали до пансіонату, а точніше, їхали, не поспішаючи. Я не раз усно цікавилась у голови дільничної комісії, коли ж все-таки вони будуть у пансіонаті, — їх там чекають виборці.

— 31 жовтня 23 наших підопічних самостійно поїхали у Забороль голосувати, — розповідає директор пансіонату Василь Дрозд. — Інші, немічніші, чекали на комісію зі скринькою і бюлетенями. Але вона все не їхала. Вже близько 16-ї години до мене зателефонували спостерігачі і попередили, що процес голосування «на дому» затягується, тож є реальна загроза, що комісія до пансіонату не доїде. Я зателефонував з цього приводу у Рівненську районну виборчу комісію (причому, не раз, що підтвердила на судовому засіданні її голова Ольга Стоян. — **Авт.**), не раз усно звертався і у дільничну. Але марно — в заклад так ніхто і не приїхав. Лише близько 21-ї години голова ДВК Марина Шевчук сказала, що, мовляв, це може встигнути привезти на дільницю виборців. Але як можна привезти стільки прикутих до ліжка людей, людей у візках?

Уже в коридорі суду викликані як свідки мешканці села Забороль Олександр Солошук та Микола Бережнюк підтвердили: у них, як спостерігачів, склалася думка, що процес голосування «на дому» навмисно затягували, «петляючи вулицями села».

Тим часом цілком логічним прозвучало запитання одного із суддів до відповідачів, а конкретно — до голови ДВК Марини Шевчук, стосовно того, чому був визначений саме такий порядок голосування «на дому», за яким пацієнти пансіонату мали голосувати останніми?

Зрештою, серед членів ДВК №14028 є люди з досвідом проведення та організації виборів, зокрема, її голова Марина Шевчук. Тож на них, так само як і на Рівненську районну виборчу комісію, покладалась обов'язки правильно організувати виборчий процес, щоб поза ним не залиши-

лось жодної людини, що бажає проголосувати, в тому числі тих, які самі не можуть прийти на дільницю. Тим часом, зі скринькою та бюлетенями члени ДВК пішли з дільниці по житлах не о 8-й, коли розпочалось голосування, а об 11 год. 27 хв. До речі, коли процес голосування «на дому» затягнувся, пропонували ще одну групу з числа членів ДВК та спостерігачів ще з однією скринькою направити у пансіонат, були готові допомогти й транспортом, але ця пропозиція не була почута. Тим часом, 31 жовтня у всіх подібних семи інтернатних закладах Рівненщини, де мешкає близько 1,1 тисячі виборців, люди без проблем проголосували.

Рівненський окружний адміністративний суд 5 листопада постановив: «Визнати бездіяльність Рівненської районної виборчої комісії щодо невжиття передбачених чинним законодавством України заходів з належного забезпечення проведення на виборчій дільниці №14028 виборів депутатів місцевих рад по одномандатному мажоритарному виборчому округу №14 до Рівненської районної ради протиправною. Визнати протиправним та скасувати рішення Рівненської районної виборчої комісії від 2.11. 2010 року №15».

Згаданим рішенням Рівненська районна виборча комісія, образно кажучи, «відмахнулася» від скарг виборців з пансіонату, пославшись на ст. 25 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», — порадила їм звернутися до суду. А ось Рівненський окружний апеляційний суд, судячи з його постанови, переклав відповідальність за прийняття рішення про те, чи вплинуло таке масове обмеження конституційних прав виборців з пансіонату на результати виборів, на Рівненську районну виборчу комісію, мотивуючи це тим, що це — в її компетенції. Ось і виходить, як у тому анекдоті, коли Іван киває на Петра...

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Влада повинна знати про долю кожної сироти

Народний депутат України Євген Царьков (фракція КПУ) відвідав комунальне підприємство «Дитячий будинок «Жемчужинка».

Після знайомства з дітьми Євген Царьков взяв участь у святковому дитячому ранку «Золота осінь», де дітяки показали свої здібності й подарували парламентарію глиняну іграшку, зроблену власними руками.

На підставі даних про спроби продажу дітей за кордон, де їхня доля не підконтрольна державі, Євген Царьков, **як повідомляє прес-служба КПУ**, ініціюватиме в парламенті питання про запровадження мораторію на відчуження дітей не громадянам України. За даними народного депутата, за останніх 19 років за кордон було відправлено близько 20 тисяч дітей! Він пообіцяв усіляко захищати кожну дитину від корупціонерів у владі, особливо на тлі недавніх скандалів в Одесі та області, пов'язаних із продажем дітей.

Меценат «Жемчужинки» Валерій Локайчук, директор благодійного фонду «К» Оксана Дроган, директор дитячого будинку Світлана Петрова ознайомили Євгена Царькова з матеріально-технічною і методичною базою комунального закладу.

Меценати пожертвували на утримання дитячого будинку тільки торік 950 тис. доларів. Крім покупки шкільного автобуса, в цю суму увійшла й покупка двох котеджів для співробітників. Що характерно, комунальне, повністю державне підприємство фінансується благодійним фондом.

До речі, «Жемчужинка» з'явилася на березі Чорного моря 2006 року. За недовгий період існування комунальної навчальної установи «Дитячий будинок «Жемчужинка» були зі-гріті теплом і турботою десятки дітяків. Унікальну будову загальною площею 5455 кв. метрів обладнано за останнім словом архітектури й дизайну. На території є басейн, приміщення під театральну студію зі своєю сценою й завісою, обсерваторія, відеотека й бібліотека, футбольне поле, комп'ютерний і музичний класи.

Діти відвідують академію музики ім. Нежданової, навчаються у педагога хореографії, опановують ази комп'ютерної грамоти, займаються східними единоборствами з майстром спорту міжнародного класу, займаються театральною діяльністю, плетуть із бісеру, ліплять і малюють шедеври.

Щирі співчуття

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин надіслав телеграму співчуття Голові Національної Асамблеї Республіки Куба

Рікардо Аларкону де Кесаді. «З глибокою скорботою українські парламентарії сприйняли звістку про загибель людей внаслідок жакхивої авіакатастрофи літака «Аерокаріб-ан» поблизу міста Санкті-Спірітус», — зазначається в телеграмі. Володимир Литвин від імені Верховної Ради України та від себе особисто висловлює найщиріші співчуття та слова підтримки рідним і близьким загиблих.

На Запоріжжі більшість взяли провладні партії

Голова Запорізької облдержадміністрації Борис Петров вважає вибори чесними. Про це він повідомив на спеціальному брифінгу. У Запоріжжі і ще в одному місті області міські голови не від Партії регіонів, однак іще 12 їхніх колег — все-таки регіонали. Щодо представництва у радах, то 60 відсотків складу нової Запорізької міськради — від партії влади. А в обласній раді їх іще більше — до 70 відсотків, **інформує наш власний кореспондент Леонід СОСНИЦЬКИЙ.**

Помста конкурентів?

У Прилуках відбулася акція протесту перед міськвиконкомом. Прилучачи за непокоєні звільненням директора міського Будинку культури Олександра Дубовика, якого під тиском змусили написати заяву про розрахунок. Керівник закладу культури брав участь у виборах у команді конкурента обраного міського голови. А у с. Колісники Ніжинського району було спалено підсобне приміщення директора селянського фермер-

ського господарства «Любава» Валентини Скрипки, яку місцеві жителі обрали депутатом районної ради. Вона вважає, що це — помста її політичних конкурентів, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПAVЛЕНКО.**

Луцьком керуватиме колишній банкір

Міським головою Луцька став представник партії «Сильна Україна» Микола Романюк, за якого проголосувало 34,85 відсотка виборців обласного центру. Нині діючий міський голова Богдан Шиба, який ішов на вибори від партії «За Україну», має третій результат — 9,47 відсотка.

Новому міському голові Луцька Миколі Романюку — 52 роки. Народився він у селі Золочівка Рівненської області в знаковий для України день — 24 серпня. До обрання на посаду працював директором Волинського головного регіонального управління ПАТ КБ «Приватбанк», декілька років очолював облдержадміністрацію, в радянські часи — був першим секретарем обкому комсомолу. Як банкір, Микола Романюк завоював авторитет у мешканців

області. Чи зуміє підтримати своє високе реноме під час перебування на виборній посаді — покаже час.

Щоправда, новообраною голові доведеться встановлювати консенсус з кандидатами від опозиційних партій, яких переважна більшість у міській раді. Адже серед 50 новообраних депутатів Луцької міської ради 24 представлятимуть партію «Батьківщина», 9 — ВО «Свобода», по 4 депутати будуть від Партії регіонів, «Фронту змін», «За Україну», по 2 — від «Нашої України» і «Сильної України», один депутат від Європейської партії України, **передає наш власний кореспондент Микола ЯКИМЕНКО.**

Переміг з мінімальним відривом

Сьогодні в Каховці, третьому за масштабами населеному пункті Херсонщини, на сесії міської ради офіційно оголошено підсумки голосування по виборах міського голови. З мінімальним відривом тут переміг 54-річний регіонал Олександр Карасевич, котрий на минулих виборах балотувався від партії «Наша Україна», **повідомляє наш власний кореспондент Василь ПІДДУБНЯК.**

Глухов уже привітав Бабаєва

За попередніми даними, на виборах міського голови Полтави з великим відривом переміг підприємець Олександр Мамай, головними конкурентами якого були «діючий» міський голова Андрій Матковський та колишній голова облдержадміністрації Валерій Асадчев. Новий очільник «приведе» із собою до міськради і депутатську більшість, яку становитимуть представники партії «Совість України»: у неї буде як мінімум 14 «партійних» депутатів і 24 депутати-мажоритарники. Це змінить політичні кольори у міськраді, де досі більшість складала фракція БЮТ (19 депутатів). Тепер їх залишилося лише четверо. Усього п'ять депутатів буде і в Партії регіонів, яка досі мала у міськраді 18 представників.

Зміниться влада і в Кременчуці. На виборах міського голови тут переміг народний депутат Олег Бабаєв. І хоч якою напруженою була боротьба, та Микола Глухов, який упродовж останніх 10 років керував містом, визнав свою поразку і привітав Олега Бабаєва з перемогою, **інформує наш власний кореспондент Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.**

МІСЦЕВІ ВИБОРИ-2010

ВІННИЦЯ

Голосували за лідера

Майже 80 відсотків виборців Вінниці підтримали кандидатуру Володимира Гройсмана на посаду міського голови. І це за умови, що пан Гройсман ішов на вибори від маловідомої не тільки в регіоні, а й на теренах держави політичної сили — партії «Совість України».

— Люди голосували за лідера, — наголошує політолог Олександр Логінов. — На мою думку, політичну партію вибрав він, а не його вибирала партія. Неважко здогадатися, чому кандидат дистанціювався від відомих партійних брендів. Йому пропонували балотуватися від відомих політичних сил. У кожній з них є чимало прихильників і так само чимало противників. Інша річ — нейтральна партія. Та ще й з такою промовистою назвою — «Совість України».

Утім, Володимир Гройсман переміг би в будь-якому разі. Незалежно від того, яка політична сила пропонувала б його кандидатуру. З таким прогнозом погоджувалися і політики, і навіть самі виборці задовго до виборів. Бо люди голосували за того, чий конкретні справи вони вочевидь бачач у місті. Забігаючи наперед, можна спрогнозувати, що молодий міський голова (Гройсману трохи більше за 30, і це теж один із його козирів) досягне поставленої мети — перетворить рідну Вінницю на європейське місто. Вінничани, без сумніву, шкодували б, якби їхній земляк покинув місто. Його організаторські здібності вже оцінили в державі. Пан Гройсман мав декілька пропозицій, щоб змінити крісло міського голови на посаду в столиці. Проте, за словами Володимира Борисовича, він не хоче залишати на півдорозі розпочаті разом з командою справи. Тому залишається у Вінниці.

Міську організацію партії «Совість України» створили у Вінниці трохи більш як за місяць до початку переговорів. Налічувала вона... сто партійців. Незважаючи на це, саме представники цієї політичної сили отримали найбільше місць у міській раді (34 відсотки голосів виборців), а також здобули перемогу у 23 (із 25) одномандатних виборчих округах міста. Відтак у міськраді партія «Совість України» матиме більшість.

Невдовзі, як повідомив міський голова, на територіях мажоритарних округів розпочнуть роботу громадські приймальні депутатів. «Робота депутатів безпосередньо на територіях буде пріоритетом для нашої команди, — наголошує Володимир Гройсман. — Адже половину складу міської ради обрано на одномандатних виборчих округах, туди й маємо перенести центр роботи депутатів».

Партія «Совість України» рекомендувала своїх кандидатів також до Вінницької районної ради. За попередніми даними, вони вибороли приблизно півтора десятка депутатських мандатів. Новообраний міський голова стверджує, що його команда у Вінницькій районній раді день у день працюватиме над якісними змінами в житті громад району.

Віктор СКРИПНИК.

ЧЕРНІВЦІ

Підкуповували студентів

Прокуратура Чернівецької області порушила кримінальну справу за фактом порушення виборчого законодавства на одній із дільниць обласного центру.

Як повідомили у прес-службі Генпрокуратури, після проведення спільно з працівниками міліції перевірки заяв громадян про порушення виборчого законодавства на одній із виборчих дільниць Чернівців 31 жовтня порушено кримінальну справу за ч. 3 ст. 157 Кримінального кодексу.

Двоє осіб, діючи за попередньою змовою в інтересах кандидата в депутати Чернівецької міської ради по одномандатному мажоритарному виборчому округу, висуногого партією «Народна самооборона», вчинили підкупи виборців. Двом студентам запропонували по 100 гривень та заплатили 50.

Сергій СУЛИМА.

Опозиція де-факто і опозиція де-юре

ДЕРЖАВНЕ БУДІВНИЦТВО

Після того, як в середині жовтня зміни до закону про Регламент Верховної Ради набули чинності, з правового поля зникло положення, що внормовувало права опозиції. А ще раніше, після скасування Конституційним Судом політреформи 2004 року, лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов зазначив, що після повернення до Конституції 1996 року взагалі немає такого поняття, як опозиція, а тому не може бути й «дня опозиції», коли розглядаються питання, запропоновані депутатською меншістю. Попри ці юридичні нюанси, опозиція, чи тепер уже парламентська меншість, існує незалежно від того, записана вона в законі чи ні. І влада якось має з нею співпрацювати, якщо, звісно, не бажає, щоб опозиційні сили остаточно перемістилися на площу під парламентом чи під іншими держустановами.

Якщо «джентльменські домовленості» не працюють

Не дивно, що Голова Верховної Ради Володимир Литвин, котрий безпосередньо відповідає за продуктивне функціонування парламенту, щоб якось урегулювати цю дилему, запропонував народним депутатам не порушувати вже традиційного порядку й надати щосереді розглядати запропоновані опозицією законопроекти. «Незважаючи на те, що у нас нові конституційні і регламентні реалії, щоб зберегти конструктив у нашої роботі, давайте збережемо усталену парламентську практику, а саме: щоб у середу, після того, як ми розглянемо питання ратифікації, ставити ті питання, які пропонуватимуть до розгляду фракції, що не входять до парламентської більшості», — сказав він і додав, що те саме стосується і права фракцій та груп, які не входять до парламентської більшості, на «годину запитань» до урядовців.

Та вже першої, після внесення змін до Регламенту, «опозиційної середи» цю ініціативу було заблоковано в буквальному розумінні, коли народні депутати від БЮТ заблокували трибуну і президію Верховної Ради. Проте свої дії вони пояснювали тим, що порядок денний якраз і не передбачав розгляду запропонованого фракціями БЮТ та «НУ—НС» проекту постанови про встановлення мораторію на підвищення цін. Майже аналогічна ситуація повторилася й у п'ятницю, коли мала відбутися «година запитань» до уряду. Як наслідок, лідер фракції Партії регіонів О. Єфремов заявив, що «якщо опозиція не захоче працювати за порядком денним, то більшість буде думати, як у ті дні, порядок денний на які формує опозиція, відходити від цієї теми». І якщо представникам більшості та меншості так і не вдасться досягти домовленості, то цілком очевидно, що обмін звинуваченнями та блокуваннями продовжиться й наступного пленарного тижня.

Так само за межами законодавчого поля опинилася й діяльність опозиційного уряду. Однак його голова народний депутат Сергій Соболев запевнив, що хоч відповідно до чинного Регламенту «у нас немає ні опозиції, ні права на опозиційну діяльність, опозиційний уряд працюватиме незалежно від того, чи буде надано якісь права». Але «якщо це право таки буде забрано, то це стане найкращою характеристикою цього режиму», — наголосив він. Водночас С. Соболев зауважив, що навіть у часи, коли діяв попередній Регламент, в якому існувала норма про опозицію, опозиційний уряд повною мірою не міг скористатися передбаченими у ньому правами, зокрема, стосовно отримання статистичної чи іншої інформації або права бути присутніми на засіданнях чинного уряду.

Отож сьогодні дедалі частіше лунають думки про необхідність узаконення опозиційної діяльності, бо, на жаль, у нас не англієський парламент, а тому «джентльменські домовленості»

не працюють. Зрештою, і глава адміністрації Президента Сергій Льовочкін нещодавно запевнив, що протягом місяця діяльність опозиції в Україні буде законодавчо врегульована, оскільки Президент Янукович «двічі був в опозиції і розуміє, наскільки важливо, щоб в Україні була опозиція, щоб вона могла критикувати владу». С. Льовочкін повідомив, що підготовка законодавчих актів

та інших документів, які дали б можливість опозиції реалізувати свої права, вже почалася. Водночас він зауважив: адміністрація «не має монополії на це», тож питанням врегулювання діяльності опозиції також має займатися і парламент, і позапарламентські політичні сили через звернення до суб'єктів законодавчої ініціативи. А Президент, зазначив С. Льовочкін, «готовий забезпечити права опозиції, коли йдеться про звітність уряду, участь у формуванні порядку денного парламенту, доступ до інформації, зокрема статистичної».

Яка розумна цьому є альтернатива?

Першим на ініціативу адміністрації Президента відгукнувся лідер «Фронту змін» народний депутат Арсеній Яценюк, котрий зареєстрував у парламенті законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо додаткових гарантій реалізації прав народних депутатів у Верховній Раді). Цим законопроектом пропонується доповнити Регламент Верховної Ради главою про парламентську опозицію, яка, зокрема, передбачає, що до її складу можуть входити і депутатські фракції чи добровільні об'єднання депутатських фракцій, і окремі народні депутати, в тому числі члени неопозиційних фракцій. За опозицією пропонується закріпити право на посаду Першого заступника Голови Верховної Ради, голів контрольних комітетів парламенту з питань свободи слова та інформації, правоохоронної діяльності, прав людини, національних меншин і міжнародних відносин, бюджету, Регламенту, функціонування судочинства, підприємницької діяльності, соціальних стандартів та забезпечення належного рівня життя громадян, енергетичної безпеки, аграрної політики та земельних відносин,

охорони здоров'я, науки та освіти, а також перших заступників голів усіх комітетів Верховної Ради. Крім того, контроль парламентської опозиції за діяльністю парламентської більшості, уряду, органів влади (крім судів) та їхніх посадових осіб пропонується забезпечувати шляхом створення тимчасових слідчих комісій Верховної Ради, паритетного з парламентською більшістю представництва у тимчасових спеціальних комісіях, звернення із запитом до парламентських органів, Кабінету Міністрів, керівників інших органів державної влади та місцевого самоврядування, керівників підприємств, установ і організацій. Опозиції надається право звернення до Конституційного Суду та Уповноваженого Верховної Ради з прав людини про порушення прав і свобод людини і громадянина. За поданням парламентської опозиції також мають призначатися голова та члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради з прав людини.

У Регламенті має бути записано і право парламентської опозиції на отримання інформації про діяльність органів державної влади, їх посадових осіб та на виголошення уповноваженим представником парламентської опозиції щорічної доповіді про результати здійснення ним парламентського контролю тривалістю не менш як година. Задля контролю державних фінансів пропонується, щоб Держказначейство щомісячно та щоквартально подавало звіт про виконання бюджету.

Закономірно, що зберігається право парламентської опозиції створювати з числа народних депутатів опозиційний уряд. Серед його завдань — моніторинг діяльності Кабміну, інших органів виконавчої влади та їхніх посадових осіб, підготовка альтернативних пропозицій до Програми діяльності офіційного уряду, розробка альтернативних до урядових законодавчих пропозицій та проектів загальнодержавних програм. Пропонується, щоб голова опозиційного уряду міг брати участь у засіданнях Кабміну та мав право на 15-хвилинний виступ. Так само на законодавчому рівні пропонується зафіксувати, що формування питань порядку денного до «дня опозиції» здійснюється без голосування за пропозиціями опозиції.

«Без створення умов для опозиції неможливо побудувати ефективну систему влади...»

До речі, спочатку законопроект А. Яценюка мав назву «Про опозиційну діяльність», проте апарат Верховної Ради повернув йому цей документ, оскільки в парламенті ще з 2007 року лежить ухвалений в першому читанні аналогічний законопроект Юлії Тимошенко. У зв'язку з цим нагадаємо, що розробці законопроекту Ю. Тимошенко передувало тривале, з 22 червня по 6 липня 2006 року, блокування роботи парламенту з боку на той час опозиційної фракції Партії регіонів. А завершилося це протистояння підписанням 6 липня 2006 року між коаліцією та опозицією угоди про умови розбло-

кування роботи Верховної Ради. При цьому лідер опозиції Віктор Янукович після підписання цієї угоди у своєму виступі з парламентської трибуни зазначив, що «без створення умов для опозиції неможливо побудувати ефективну систему влади, тому ми, як опозиція, захищаючи свої права, вважали, що опозиція існує не тільки для парламенту — вона існує для українського народу і держави». Укладена угода, між іншим, передбачала, що за опозицією закріплюється посада заступника Голови Верховної Ради (він мав відповідати за організацію та забезпечення контрольних функцій парламенту) та, пропорційно до кількісного складу фракцій, керівництво у комітетах Верховної Ради. Крім того, робоча група парламенту разом із секретаріатом Президента протягом тижня мала підготувати перелік органів державної влади з контрольними функціями, керівництво яких також планувалося закріпити за опозицією. У свою чергу Ю. Тимошенко від імені коаліції демократичних сил пообіцяла підтримати такий закон «Про парламентську опозицію», який напише сама опозиція. «Розуміючи, які у нас були труднощі, коли ми 10 років були опозицією, яка тільки мала право ставити намети, ми хочемо змінити цю ситуацію раз і назавжди», — зазначила вона. Та цього-таки 6 липня 2006 року влада у Верховній Раді помінялася і замість демократичної коаліції правити бал стала антикризова коаліція.

Однак учорашня опозиція, що стала владою, фактично забула про законопроект, на ухвалення якого сама нещодавно і наполягала. Тож ухвалення законопроекту «Про парламентську опозицію» в першому читанні стало наслідком «розміну» голосуваннями. 12 січня 2007 року бютівці допомогли регіоналам подолати вето Президента Віктора Ющенка на Закон «Про Кабінет Міністрів», а фракція Партії регіонів підтримала в першому читанні опозиційний законопроект. Проте далі справа так і не пішла, тож проект припадав пилком у парламенті. Водночас нагадаємо, що ухвалений у першому читанні законопроект «Про парламентську опозицію» передбачав закріплення за меншістю права на керівництво комітетами Верховної Ради з питань свободи слова та інформації; законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності; прав людини, національних меншин і міжнародних відносин; бюджету; Регламенту; функціонування судочинства; контролю за захистом прав промисловців, підприємців та інвесторів; контролю за дотриманням соціальних стандартів та забезпечення належного рівня життя громадян; за діяльністю державних монополій, національних акціонерних компаній, державних банків та управління державними корпоративними правами; енергетичної безпеки; аграрної політики та земельних відносин і охорони здоров'я, науки та освіти. В інших комітетах опозиція отримувала посади перших заступників голів. За опозицією також пропонувалося закріпити право внесення кандидатури на посаду голови, заступника, секретаря та чотирьох контролерів Рахункової палати, чотирьох членів Ради Нацбанку (тоді як за поданням парламентської більшості — лише трьох), опозиція та більшість мали отримати по два члени Нацради з питань телебачення і радіомовлення і, відповідно, одного та двох членів Вищої ради юстиції, опозиція мала спрямовувати та координувати діяльність Державного комітету фінансового моніторингу.

Отже, якщо нинішня влада і, зокрема, адміністрація Президента справді бажають закріпити права опозиції на законодавчому рівні, то сьогодні вже є шонайменше два законопроекти, довола яких можна починати дискусію. І домовлятися про цивілізовані правила співіснування більшості та меншості.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Як справи у зоні відчуження і на Чорнобильській АЕС?

Цим цікавилися народні депутати — члени профільного комітету Верховної Ради

У КОМІТЕТЕХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Ознайомитися на місці з ходом робіт зі зняття з експлуатації енергоблоків та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, поведення з радіоактивними відходами та відпрацюванням ядерним паливом, станом реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, спорудженню нового безпечного конфайнменту — такою була мета нещодавньої робочої поїздки народних депутатів — членів Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи у зону відчуження і на ЧАЕС на чолі з головою цього комітету Анатолієм Семиногою.

Керівники Чорнобильської АЕС поінформували народних депутатів України: на станції остаточно зупинено 377 систем і 750 одиниць обладнання та елементів, що становить близько 62 відсотків усіх наявних систем і елементів та 98 відсотків від їх загальної кількості, які можливо зупинити до моменту повного видалення палива. Відзначали також, що з метою опрацювання технологій та отримання відповідного досвіду демонтовано більше 1000 тонн обладнання, звільнено від ядерного палива та остаточно зупинено реактори першого, другого і третього енергоблоків. Проте, попри вагомий очевидні позитивні зрушення, які відбулися в ході робіт зі зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, в цій справі залишається низка нерозв'язаних проблем.

Один з найголовніших чинників, які істотно впливають на темпи і терміни реалізації заходів відповідної загальнодержавної програми, затвердженої Законом України від 15 січня 2009 року, — фінансовий. На цьому наголошував голова профільного комітету Верховної Ради Анатолій Семинога. За його словами, фінансування щорічно здійснюється у середньому до 60 відсотків від потреби. А подальше збільшення термінів реалізації проектів міжнародної технічної допомоги призводить до зростання вартості робіт.

У свою чергу заступник міністра МНС Володимир Холоша пояснював: ситуація з виділенням коштів на виконання передбачених робіт непрості, однак наявні проблеми нині або вирішені, або майже вирішені, або в процесі розв'язання. Утім бюджетні асигнування надходили неритмічно. Лише після втручання Першого віце-прем'єр-міністра Андрія Клюєва у вересні «Ця проблема мала своє вирішення. Сподіваюсь, так буде й надалі, — сказав Володимир Іванович і наголосив: закладена в цьогорічний бюджет на реалізацію заходів програми сума витраток менша, ніж фактично необхідна. Тим паче, що в ході робіт на об'єкті «Укриття» виявилося: кількість радіоактивних відходів у ньому значно більша, ніж передбачалося, а на їх заохоронення потрібні додаткові кошти, які уряд пообіцяв виділити».

Проблема фінансування нинішнього року загострилася і у зв'язку зі зростанням вартості природного газу та електроенергії, які використовують ЧАЕС та її нові об'єкти, а бюджетні видатки були зорієнтовані на минулорічні ціни на енергоносії. Проте складності з фінансуванням запланованих робіт у зоні відчуження на ЧАЕС можуть виникнути і наступного року.

«Ті бюджетні призначення, які заявила станція, і ті, що передбачені загальнодержавною програмою в бюджеті наступного року, мали становити понад мільярд гривень. Мінімальні обсяги, що нами заявлені, — 700 мільйонів гривень. Однак у проекті бюджету, за-пропонованому на розгляд Верховній Раді, ця сума ледь перевищує 500 мільйонів», — зауважив В. Холоша.

А як фінансуються міжнародні проекти? Заступник міністра повідомив: для повного обсягу фінансування робіт сьогодні в міжнародному Чорнобильському фонді «Укриття» не вистачає майже 600 мільйонів євро. Є дефіцит коштів і у міжнародному рахунку ядерної безпеки. У ньому бракує 130—140 мільйонів євро до тих сум внесків, які були заявлені країнами-донорами та Україною.

За результатами робочої поїздки та підсумками обговорення проблемних питань, котрі безпосередньо впливають на забезпечення успішної реалізації «Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» Комітет Верховної Ради ухвалив рішення. В ньому рекомендується Кабінету Міністрів України виконати рекомендації попередніх рішень комітету, доручення Президента України щодо передбачення в Законі України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» фінансування ДСП ЧАЕС та зони відчуження в обсягах згідно зі згаданою загальнодержавною програмою.

Комітет запропонував уряду: — прискорити подання на розгляд Верховної Ради проекту Закону «Про ратифікацію угоди (у формі обміну листами) між Україною та ЄБРР про внесення змін до Рамкової угоди між Україною та ЄБРР стосовно діяльності Чорнобильського фонду «Укриття» в Україні» щодо збільшення внеску України до ЧФУ з урахуванням додаткового цільового фінансування програм біофізичного контролю працівників ЧАЕС і персоналу підрядників ПЗУ-SIP (групи управління міжнародними проектами); — забезпечити у повному обсязі фінансування соціальних завдань — гарантованого медичного обслуговування працівників Чорнобильської АЕС, спеціальної медико-санітарної частини, будівництва в м. Славутичі 200-квартирного житлового будинку для працівників станції; — виділення субвенції з Державного бюджету місту Славутич для виконання заходів із запобігання аваріям та техногенним катастрофам у його житлово-комунальному господарстві.

Комітет також рекомендує Кабміну переглянути й актуалізувати спільно з Національною академією наук України чинну Концепцію чорнобильської зони відчуження та території України з метою подальшого ефективного використання і розвитку промислового майданчика, виробничої інфраструктури Чорнобильської

Фото з архіву комітету Верховної Ради.

АЕС і зони відчуження, передбачивши в ній зокрема: — активне використання всіх особливостей та можливостей промислового майданчика ЧАЕС та зони відчуження для потреб атомної галузі України; — максимальне залучення кваліфікованого персоналу Чорнобильської АЕС та трудового ресурсу м. Славутич; — повернення в перспективі відчужених земель до використання в народногосподарському комплексі України. Профільний комітет Верховної Ради взяв на особливий контроль виконання цього рішення.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

На знімку: члени робочої групи на одному з майданчиків ЧАЕС.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Як відомо нашим читачам, наступний рік буде 25-м з часу планетарної за своїми масштабами Чорнобильської катастрофи. Президент України Віктор Янукович проголосив 2011 рік роком розв'язання чорнобильських проблем, видав Указ «Про заходи, пов'язані з 25-ми роковинами Чорнобильської катастрофи».

Тож цим звітом редакція газети «Голос України» розпочинає серію публікацій про реалізацію намічених главою держави заходів, чинних законодавчих актів з цих питань, які були прийняті раніше і будуть ще ухвалені Верховною Радою у зв'язку з 25-ю річницею аварії на ЧАЕС, попередніх,

Кодифікація господарського законодавства України: стан, проблеми, перспективи

У рамках започаткованої серії тематичних науково-практичних заходів із питань кодифікаційної діяльності Інститутом законодавства Верховної Ради України 2 листопада 2010 року проведено «круглий стіл» на тему «Кодифікація господарського законодавства України: стан, проблеми, перспективи».

Метою обговорення учасників «круглого столу» було вирішення питань: визначення пріоритетів законодавчого забезпечення державної економічної політики; сучасний стан кодифікації у сфері правового регулювання господарської діяльності; перспективи кодифікаційної діяльності у господарсько-правовій сфері; врахування соціальної спрямованості економіки України під час кодифікації господарського законодавства.

У роботі «круглого столу» взяли участь: провідні науковці, представники органів державної влади, наукових установ, вищих навчальних закладів. Окреслюючи проблемні питання, учасники «круглого столу» виходили з того, що кодифікація законодавства є одним з основних напрямів державної правової політики, який послідовно здійснюється Верховною Радою України і має на меті вдосконалення національного законодавства.

Відкриваючи засідання «круглого столу», директор Інституту законодавства Верховної Ради України, член-кореспондент НАН України Олександр Любимович Копиленко наголосив на актуальності дослідження питання кодифікації господарського законодавства з метою подолання його розпорошеності та забезпечення належної якості правозастосовчої практики. На його думку, зважаючи на наявність значної кількості нормативно-правових актів у цій сфері, удосконалення господарського законодавства України варто здійснювати шляхом виявлення конкретних недоліків законодавчих актів та розробки пропозицій щодо їх усунення. При цьому кодифікація повинна супроводжуватися зменшенням кількості регуляторних актів у господарській сфері та підвищенням їх якості. Об'єктивною потребою сьогодення він вважає організацію такої діяльності за участю провідних вітчизняних фахівців — науковців і практиків, готових підтримати створення ефективної системи правового регулювання господарських відносин.

Один із найавторитетніших вітчизняних вчених-правознавців і фундаторів господарського права України, директор Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України, академік НАН України Валентин Карлович Мамутов зазначив, що кодифікацію національного законодавства взагалі, і, зокрема, господарського законодавства обов'язково необхідно продовжувати. Він наголосив, що кодифікація є одним із юридичних способів удосконалення законодавства, використання якого доцільно врахувати при плануванні законодавчої діяльності. Це ключова ланка механізму вдосконалення правового регулювання, і її можна розглядати як універсальний правовий засіб впливу на зміст і форму законодавства. Доповідач зауважив, що ідея кодифікації господарського законодавства започаткована не наукою, а практикою й обумовлена необхідністю вирішення правозастосовчих питань.

Для забезпечення ефективності, дієвості правового регулювання господарських відносин необхідно затвердити програму вдосконалення господарського законодавства на базі чинного Господарського кодексу України. На думку В. К. Мамутова, розробка, утвердження та реалізація програм удосконалення національного законодавства на основі діючих кодексів має знайти своє місце у перспективному плануванні діяльності Верховної Ради України. Основне завдання сьогодення полягає саме у вдосконаленні чинного законодавства, а не його реформуванні шляхом скасування одних законів і прийняття інших.

Керівник Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України Василь Іванович Борденюк висвітлив історичні аспекти кодифікації господарського законодавства та звернув увагу присутніх на проблемах кодифікації у цій сфері в контексті законодавчої техніки. У виступі йшлося також про складнощі правозастосування, що виникають у зв'язку з врегулюванням одних і тих самих суспільних відносин різними законодавчими актами. На думку доповідача, за сучасних умов розвитку господарських відносин доцільно вести мову про розробку і прийняття системи кодифікованих актів у цій сфері. Виходячи із багатоманітності господарських відносин, кодифікація має бути спеціальною. При цьому він звернув увагу на тлумачення терміна «кодифікація» та можливості його використання як загального багаторівневого поняття.

До проблеми дублювання господарських законів звернувся і завідувач кафедри господарського права і процесу Націо-

нального університету «Одеська юридична академія» Олег Петрович Подцерковний, який підкреслив негативний вплив таких недоліків на суміжні галузі права, зокрема, кримінальне й адміністративне. Він також відзначив невивправданість занадто деталізованого законодавства, що шкодить дотриманню принципів права у процесі правозастосування, та наголосив на необхідності концептуального вирішення питання співвідношення загального і спеціального законів.

Професор кафедри господарського права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка Оксана Мар'янівна Вінник окреслила декілька напрямів удосконалення господарського законодавства, а саме: за змістом (врегулювання нових для економіки України відносин з урахуванням найкращих світових стандартів, або нормативно-правове корегування традиційних відносин, що зазнали змін з огляду на економічні, соціальні, політичні чи інші чинники); за формою (посилення ролі закону в регулюванні найбільш важливих відносин); за системою (питання систематизації законодавства; вирішення проблем кодифікації).

У доповіді завідувача кафедри підприємницького права Київського університету права НАН України Світлани Іванівни Юшиної йшлося про проблеми законодавчого забезпечення господарювання у зовнішньоекономічній сфері, зумовлені сучасними реаліями економічної політики держави, активізацією міжнародних економічних відносин, вступом України до Світової організації торгівлі тощо. Приділено увагу невідповідностям, що

існують у положеннях певних актів законодавства стосовно правового регулювання окремих питань зовнішньоекономічної діяльності, а також доцільності вилучення для цілей правового регулювання сфери міжнародних торгових відносин.

Завідувачка сектору законопроектних робіт Інституту законодавства Верховної Ради України Оксана Михайлівна Клименко звернула увагу на проблеми правового забезпечення державної власності та набуття державою власності для забезпечення суспільних потреб в аспекті кодифікації господарського законодавства. У виступі йшлося про наслідки скасування Закону України «Про власність», проблеми правової визначеності статусу держави як суб'єкта господарських відносин, у тому числі, як власника об'єктів державного сектора економіки, правового режиму державного сектора економіки як єдиного і комплексного об'єкта державного управління тощо. Було наголошено на необхідності забезпечити належне правове оформлення інституту державної власності в системі господарського правопорядку, а також висловлено думку, що для цілей забезпечення правової стійкості моделі багатокладності національної економічної системи доцільно законодавчо оформити механізми інституційних перетворень щодо трансформування (усуспільнення) приватної власності для суспільних потреб. Окреслені питання розглянуто в контексті удосконалення Господарського кодексу України.

Учасники «круглого столу» відзначили важливість продовження кодифікації господарського законодавства як основи його вдосконалення та висловили пропозиції та рекомендації з цього питання, які плануються узагальнити та передати до відповідних парламентських комітетів. Передбачається також публікація матеріалів «круглого столу» як науково-практичного видання.

Надбавка є, проте за інші нагороди

За звільнення міста Одер мій чоловік (нині покійний) — Григорій Терещенко — отримав медаль «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.». В Одері він був також поранений і прооперований. Чи повинна бути доплата за цю медаль?

Олена ТЕРЕЩЕНКО.
Олександрія
Кіровоградської області.

Відповідь на цей лист надійшла з Головного управління Пенсійного фонду в Кіровоградській області:

«Розглянувши за дорученням Міністерства праці та соціальної політики України звернення Терещенко О. Ф., повідомляємо, що згідно зі ст. 4 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» пенсія за особливі заслуги встановлюється громадянам, які мають значні заслуги у сфері державної, громадської або господарської діяльності, досягнення у галузі науки, культури, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту тощо. Перелік нагород, за які признається пенсія за особливі заслуги перед Україною, визначено ст. 1 закону.

Олена Федорівна звернулася за встановленням пенсії за особливі заслуги перед Україною ще у травні 2003-го. Протоколом від 03.11.2003 року № 438 Комісії з встановлення пенсій за особливі заслуги перед Україною при облдержадміністрації їй встановлено надбавку у разі втрати годинника за померлого чоловіка Терещенка Григорія Михайловича, який був нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня та медаллю «За відвагу». З 1 жовтня цього року розмір надбавки становить 156,89 грн. (723,00 грн. (прожитковий мінімум) x 31 % x 70 %).

Таким чином, Олена Федорівна отримує пенсійну виплату з урахуванням надбавки за особливі заслуги (за орден Вітчизняної війни II ступеня та медаль «За відвагу»).

Встановлення надбавки за особливі заслуги особам, нагородженим медаллю «За перемогу над Німеччиною у ВВВ 1941—1945 рр.», законом не передбачено.

Перший заступник начальника головного управління Ю. Шарпінський».

Куди поділися житлові чеки

У 1986 році, після закінчення інституту, ми з дружиною отримали направлення до Білої Церкви на завод «Сільмаш». За рік дружина отримала однокімнатну квартиру в «малосімейці» загальною площею 35,5 кв. м і, як молодий спеціаліст, стала в чергу на житло, отримати яке нам уже не судилося. Згодом нашу маленьку квартирку ми приватизували на правах загальної власності (у нас двоє дітей). Але з урахуванням санітарних норм наша родина має право на приватизацію 21х4+10=94 кв. м. Тож, згідно з законом, на момент приватизації ми мали отримати компенсацію за недодану площу — житлові чеки на 58 кв. м. Їх у нас нема досі. Нас цікавить: як їх отримати тепер? Чи зможемо ми за житлові чеки придбати ті 58 кв. м і в кого? А раптом ми можемо отримати за них частку державного підприємства?.. Будь-ласка, роз'ясніть.

Микола ШТУРКО.

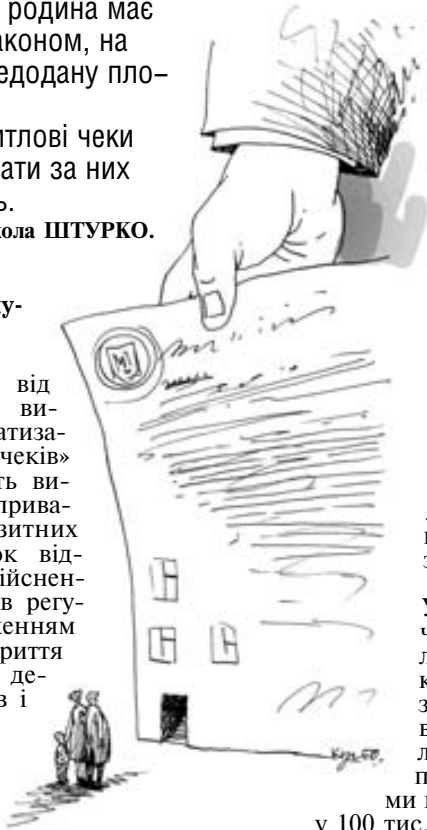
Біла Церква Київської області.

Відповідає перший заступник міністра з питань житлово-комунального господарства Григорій СЕМЧУК:

— Спільним наказом Фонду державного майна і Держжитлокомунгоспу України (№ 35.1/26 від 28.03.1996) «Про затвердження Положення про порядок використання житлових чеків для приватизації житла та частки майна державних підприємств» було передбачено отримання невикористаних житлових чеків у готівковій формі, оскільки житлові чеки громадян, що мають житло на праві власності, а також житлові чеки, отримані громадянами в порядку компенсації за недостатню площу при приватизації займаної ними державної квартири (відповідно до статті 4 Закону «Про приватизацію державного житлового фонду») використовувалися для придбання частки майна державних підприємств до 30 червня 1999 року. Верховною Радою щорічно затверджувались Програми приватизації майна державних підприємств з використанням майнових сертифікатів. Починаючи з другого півріччя 1999 року сертифікатна приватизація закінчилась.

Відповідно до Постанови Кабінету Ми-

ністрів (№ 305 від 26.04.1993) «Про випуск в обіг приватизаційних житлових чеків» останні підлягають випуску у вигляді приватизаційних депозитних рахунків, порядок відкриття яких та здійснення з них платежів регулювались Положенням про порядок відкриття приватизаційних депозитних рахунків і здійснення з них платежів (затверджено наказом Національного банку України від 15.03.1993 № 30). Це положення втратило чинність з моменту введення в дію Постанови Правління Нацбанку від 27.04.2000 № 179 «Про затвердження Положення про порядок відкриття приватизаційних депозитних

Жертви зимового часу

Нас знову «перемкнули» на зимовий час. А в мене проблеми зі сном. Як ще впливають на людський організм такі часові стрибки?

Ольга СТЕПАНЕНКО.

Чернігів.

Відповідає психолог Тетяна ЮРЧЕНКО:

— Суперечки про користь і шкоду переходу на літній/зимовий час йдуть давно. Ще в 1918 році в науковій пресі бралася під сумнів доцільність переведення годинників, і (видно, жартома) пропонувалося в такий само спосіб змінювати інші показання (наприклад, термометра). Не вшухають суперечки й сьогодні. Багато країн — Японія, Китай, Індія, Сінгапур, Грузія, Казахстан (усього їх 128) — відмовилися від введення літнього часу. Але Україна, серед 76 інших держав, переводить

стрілки годинників, і тому ми змушені двічі на рік пристосовуватися до нового часу. Деякі фахівці (і не безпідставно) говорять про негативний вплив на самопочуття людей часових стрибків. Наприклад, німецькі вчені, проаналізувавши ритм життя 55 тисяч осіб, дійшли висновку, що в більшості випадків організм відмовляється підлаштуватися під новий час і... живе за старим. А фахівці Російської академії наук установили: у перехід-

ний період у 1,5 разу зростає кількість інфарктів, збільшується на 66 % кількість самогубств, люди частіше звертаються по медичну допомогу.

Для організму й психіки перехід на «інший режим життя» — стрес. Крім того, порушення сну, пов'язане зі зміною його звичайних часових рамок, негативно позначається на активності людини, її увазі, розумовій працездатності. Тому людям, що страждають на різні захворювання, особливо на серцево-судинну патологію, гіпотонію й гіпертонію, захворювання нервової системи, психічні розлади, а також тим, чия професія вимагає підвищеної уваги (наприклад, водіям), треба в перші дні після переведення годинників бути особливо уважними до свого самопочуття.

Але є й гарні новини. По-перше, перехід на зимовий час сприймається менш болючо, ніж перехід на літній. В опублікованих у Медичному

журналі Нової Англії дослідженнях Каролінського інституту наводяться дані: якщо при переході на літній час ризик інфарктів міокарда в перший тиждень підвищується на 5 %, то при переході на зимовий, хоча й неістотно, але знижується. По-друге, сприйнятливі до переведення годинників не всі люди. Тому не варто безоглядно зараховувати себе в «жертви переведення годинників» і починати хатися за серце й пити ліки «від усього».

Щоб пережити зміну часу менш болючо, постарайтесь... прийняти цей факт. Перший час додайте радісних митей собі, а головне — своїм близьким: наприклад, вечірнє чаювання при свічках (запах ванілі, м'яти, лаванди допоможе розслабитися), прогулянка замість перегляду телевізора... І незабаром життя ввійде у звичну колію. Якщо ж проблеми зі сном залишаються, то необхідно звернутися до фахівця — можливо, причини безсоння глибші, а зміна часу — лише каталізатор.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Головне, щоб дорослі були небайдужі

У нашому під'їзді живе дуже проблемна родина. Мати — важко хворіє, зараз лежить у лікарні. Батько — п'яниця й нехлюй. Сусіди кажуть, що його «закрили» у СІЗО, проти нього порушено кримінальну справу... А як же діти? Зараз вони зовсім одні. Адже не сироти, щоб відправляти їх у дитбудинок... Куди йти, до кого звертатися по допомогу? Хто і як допомагає таким дітям?

Марія КОРОВАЙНА.

Київ.

За роз'ясненнями «Голос України» звернувся до начальника Служби у справах дітей Київської міськдержадміністрації Миколи КУЛЕБИ:

— Проблемні родини, про які пише ваша читачка, як правило, всі перебувають на обліку в Службі у справах дітей КМДА. А дітьми, що тимчасово залишилися без піклування батьків, у Києві опікується Центр соціально-психологічної реабілітації. Причому таких центрів у місті ціла мережа: один державний (комунальний) і вісім приватних, — розповідає Микола Миколайо-

вич. — Діти у ці центри потрапляють різні, переважно з неблагополучних сімей. Ті, щодо чийх батьків у цей момент вирішується питання про позбавлення батьківських прав. Тобто дитина була або вилучена з родини, і питання зависло в повітрі, або батькам дають час виправитися. Але вони, якщо забажають, можуть спілкуватися зі своїм чадом, поки воно перебуває в центрі.

Однак бувають і такі «батьки», які самі пишуть заяву про відмову від дитини, розуміючи: якщо не відмовляться, держава в них її просто забере. У таких горе-батьків все-таки є шанс налагодити своє життя й повернути дитя. Але строк перебування дитини в центрі обмежено дев'ятьма місяцями, у виняткових випадках — до року. За цей час батьки повинні визначитися: потрібна їм дитина чи ні.

У такі центри приймають діток від трьох років до повноліття. Зовсім маленькі перебувають у медичних установах і будинках дитини. Там теж горе-батьки можуть залишити чадо на певний час ...

У багатьох дітей, які перебувають у центрах соціально-психологічної реабілітації, ще немає статусу сироти. Наприклад, батько потрапив у місця позбавлення волі. Суду ще не було й ніхто не знає, що робити з дитиною.

Фотоюрод Анастасії СІРОТКІНОЇ.

Буває, немає й близьких, які могли б взяти її під опіку або в родину. Наша служба все-таки намагається «влаштувати» дитину в сім'ю, до родичів, до опікунів. Якщо це неможливо, вона опиняється у дитячому будинку.

Часто в цей центр діти потрапляють просто з вулиці, тут багато безпритульних з різних регіонів України. Тільки не думайте, що ці діти пропащі. Тому приклад — Ілля з Тернопільської області. Хлопчик пішов від мами, коли йому було 15 років. Певний час жив у Львівській області, потім приїхав до Києва. Між іншим, у школі він вчився на відмінно, міг закінчити її з золотою медаллю. Але закинув навчання через серйозний конфлікт із матір'ю після смерті батька. Ілля більше року прожив у центрі. Психологи, соціальні педагоги доклали чимало зусиль, щоб помирити хлопця з матір'ю. Він і школу закінчив непогано, і в інститут вступив. Тепер — режисер, талановитий хлопець. Просто у найважчу хвилину його життя йому була потрібна певна допомога дорослих. І дуже важливо, що такий небайдужий дорослий опинився поруч...

Записала Ірина ЛЬВОВА.

Японського посла не було у Москві лише тиждень

Відкликаний на знак протесту японський посол повернувся для роботи в Москву. Тож обра- за Токіо на поїздки президента РФ Дмитра Медведєва (на знімку) на Курили тривала мен- ше тижня. Після повернення на роботу Масахару Коно починає готувати зустріч прем'єра своєї країни з російським лідером.

«Я повертаюся до Москви, оскільки цілі мого тимчасово- го повернення додому досяг- нуті», — стримано повідомив у неділю журналістам сам пан Коно дорогою до Москви. За його словами, найближчими днями його чекає важка ро-

бота, зокрема, дипломат зай- матиметься підготовкою зу- стрічі президента РФ Медведє- ва і японського прем'єра На- то Кана на саміті у Йоко- гамі.

Водночас у Токіо все ще за- являють, що ситуація на цей

момент така, що перспективи проведення зустрічі поки що ніяк не визначені.

Нагадаємо: зустріч лідерів двох держав опинилася під сумнівом після скандалу з при- воду візиту Дмитра Медведєва на Кунашир, який Японія вва- жає своєю «споконвічною пів- нічною територією». У Кремлі реакцію Токіо на поїздки ро- сійського лідера територією власної країни й відкликання її посла назвали «неадекватною» і надто емоційною. Більше то- го, в МЗС РФ підкреслили, що Медведєв і надалі відвідувати- ме Курильські острови. «Глава держави зазначив, що досі на розвиток регіону виділяли недо- статні кошти й ситуація з фін- ансуванням має змінитися. Цю ситуацію буде докорінно вип-

равлено», — також запевнив світову громадськість міністр закордонних справ Росії Сер- гій Лавров.

Як пояснили «Голосу Украї- ни» юристи-міжнародники, російський президент відвідав територію, що за нормами міжнародного права є не- від'ємною територією Росії. Анексія ж островів Радян- ським Союзом, на чому напо- лягає японська сторона, цим нормам не відповідає. Що стосується економічного співробітництва на островах, то це, на думку експертів, — предмет двосторонніх домов- леностей, які мають уклада- тися в інтересах як РФ, так і Японії.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Папа Римський освятив найпрекрасніший довгобуд у світі

Недобудований собор Са- града Фамілія (Спокутний храм Святого Сімейства) у Барселоні відтепер готовий до щоденних богослужінь. Папа Римський Бенедикт XVI у рамках візиту до Іспанії 7 листопада провів обряд його освячення. Під час це- ремонії в соборі, спроекто- ваному великим каталон- ським архітектором Анто- ніо Гауді, були присутні близько 6,5 тисячі чоловік.

Гауді почав будувати собор у 1882 році. Однак грандіоз- ний проект закінчити не встиг, тому що в 1926 році загинув. Місцева легенда ствер- джує, що архітектор задивився на свій Саграда Фамілія й не помітив трамвай. А ще каталонці стверджують, що коли в Гауді запитували, чому собор будують так довго, той відпо- видав, мовляв, його клієнт ні- куди не поспішає. Але насправді, за рішенням ініціаторів будівництва храму, фінансу- вання робіт повинне викону- ватися винятково за рахунок пожертвувань парафіян. Це й стало однією з причин такого тривалого будівництва.

Тим часом, роботи із за- вершення грандіозного собо- ру викликають великі супе- речки серед іспанської гро- мадськості. На думку багатьох місцевих мистецтвознавців і художників, сучасні архітек- тори тільки псують те, що встиг створити Гауді, а їхні плани не узгоджуються з його концепцією. У зв'язку з цим в Іспанії вже лунали заклики зупинити будів- ництво, залишивши храм у його нинішньому вигляді. Однак якщо плани, згідно з якими Саграда Фамілія буде завершений до 2026 ро-

Фото: Photoshot/Українформ.

ку, здійсняться, то храм стане найвищим у світі: висота його центрального шпиля стано- витиме 170 метрів. А поки що він залишаєть- ся, по суті, без даху.

Яна СТАДІЛЬНА.

Британська королева у соціальній мережі: писати їй можна, а дружити — зась

«Привіт, королево!» або «У вас гарний вигляд, ваша високо- сте» — такі перші коментарі на сторінці, яку британська коро- лева Єлизавета II завела у популярній соціальній мережі «Фейсбук». І хоча записи та знімки доступні користувачам ли- ше відучора, кількість відгуків просто вражає.

На монаршій сторінці вик- ладають відео, фотографії та новини не лише з життя «бабу-

сі» британської монархії, а й членів її родини, у тому числі молодих принців Вільяма та Гаррі. Ко- жен бажаю- чий може за- л и ш и т и відгук під будь-яким записом чи світлиною. Натомість, «подружи- тися», як це заведено у соціальних мережах, з Єлизаветою II не вийде, адже сторін- ка має кор- поративний статус, а не особистий. Цікаво, що це вже не перша поява коро-

лівської родини у соціальних мережах. Власний сайт жителі Букингемського палацу завели ще 1997 року, тож сьогодні ко- ристувачі Інтернету, які хочуть працювати на монаршу роди- ну, можуть відправляти туди свої резюме.

На картинці — політик, а у тексті — штатний «писака»

Та якщо члени британської королівської родини вже дав- но розширюють власну при- сутність у мережі, то україн- ські політики лише починають насправді усвідомлювати силу Інтернету. Як уже писав «Го- лос України», напередодні президентських виборів кан- дидати почали масово реестру- ватися у всіх можливих соці- альних мережах та сервісах. Натомість більшість із їхніх сторінок були безбарвні й сухі: одразу було видно, що на кар- тинці — політик, а у тексті — штатний «писака».

Після виборів справа ще більше загальмувалася. Хоча є й винятки. Досить популярним є «Живий журнал» голови Дер-

жкомпідприємництва Михайла Бродського: тут він пише не лише про економіку та політи- ку, а й на особисті теми. Під кожним записом, особливо в контексті майбутнього Подат- кового кодексу, безліч комен- тарів. Часто — негативних, ча- сом — відверто ворожих.

Пише про новини в особис- тому і політичному житті й на- родна депутатка Леся Оробець. Приміром, у лютому вона ко- роткими повідомленнями, так би мовити, «наживо» інформувала своїх читачів про перебіг закритого засідання фракції «НУ—НС». Вісті з перших рук зібрали велику кількість чита- чів.

З Оробець та Бродським, як і з іншими українськими політиками, можна легко «по- товаришувати» у соціальних мережах. Однак мало хто з них особисто сьогодні згоден витратити свій час, аби не ли- ше дати відповідь, а й просто прочитати ваше дружнє пові- домлення.

Анна БОЙКО.

ПЛАНЕТА

► **ВАРШАВА**

Депутатів погрожують відлучити від Костелу

У нижній палаті парламен- ту Польщі (Сеймі) проходить чергова стадія підготовки до голосування законопроектів що- до врегулювання на державному рівні питань штучного заплід- нення — in vitro. З їх гострою критикою виступила група ек- спертів Єпископату Польщі з питань біоетики. Більше того, її керівник архієпископ Генрик Гозер заявив, що депутатів-ка- толиків, які підтримують цей метод запліднення, чекає відлу- чення від Костелу.

На обговорення депутатів представлено два проекти — від правлячої Громадянської платформи (ГП) та опозицій- ного Союзу демократичних лі- вих сил (СДЛС). Перший, зареєстрований як законодавча ініціатива Малгожати Кідави- Блонської і підтриманий час- тиною депутатів фракції ГП, передбачає in vitro для гете- росексуальних пар, а також можливість створення додат- кових зародків із забороною їх знищення. Другий, авторами якого є експерти, що працю- вали під егідою «Федерації за- хисту жінок» та Товариства «Наш лелека», оформлений як законодавча ініціатива депута- та від СДЛС Марка Баліцько- го. Він відрізняється від попе- реднього пропозицією надан- ня доступу до in vitro не ли- ше парам, а й одиноким жін- кам, проте лише на підставі відповідного лікарського вис- новку, а також тим, що перед- бачає можливість знищення зародка за згодою батьків.

У Костелі вважають неп- рийнятними обидва проекти. Архієпископ Генрик Гозер за- явив, що підтримку Костелу отримають лише ті законопро- екти, які або «забороняють запліднення неприродним шляхом», або ж «значною мі- рою його обмежують». Услід за гострими критичними вис- тупами представників Єписко- пату у Сеймі зареєстровано два законопроекти, що забо- роняють in vitro. Проте й ці документи не отримали під- тримки у сесійній залі.

Обстоюючи свої законопро- екти, прихильники in vitro наводять на його користь по- над 30-річний позитивний сві- товий досвід застосування цього методу. Законодавче оформлення дасть можливість упорядкувати процедуру здій- снення штучного запліднення, покінчивши з його по суті тінювим застосуванням, вва- жає Малгожата Кідава-Блон- ська. А щодо позиції Костелу, то в історії неодноразово було так, що Костел через «свою обережність щось забороняв, а потім змінював свою думку», наголосила депутат. Свідчен- ням на користь її слів є хоча б той факт, що й серед самих польських ієрархів вже немає одностайності щодо відлучен- ня від Костелу політиків, які підтримують законопроекти у справі in vitro.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

► **НИГЕРІЯ**

Бойовики захопили в заручники п'ятьох нафтовиків

У Нігерії вчора вранці від- бувся напад на нафтовидобув- ну платформу британської компанії Афрен. Як повідомляє АФР, двоє співробітників ко- мпанії дістали поранення. Крім того, нападники взяли в зару- чники п'ятьох працівників платформи.

Як повідомляється в роз- повсюдженій Афрен заяві, ін- цидент відбувся на пересувній платформі Хай айленд VII, яка нещодавно розпочала ви- добуток нафти на родовищі Окоро за 12 кілометрів від ні- герійського узбережжя. Пора- нених на вертольоті лікареви в одну з нігерійських лікарень, їхній стан оцінюється як ста- більний. Об'єкти іноземних нафтових компаній у Нігерії часто стають жертвами нападів з боку повстанців.

У рамках акції «Подаруй дитині серце» у Харкові фахівці відділу кардіохірургії Інституту загальної і невідкладної хірургії АМН України та 14 зарубіжних лікарів протягом двох тижнів прооперують понад два десятки дітей, які страждають на вроджену ваду серця, *повідомляє «Укрінформ»*

До Євро-2012 в Донецьку планують реконструювати транспортні розв'язки, заявив начальник управління капітального будівництва міськради Федір Федоренко, *повідомляє «Укрінформ»*

Сильні проекти не без слабких ланок

БАЛАНС ТИЖНЯ

- * У готелі «Інтерконтиненталь» пройшла презентація національних проектів — про завтра, краще ніж учора.
- * Розпочала роботу місія МВФ — про чарівну пилку.
- * Представники малого бізнесу протестували проти проекту Податкового кодексу — про законопроект-невидимку.

Проекти — в тему!

Схвалені ще в серпні національні проекти є свого роду перспективним планом розвитку економіки та регіонів на принципах державно-приватного партнерства. Нагадаю, спеціальний Закон України стосовно домінування таких принципів парламент схвалив улітку. Дотепер експерти його розцінювали як рекомендаційний — не вірилося, що інвестори вкладатимуть гроші в проекти, які унеможливлювали зміну власності й швидко окупність. А якщо навіть так, то брав сумнів у тому, що вони порозуміються з корумпованим і переляканим реформами чиновництвом. Цими самими днями Всесвітній економічний форум оприлюднив звіт про глобальну конкурентоспроможність, у якому за рівнем регуляторної діяльності, ділової активності, довіри до банківської і судової системи тощо Україна недалеко відійшла від Гондурасу та Гамбії.

Головна презентація тижня, утім, справила приємні враження.

Передусім відзначу її своєчасність — вона відбулася, коли перемога провладних партій на місцевих виборах стала очевидною. Самі проекти не те, що затребувані, а краще потрібні для нормальної життєдіяльності. Тут і побудова залізничної лінії Київ—Бориспіль із чотирма вокзалами, і спорудження терміналу стисненого газу, і забезпечення населення якісною питною водою, і створення сучасних комплексів із переробки побутових відходів. Тут і розбудова туристично-спортивної інфраструктури та судоходного каналу в гирлі Дунаю. Без усього цього не обійтися хоч так хоч так, але важливо інше. Реалізувати намічене планують переважно за інвестиційні ресурси, а не бюджетні кошти. І терміни окупності багатьох програм уже лякають менше, бо, скажімо, ліквідність стисненого газу гарантована. Програма «Доступне житло» вже писана-переписана (обіцяють її доповнити «Президентським кварталом»). А проект «Енергія природи», який передбачає будівництво вітрових та сонячних електростан-

цій, малих гідроелектростанцій і так далі, взагалі можна вважати відправною точкою державно-приватного партнерства в Україні. Нарешті на чиновництво обіцяв вплинути Президент країни.

Пиляйте, Шуро, вони золоті!

Як на мене, це найслабша ланка, оскільки лукавому чиновництву вочевидь бракує не лише грошей, а й знань для розуміння ринкових реалій та перспектив. І біда в тому, що він цього не визнає ніколи. Серед тижня чув, як наївний представник платіжної системи «Visa» дивувався, чому погребували досвідом його представництва, готуючи законопроект щодо вдосконалення обігу спеціальних платіжних карток. Пояснювати все, як є, то він однак не второпає, чому для розбудови системи масових розрахунків нам замало одного регулятора в особі Нацбанку. Або чому наші податківці так палко прагнуть контролювати не тільки порядок безготівкових розрахунків, а й саму можливість здійснювати їх за допомогою платіжної картки. Поза тим реакція голови правління «Приватбанку» Олександра Дубілета на ці законопроекти йому зрозуміла. На думку банкіра, авторам кортить «попиляти гроші».

Такі реалії пригнічують на тлі зростання обсягів прямих іноземних інвестицій — за 9 місяців валовий притік становив 4,3 мільярда доларів США, що на 25 відсотків більше рівня минулого року. І на тлі зростання дефіциту бюджету — за цей період він сягнув 52,82 мільярда гривень, що в 2,2 разу більше

проти відповідного періоду минулого року. І на тлі нестримного накопичення боргів та залаткування бюджетних дірок за рахунок економії на капітальних і соціальних витратах. Державний та гарантований державою борг уже у вересні перетнув фантастичну позначку в 404 мільярди гривень (\$51,1 млрд.), і намір уряду позичити на внутрішньому ринку більш як 100 мільярдів гривень змушує замислитися над ризиками технічного дефолту.

Цього тижня в столицю приїхала чергова місія МВФ, яка протестує хід виконання урядових зобов'язань. Не інакше, як кредитори дадуть добро на одержання чергового траншу з більш як 15-мільярдного кредиту в доларах США. Претензій до монетарних показників бути не повинно, бо загальний розмір дефіциту бюджету (без урахування балансів НАК «Нафтогаз України» і Пенсійного фонду), дякуючи запозиченням і перерозподілу витрат, не перевищує 5 відсотків. Претензій, утім, не уникнути. Представникам МВФ треба буде також пояснювати потребу встановлювати галузеві податкові пільги, природу дисбалансів Пенсійного фонду й НАК «Нафтогаз України», дивовижних масштабів тіньового сектору. Але уряд це не лякає, прямо кажучи, йдеться про звичне й цілком життєське — «розпилювання» грошей платників податків.

Міна неоголошеної поправки

Водночас у четвер багатьох брав сумнів у тому, що уряд робить усе правильно. Тисячі підприємців

влаштували презентацію своїх поправок до прийнятого в першому читанні законопроекту Податкового кодексу у вигляді пікетів, плакатів, гучномовців і навіть туалетного паперу. Вимагали зберегти систему спрощеного оподаткування — поперше, і не подовжувати пенсійний вік — по-друге.

Усе це дуже дисонувало з нещодавніми заявами мініфінівців про нібито одержаний «одобрямс» від ділових кіл стосовно першої редакції законопроекту. І, зрештою, вивидище було дещо театральним, бо по суті протестували проти того, чого ще немає.

Мені пощастило погортати читанку поправок до джожини розділів законопроекту, підготовлених до другого читання. (Про зміни щодо спеціальних режимів оподаткування нічого не скажу, бо вони, як-то кажуть, ще в процесі обговорення). Але з прочитаного фрагментарно й нашвидку я побачив, що законопроект таки змінюється на краще, хоч його загальна філософія — модернізація податкового законодавства за рахунок перерозподілу фіскального навантаження на платників — залишається незмінною. Приміром, чимало податкових новацій уже запропоновано перенести в часі. Разом із тим це не зменшує небезпеки неоголошеної поправки політичного характеру, яку збирається внести уряд, прийнявши бюджет, у супереч вигомам чинного Податкового кодексу. Нагадаю, що він зобов'язує схвалити податкові новації не пізніше 15 серпня року, який передусім новому бюджетному періоду. Тож якщо нова редакція набере чинності з 1 січня 2011 року, виникне сумнів у його легітимності.

Сергій ВЛАД.

Рятуючи дітей від падаючого дерева, вчителька зазнала тяжких травм

ТРАГЕДІЯ

Старий ясен, майже 20-метрової висоти, розчавнувся від сильного вітру і впав на дитячий майданчик. У той час там перебувала вчителька з дев'ятирічними дітьми з групи продовженого дня. Трагедія сталася 5 листопада у Немирові на Вінниччині на території санаторію «Авангард». Двох хлопчиків і вчительку з травмами і переломами доставили в реанімаційне відділення районної лікарні. Ще трое дітей госпіталізували у травматологічне відділення. Батьки потерпілих дітей звинувачують адміністрацію санаторію. Кажуть, у парку багато старих трухлявих дерев. І падали вони не раз. Однак це не стало сигналом для того, щоб в «Авангарді» подбали про безпеку відпочиваючих.

Від пережитого шоку

діти не плакали, а ридали

Того дня у розкладі занять групи продовженого дня 4-В класу Немирівської школи №2 була екскурсія до парку. Школа розташована поруч з санаторієм «Авангард». Там чудовий парк. Кращого місця для екскурсій годі шукати. Уже традиційно туди ходять не тільки учні молодших класів, а й старшокласники, вчителі. Вранці був сильний вітер. Після обіду його пориви зменшилися. Незважаючи на це, саме вітер став причиною трагедії, яка розігралася згодом.

Одразу при вході на територію парку, праворуч, розташований сучасний ігровий майданчик. Його обладнали за кошти одного з інвесторів. Діти не проминули нагоди, щоб і цього разу дати волю розвагам. У 4-В вісімнадцять учнів. Шестеро хлопчиків, решта дівчатка. На щастя, у той момент частина з них була трохи далі від майданчика, біля фонтана. Але вони все бачили: як велике дерево падає з тріском на майданчик, як трощить усе на ньому, чули, як кричать від болю їхніх однокласників... Найбільш сміливі кинулися допомагати вибратися з-під гілля своїм друзям.

«Картина так вразила дитячу психіку, що навіть ті, хто не потерпів фізично, після повернення до школи не плакали, а ридали гіркими сльозми, — каже мати одного з учнів 4-В. — Ми їх довго не могли заспокоїти. Батьки, як тільки дізналися про біду, прибули хто в лікарню, а хто в школу». Старі дерева знаходяться на відстані приблизно десяти метрів від майданчика. Від багатолітнього ясена, висотою не менше двадцяти метрів, відчакнулася верхівка і з тріском полетіла донизу.

Чи не першою усвідомила всі можливі наслідки біди вихователька групи продовженого дня Ольга Удоленко. Вона була разом з дітками на майданчику. Ольга Валентинівна могла швидше за всіх покинути його територію. Однак 30-річна вчителька вчинила інакше. Вона почала виштовхувати діток, які були поруч з нею, за межі майданчика. Водночас голосно кричала, щоб усі тікали подалі від біди. А потім її голос несподівано обірвався. Вчителька опинилася в тому місці, де впала найважча частина дерева.

— Після удару я впала на землю, — каже Ольга Валентинівна. — Але все-таки спробувала піднятися, а далі ноги підкосилися, більше нічого не пам'ятаю. До тьми мене привели лікарі «швидкої допомоги», у машині по дорозі в лікарню зрозуміла, де я.

Наступного дня після перебування в реанімації вчительку перевели в травматологію. Біля неї чергує мати — Тетяна Володимирівна, теж вчителька. Застали її, коли допомагала дочці напиться. Напувала через трубочку.

— В Олені була зовсім втрачена рухливість, — каже мати. — На щастя, відновилася. Мабуть, тому її забрали з реанімації. Але в неї переломи поперекового і грудного відділів хребта. Тому важко рухатися. Допомагаю напиться. Лікарі кажуть, лікуватися доведеться не менше, як півроку. Вранці дочка ще була в реанімації. Мати в цей час знаходилася дома. Несподівано прокинулася о п'ятій ранку. «Мені приснилося, що дочка мене кличе, — каже жінка. — Виявляється, так воно й було. Саме в той час дитині вводили знеболювальні препарати. А вона кричала: «Мамо!»

Андрійкові видалили селезінку

У реанімаційному відділенні ще залишаються 9-річний Андрійко Дейнека і його ровесник Богдан Герасимов. Андрійкові зробили операцію, видалили селезінку. В лікарні чергують мати й батько. Це вони повідомили про хірургічне втручання. В Андрія у двох місяцях переламана рука, струс мозку. Лікарі сказали батькам, що від удару зачепило нирку. У дитини зафіксували тахікардію і підвищення цукру в крові.

В однокласниці Андрійка Наді Ліпкачової у гіпсі права нога. Дівчинка каже, що Андрій, коли сталася біда, знаходився у хатці, тому не міг швидко вибратися звідти. А дерево впало якраз на те місце.

— Коли затріщало дерево, вчителька сказала всім тікати, — згадує Надійка. — Але я не могла цього швидко зробити, бо зачепилася за трубу, впала і вдарилася головою. Обернулася й побачила, як летить гіллячка. Добре, що її трохи спинила гойдалка...

Дівчинка розповідає, що вибратися з-під дерева їй допомогли однокласники Аліна й Вадим. Вони удвох припідняли гіллячку. «Я

виповзла звідти і пошкандибала до сходинок», — каже дівчинка. Вона бачила, як в цей момент якийсь дядько ніс на руках Богдана до машини швидкої допомоги.

«Богдан так не хотів йти в школу, в спину випала з дому...»

У Богдана Герасимова закрита черепно-мозкова травма, забої. Про це розповіла мати хлопчика Людмила.

— Знали б ви, як Богдан у той день не хотів йти в школу, — каже пані Людмила. — Довелося ледве не в спину виштовхувати з дому. Якби ж то знаття, що його чекає така біда! Тепер думаю, нехай би краще дома сидів. Богдан відмінник. Дуже комунікабельний хлопчик. Усім намагається допомогти. Так само вчинив під час біди.

— Я бачила, як Богдан підбіг до Світлани Шербіноїної і штовхнув її у спину, — продовжує розповідати Надійка Ліпкачова. — Богдан це зробив тому, що бачив, як на Світлану ззаду падає гіллячка. Добре штовхнув, вона аж розпласталася на землі. Але дерево на неї не впало. Світлана піднялася і так втекла. А Богдан уже не встиг. Тому й в реанімації зараз. Надійка теж дуже уважна до всіх однокласників. Хоч нога в гіпсі, вона провідувала в інших палатах однокласни-

ків — Назара Проценка й Діану Немудру. Їх теж травмувало на майданчику. Надію в лікарню везли в тому самому автомобілі, що й вчительку Ольгу Удоленко. Дівчинка із сльозами на очах просила вчительку, щоб та сказала, в якій буде палаті. Як тільки дізналася, що вчительку перевели з реанімації, одразу, як вона каже, пошкандибала в дев'яту палату, де нині Ольга Валентинівна.

Наступного дня після трагедії на її місці можна було побачити сліди трагедії. Найперше звертає увагу, наскільки трухлявий стовбур дерева, яке впало на дітей. Парку графині Шербатової, на території якого — корпуси санаторію, більше ста років. «Факхівці мали б прийняти рішення, що робити із старими деревами, — каже один з відпочиваючих. — Насамперед треба обстежити їх. Зрізати ті, які вже віджили своє. Аби не повторилася біда. Навряд чи санаторію загальнодержавного значення потрібна така слава? Адже кожен, хто нині тут відпочиває, повернувшись додому, розповість про те, що сталося з дітьми».

Віктор СКРИПНИК.

Немирів. Вінницька область.

На знімку: падіння старого ясена одним завдало травм фізичних, іншим — психічних.

Фото автора.

Рятувальники завжди готові прийти на допомогу

Але краще, коли диспетчерський пульт мовчить

РЕПОРТЕР

На воротах біля в'їзду на територію колишньої пожежної частини, де нині розташований аварійно-рятувальний загін спеціального призначення ГУ МНС України в Київській області, попереджувальним гавкотом нас зустрів Джангір. Пильний дворняга залишився охороняти загін, доки рятувальники вдосконалювали свою майстерність у гасінні пожежі на місцевому шинному заводі. На планове навчання виїжджали піротехніки, хіміки, медики... Такі тренування обов'язкові, щоб тримати у формі і техніку, і особовий склад.

Незабаром рятувальний ескорт, виконавши завдання, повернувся на базу. Юлія Торбенко — господарка карети «швидкої допомоги» медицини катастроф — демонструє свій міні-госпіталь на колесах (**на знімку в центрі**). Тут є все для надання першої допомоги й транспортування потерпілого на далекі відстані під контролем. Юлія дуже переживає за чистоту машини: після навчань на шинному заводі підлога «швидкої» чорна від слідів. Більше п'яти років фельдшер Торбенко працювала на звичайній «швидкій», потім прийшла за контрактом у МНС. За цей час дівчина побачила багато горя та сліз. Доводилося не раз виїжджати на ДТП, надавати допомогу жертвам аварій, пожеж, вибухів, завалів. В її практиці чимало викликів і до «закритих дверей». Сценарії НП схожі. Мама вийшла сміття винести, двері зачинилися, а у квартирі півторарічний малюк, на плиті готується обід. Або літню людину розбив інсульт, сама вона відкрити двері не може.... А влітку медпрацівник разом зі своїм загonom працювала на гасінні торфовищ у Макарівському районі.

— Допомогали пожежним. Спека. Земля горить, дим навколо. Вода, якою заливають торфовища, кипить, — згадує співрозмовниця. — Слава Богу, серед населення жертв не було. Надавала допомогу своїм — хто опік отримав, хто надихався випарами.

Цього літа Юліїні колеги по загону допомагали боротися з паводком на Закарпатті: відкачували воду, евакуювали людей. Машини МНС і рятувальники, які на них працюють, за першим сигналом поспішають на допомогу. Аварії на дорогах, знешкодження вибухонебезпечних предметів, хімічних речовин, ліквідація завалів, евакуація людей під час пожеж, повеней, відновлення зв'язку, освітлення, навіть зняти kota з дерева — це їхній

профіль. Еменесникам часто доводиться рятувати тварин. Згадують, якось пізньої осені надійшов сигнал від пильної пенсіонерки з ослабленим зором. Їй здалося, що лебеді не можуть злетіти з озера. Саме водойма покрилася першою кригою. Мовляв, лапки у них примерзли. Прибула бригада рятувальників — підгодували птахів хлібом, а потім скомандували «на зліт». Білокрилі й полетіли...

Начальник інженерної групи аварійно-рятувального загону капітан Володимир Філіпчук (**на знімку вгорі**) провів екскурсію парком машин. БТР-60, БТР-80 (хімічна машина), КраЗи, КАМАЗи, польові кухні, човни, машини швидкої допомоги, мобільні лабораторії, електростанції, станції зв'язку — значний арсенал техніки, що служить МНС для допомоги й рятування людей у нестандартних ситуаціях.

Так, БТР радіохімічної розвідки може на місці провести аналіз невідомої речовини, що розлилася на землі, проаналізувати на предмет таблиці Менделєєва повітря тощо. Торік, коли на дорогах у заметах мерзли машини й люди, цей хімічний розвідник працював тягачем на трасі міжнародного значення. І цілком вдало розтаскував навантажені хури, легковики, вантажівки, звільняючи дорогу. Комунальні служби не справлялися. Тож працювали, як то кажуть, у поті чола.

Минулої зими старшому сержанту аварійно-рятувального загону Євгену Кар-

пову доводилося виїжджати на БТРі розчищати трасу від заметів, заторів — витягувати машини, що застрягли у сніжних заметах. БТР і аварійно-рятувальні автомобілі професійно та швидко «відкоркують» будь-яку пробку на дорозі, гарантує рятувальник. Згадує, як по дорозі на Сквирі замети були до метра. У них загрузли й автобуси, і легковики, і вантажівки. І хоча на місці працювали дві снігоприбиральні машини комунальної служби

Рятувальники виконують свою роботу.

— сипали пісок, тирсу — користі було мало. На цій ділянці дороги немає лісосмуги, і з поля сніг мело на трасу без перешкод. От з пізнього вечора й до п'ятої ранку МНС визволяв зі сніжного полону машини й людей.

— Вантажену хуру почало зносити в кювет. БТРом зачепили за міст і витягнули на дорогу. Попереду пустили снігоприбиральну техніку, за нею хури, а у хвості вже по уторованій легковика. Так караваном і пішли, — згадує Євген Карпов (**на знімку праворуч**).

Каже: головною проблемою тої зими були дороги. Мовляв, комунальники з розчищенням не справлялися, а військових чомусь не залучали.

Раніше Євген працював у Херсонській області. Його колеги минулої зими постійно чистили дороги. І не тільки. У заметіль і мороз у селі під Херсоном почалися пологи у місцевої жительки.

Бригаду «швидкої допомоги» до породіллі доставив БТР МНС. За прогнозами, нинішня зима буде не краща за торішню. Але у загоні стверджують, до снігопадів і заметів готові: є новий БТР і БРТМ (бойова радіотехнічна машина). Чим не тяглова сила!

Після навчань сержант Карпов заходить у диспетчерську. Тут сьогодні на чергуванні його дружина — рядова Наталя Карпова (**на знімку внизу**) й волонтер-рятувальник Боря. Чоловік до волонтера дружину не ревнує і навіть підгодовує іноді хвилястого папужку.

Наталя тримає руку на диспетчерському пульті. Будь-якої секунди готова прийняти екстрений виклик. Утім, інші сюди не надходять. Зв'язок прямий з Го-

ловним управлінням МНС в області. Зв'язкова згадує бурю, коли прийняла сигнал про допомогу — жінку завалило деревами. Постраждалу довелося вирізати з полону. На жаль, вона загинула.

...Напутнім гавкотом нас проводить Джангір. Йому в три голоси зі своїх вольєрів вторить загін чотириногих рятуваль-

ників. Це кінологічна команда. Сьогодні вівчарки вихідні — в окрузі все спокійно, нікого рятувати не треба. І це добре.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Близько 30 тисяч жителів багатоповерхових будинків Хортицького району Запоріжжя на момент верстки номера вже добу залишалися без води через розрив водоводу діаметром 600 мм, *повідомляє «Інтерфакс-Україна»*

Корвет ВМС ЗС України «Тернопіль» вийшов із Севастополя на бойове чергування у Середземному морі в межах антитерористичної операції «Активні зусилля», *повідомляє «Укрінформ»*

У НОМЕР

► *КИЇВ*

Свято з вогнем та протестами

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Отож, погуляти вирішили на славу. У святковій програмі: конференції, уроки у школах та університетах, концерти, всеукраїнські радіодісканти, флешмоби і навіть акції протесту. Приміром, сьогодні у столиці активісти кількох громадянських рухів збираються мітингувати проти законопроекту «Про мови в Україні». Останній, мовляв, є не просто антиукраїнським, а справжньою інструкцією зі знищення «солов'їної». Тому і закликають усіх небайдужих підтримати їх і о 15:30 прийти до стін адміністрації Президента. «Вимагаємо від глави держави займатися обіцянним «покращенням життя», а не нацьковувати «язик» на мову», — кажуть організатори протесту.

Прихильники менш радикальних дій можуть долучитися до проведення незвичайного каліграфічно-хороводно-вогняного флешмобу у самому центрі столиці. Його мета — повернути увагу молодих українців до рідної мови, культури та традицій за допомогою споконвічних сакральних мистецьких джерел: співу, танцю та вогню. Організатори обіцяють: дійство буде справді видовищним. Планається, що на асфальті між степою «Україна» та тамтешнім торговельним центром каліграфісти викладуть стрічкою гасло флешмобу «Відчуй смак рідної мови». Після цього співоча колона з палаючими смолоскипами і свічками заповнить літеру за літерою. Поки все речення не буде палати вогнем. Зацікавило? Тоді до зустрічі о 17:30 на майдані Незалежності.

Тетяна СУВОРОВА.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 21-Й СТОР.

► *МИКОЛАЇВ*

Обраний градоначальником вчетверте

У Миколаєві вчетверте градоначальником обрано Володимира Чайку. Боротьба за головний пост міста між одинадцятьма претендентами була досить напруженою. Діючий міський голова випередив свого основного супротивника Сергія Ісакова на п'ять відсотків.

До міської ради нового скликання ввійшли представники дев'яти політичних партій. Партія регіонів отримала 60 депутатських мандатів, по шість — «Фронт змін» і КПУ, п'ять — «Третя сила», по чотирі — «Сильна Україна» і ВО «Батьківщина», три — ПЗУ. По одному представнику в партії «Справедливість» і «Рідна Вітчизна».

Галина ПОРФИР'ЄВА.

► *КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ*

Під час канікул порушували закон

Під час шкільних канікул у Кіровоградській області за підозрою у скоєнні злочинів та адміністративних правопорушень правоохоронці затримали 20 підлітків. Двоє із затриманих, за повідомленням відділу зв'язків із громадськістю УМВС в області, поміщені до притулків для неповнолітніх, один — до лікарні. Окрім того, 39 дорослих притягнуто до адміністративної відповідальності, із них 44 сімейні дебошири — за вчинення насильства у родині чи порушення винесеного працівниками міліції захисного припису щодо заборони подібних діянь.

Ольга ПИЛИПЕНКО.

До лікаря через касу

Кияни зможуть навчитися офіційно платити за своє здоров'я

Про необхідність реформи охорони здоров'я в Україні говорять дуже давно. Але, схоже, кардинально ніхто нічого змінювати не збирається. Одні стверджують, що такій бідній країні, як наша, страхова медицина не по кишені. Інші натякають: усталені тінькові стосунки пацієнтів і лікарів на тлі офіційно безплатної охорони здоров'я — прийнятна для всіх схема одержання і надання медичної допомоги. Втім, ясно одне — дармової медицини вже немає, а здоров'я перетворилося на товар, що купується винятково за гроші. Очевидно, щоб люди звикли до цієї думки, в столиці з нового року хочуть ввести в практику лікарняні каси.

За словами президента «Асоціації працівників лікарняних кас України» Валентина Парія, це не ноу-хау для країни. Подібні благодійні об'єднання громадян існують в Україні вже протягом 13 років. Але сьогодні вони розглядаються як фундамент реформування системи охорони здоров'я.

Із приходом колишнього міського голови Комсомольська, в якому й було запроваджено лікарняні каси, Олександр Попова до київської МДА, у такий спосіб хочуть реформувати медицину й у столиці. Пан Попов навіть пообіцяв заплатити членські внески в ці каси за всіх пенсіонерів міста. Зрозуміло, що за рахунок держбюджету, тобто за рахунок платників податків. Хоча саму можливість такого щедрого жесту експерти беруть під сумнів. Адаже на це, за деякими оцінками, буде потрібно 296 млн. грн. (весь медичний бюджет-2010 столиці становить 2,2 млрд. грн.). А міська скарбниця, за словами директора аналітико-дослідницького центру «Інститут міста» Олександра Сергієнка, наповнена лише наполовину від запланованого, передає інформаційне агентство «Наш продукт».

Ініціатори проекту сподіва-

ються, що за своїх працівників внески заплатять роботодавці. А щоб каси не зазнавали проблем, потрібно щоб 60—70% надходжень перенаправляли саме підприємства. Поки ж, за даними статистики, тільки 4,4% членських відрахувань роблять підприємства за свій персонал.

На думку голови наглядової ради Всеукраїнського конгресу з безпеки медицини Олександра Капшука, в проєкті є низка юридичних непогодженостей. Наприклад, діяльність лікарняних кас схожа на діяльність фінансової установи. Але при цьому вони не відраховують податків, бо за статутом є благодійною організацією.

Фахівці вважають, що істотних змін у медицину Києва лі-

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

карняні каси не привнесуть. Багато хто побоюється використання адмінресурсу при залученні народу в цю систему... Та й до кінця не зрозуміло, хто

розпоряджатиметься внесками до лікарняних кас і контролювати цільове їхнє використання.

Ольга ВІТЕР.

Хворі на ниркову недостатність тепер приймають процедури і вночі

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Минулого тижня «Голос України» писав про проблеми хворих, які потребують діалізу («На трансплантацію нирки очікують 200 осіб. А тим часом хворим не вистачає навіть фізрозчину», 3 листопада 2010 року). Ми повідомляли, що пацієнти відділення гемодіалізу Маріупольської лікарні № 1 пікетували сесію міськради, вимагаючи фінансування життєво необхідних процедур. І хоча закупівля потрібних препаратів повинна фінансуватися із державного бюджету,

міська рада вирішила виділити для відділення додатково 400 тисяч гривень.

А з початку місяця гемодіаліз у Маріуполі почали проводити у три зміни. Для цього до штату прийняли додатково медсестру та санітарку. Раніше процедуру проходили 28 осіб, а ще дев'ять чекали своєї черги. Тим часом очищення крові такі пацієнти повинні проходити тричі на тиждень. Тепер кількість діалітичних місць збільшилася до 42, а апаратура працює навіть уночі. Додаткового фінансування, виділеного із міського бюджету, відділенню вистачить до кінця року.

Ліна КУЩ.

Медсанчастину «купили» за гривню

Питання медобслуговування найбільшого «спального» мікрорайону Запоріжжя — Південного, зрушило з мертвої точки. Про це йшлося на спеціальній нараді в міськраді. З Кабміном досягнуто домовленості про те, що держава передасть Запоріжжю в оренду медсанчастину підприємства «Раді-

оприлад». Вартість останньої — одна гривня. Взагалі-то найкращим рішенням була б передача медсанчастини до комунальної власності територіальної громади. Однак у часи, коли «Радіоприлад» — головне науково-виробниче об'єднання радянського ВПК із техніки мобільного зв'язку, а зараз

державне підприємство, — цілою системою заходів доводили «до ручки», його медсанчастину віддали під заставу. В результаті низки перепродаж лікарня тепер перебуває у власності «Банку Кіпру». І щоб «визволити» медзаклад, потрібні гроші, інвестор, майно і час. На який місто і орендуватиме одну із кращих у Запоріжжі лікарень.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Водії нехтують безпекою пасажирів

Під час перевірки технічного стану трьохсот автомобілів, які перевозять пасажирів, зафіксували понад дві сотні несправностей. В результаті експлуатація 184 машин була просто заборонена. Крім того, виявили чимало інших порушень. Половина водіїв перевозила «понаднормових» пасажирів, четверта частина — грубо порушувала правила дорожнього руху. Задokumentовано випадки, коли троє водіїв виїхали на маршрут у стані алкогольного сп'яніння.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

фото Олександра КЛИМЕНКА.

Із 38 тисяч жителів міста Борзна Борзнянського району Чернігівської області 13 тисяч 800 — пенсіонери.

На знімку: Олександра Цюцюпа (дитина війни) спілкується зі спеціалістом із виплат управління ПФ України в Борзнянському районі Валентиною Васильчук.

Гроші роблять на ксероксі

У одному з банків Калуша виявили три підроблені купюри номіналом у 50 гривень. Проводячи перевірку, правоохоронці запідозрили, що фальшивки могли потрапити в обіг з крамниці одного з сіл району.

Як повідомив керівник СГЗ УМВС в області Василь Гультайчук, продавцеві довелося напружити пам'ять, щоб згадати, хто розплачувався за товар 50-гривневими купюрами. Підозри впали на одного з

мешканців села. Як з'ясувалося, він і справді причетний до поширення фальшивих грошей, виготовлених шляхом офсетного друку за допомогою ксерокопіювальної техніки. Оперативники мають підстави стверджувати, що банкноти завезені на Прикарпаття з іншої області. Тож нині з'ясовують, хто їх виготовляє.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Пальне крали цистернами

Співробітники СБУ в Херсонській області заскочили під час «роботи» організоване злочинне угруповання, яке розкрадало нафтопродукти на території обласної дирекції залізничних перевезень Одеської залізниці.

Як з'ясувалося, один із керівників та п'ять співробітників відомчої воєнізованої охорони під час чергування викачували насосами пальне через демонтовані вентиляційні пристрої цистерн. Пломби при цьому залишалися неушкодженими. В одному з орендованих зловмисниками приміщень знайшли насоси і шланги, металеві бочки і цистерни для пально-мастильних матеріалів.

За попередніми підрахунками, протягом 2009–2010 років злочинці привласнили нафтопродуктів більш як на 1,5 млн. гривень. Нестачу пального, вкраденого на станції «Херсон», покривала Укрзалізниця. Порушено кримінальну справу.

Василь ПІДДУБНЯК.

Субсидії призначили 12 тисячам мешканців, 14 тисяч одержали відмову

Після запровадженого спрощеного порядку надання ЖКГ–субсидій починаючи з 1 серпня у кримських містах і районах їх призначили майже 12 тисячам осіб.

За словами начальника управління Мінпраці та соціальної політики Криму Людмили Греховод, за цей час до управлінь і відділів праці та соціального захисту в містах і районах АРК по таку допомогу звернулися 45,7 тис. громадян, у тому числі 37,7 тис. осіб — через поштові відділення. При цьому 8,7 тис. звернень потребують додаткової роботи у зв'язку з відсутністю у заявників повного пакета необхідних документів, 11 тис. заяв ще перебувають на розгляді. А 14,2 тис. чоловік одержали відмову в наданні субсидії у зв'язку з тим, що в їхніх родинах є непрацюючі працездатні громадяни або через те, що доходи родини не вписуються у визначений українським урядом ліміт. На нараді у Раді міністрів Криму різкій критиці було піддано діяльність управління праці та соціального захисту Центральної районної ради міста Сімферополь. «Попереджаю всіх, що той, хто допустить потік скарг з цього питання через тяганину з розглядом заяв щодо субсидій, нестиме персональну відповідальність!» — пригрозив заступник голови Ради міністрів Криму Віталій Стадник. Він закликав керівників міст і районів активізувати роботу з надання субсидій, особливо після початку опалювального сезону, коли кількість звернень по субсидії може різко зрости. І нагадав, що на розгляд заяв про призначення житлових субсидій відводиться 10 днів.

Георгій ВЕРВЕС.

Крим.

В улюбленому серед наречених черкаському парку «Ювілейний» встановили «Дерево закоханих».

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

Жертв на переїзді вдалося уникнути

Працівники Державтоінспекції запобігли зіткненню локомотива з автотранспортом на залізничному переїзді у Стахановому. Інспектори ДПС помітили маневровий тепловоз, що рухався з боку промислової зони. Однак ні звукова, ні світлова сигналізація на цей рух не спрацювала, шлагбауми залишалися відкритими. Через це рух транспорту на переїзді продовжувався.

На щастя, інспектори вчасно зорієнтувалися в ситуації, зупинили автотранспорт і не допустили його виїзду на залізничне

полотно. Як з'ясувалося, чергова переїзду побачила локомотив, коли він уже рухався переїздом, адже черговий по станції те-

лефоном не попередив її про виїзд тепловоза. У свою чергу, водій локомотива також не повинен був переїжджати залізничні колії без дозвільного сигналу.

Стосовно чергової склали адміністративний протокол, що передбачає штраф у розмірі від 1020 до 1360 гривень. Матеріали про подію відправлено до транспортної прокуратури.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Новобранці-десантники склали військову присягу

Присягу на вірність Україні склали у Львові близько 400 військовослужбовців строкової служби. Всі вони десантники, які служитимуть у 80-му окремому аеромобільному полку 13-го армійського корпусу Сухопутних військ України, повідомляє Укрінформ.

Програму першого етапу військово-професійної підготовки новобранці опановували протягом чотирьох тижнів. Адже вимоги до солдатів «крилатої піхоти» вищі за середньостатистичні. Тому ще до початку призовної кампанії офіцери-психологи з полку виїжджали на зустрічі з новобранцями, вивчали їхні особові справи, проводили співбесіди. Серед юнаків, що поповнили лави десантників, більш як 60 мають вищу освіту, ще 100 — з вищих професійних і професійно-технічних училищ і ліцеїв.

Фото Маркіяна ЛИСЕЙКА (Укрінформ).

У Чернівцях дорожчає хліб

Учора в місті подорожчав хліб, що зумовлено підвищенням відпускних цін Чернівецьким хлібокомбінатом. Підприємство є монополістом на ринку хлібопродуктів Буковини: випікає 70 відсотків хліба у Чернівцях та 60 — в області. Відпускні ціни комбінат підвищує у зв'язку з подорожчанням борошна, газу та інших витрат. Відпускна за-

водська ціна найпопулярнішого у Чернівцях соціального хліба «Орільський» з 8 листопада становитиме 2 гривні 75 копійок, з урахуванням націнки в крамницях його можна буде купити приблизно за 3 гривні 5 копійок. Подорожчає й інша продукція Чернівецького хлібокомбінату.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Унікальна пам'ятка чекає на господаря

За шість з половиною гривень у Кам'янці-Подільському зібралися «пущити з молотка» комплекс казарм фортеці, що є пам'яткою архітектури національного значення. Торги відбудуться наприкінці листопада. Головна вимога до покупця: використовувати будівлі як туристичний чи санаторно-курортний заклад. Натомість відчужувати чи передавати в оренду іншим юридичним та фізичним особам забороняється.

Таке рішення місцева влада прийняла через те, що, як кажуть, уже збилася з ніг, шукаючи інвестиції для реставрації пам'яток старовини. Цьогоріч із держбюджету Кам'янцю на це не виділили жодної копійки. Казарми були в оренді у приватних підприємців з Івано-Франківська, та вони їх ще більше занедбали. Однак у місті все-таки сподіваються знайти комплексу гарного господаря.

Віра ШПИЛЬОВА.

Від Конюхів до Залісся поїдуть з комфортом

Село Залісся на Тернопільщині останнє в області одержало дорогу із твердим покриттям. Автомобільну трасу місцевого значення Конюхи—Залісся в присутності мешканців цих сіл урочисто відкрили глава Тернопільської облдержадміністрації Михайло Цимбалюк і керівництво служби автомобільних доріг в області.

Загальна протяжність траси невелика — лише п'ять кілометрів, але для жителів двох віддалених населених пунктів вона дуже важлива. Тепер нею частіше курсуватимуть маршрутки, покращитися постачання сіл продовольчими й промисловими товарами.

Спорудження дороги коштувало місцевому бюджету 11 млн. гривень. Із введенням в експлуатацію траси, що проходить через мальовниче урочище, обласна влада ініціює будівництво табору відпочинку для дітей із чотирьох прилеглих районів.

Фото Олега СІГІТОВСЬКОГО (Укрінформ).

У НОМЕР

► ЖИТОМИР

Сузір'я муз

Нагородження переможців завершився конкурс «Творчість Фредеріка Шопена очима молодих художників», присвячений 200-річчю від дня народження видатного митця. Твори Шопена виконували молоді виконавці. Організували цей захід управління культури і туризму Житомирської облдержадміністрації, обласний центр народної творчості, училище культури і мистецтв імені Івана Опієнка та міська громадська організація «Польське наукове товариство у Житомирі».

Подарунки отримав також колектив художньої школи. Художник із міста Островець Свентокшиський Тадеуш Курек створив цикли малюнків, в яких зобразив Закопане, Гнезно, Люблін, Краків і Варшаву, які в різні періоди історії були столицями Польщі. Полотна, присвячені Гнезну, експонувалися в Житомирі. Після цього художник вирішив подарувати їх українським колегам.

Олексій КАВУН.

► ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

За алкогольний фальсифікат дали п'ять років

П'ять разів судимий мешканець міста Виноградів відбуватиме чергове ув'язнення за незаконне зберігання та збут підроблених алкогольних напоїв.

Наприкінці жовтня суд визнав чоловіка винним у скоєнні злочинів, передбачених частинами 1 та 3 статті 204 КК України та засудив до позбавлення волі на 5 років. Незаконно вироблену засудженим горілку, недоброякісну сировину для неї та обладнання вилучено і знищено. За словами начальника міліції Закарпаття полковника Віктора Русина, з цим промислом в області протягом жовтня вели серйозну боротьбу. Як наслідок, удвічі зросло число порушень міліцією справ за виготовлення і збут «домашньої» оковитої.

Василь НИТКА.

► ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Розробляють програму модернізації газових мереж

Майже 10 відсотків газових мереж, які експлуатуються публічними акціонерними товариствами «Івано-Франківськгаз» та «Тисменицягаз», служать понад 40 років і морально застаріли. Як зазначалося на нараді, яку облдержадміністрація провела з участю представників газопостачальних організацій та управління Держгірпромнагляду в області, нині розробляється програма розвитку та модернізації газорозподільчих мереж. Вона має сприяти поліпшенню технічного стану об'єктів системи газопостачання та підвищенню рівня безаварійного та безперебійного постачання газу споживачам області.

Дарина НАЗАРЧУК.

► ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Відновлять видобуток торфу

З наступного року в області знову видобуватимуть торф. Голова ОДА Михайло Цимбалюк домовився з генеральним директором концерну «Укрторф» Віктором Юрченком про швидке відновлення роботи ДП «Шумський торфозавод». Річ у тім, що на Тернопільщині є чималі запаси корисних копалин (приблизно на 15 років), але її видобуток більше року тому припинили через аварійний стан держпідприємства.

У листопаді розроблять проектно-кошторисну документацію для реконструкції печі і самого приміщення заводу. Нині шукають кошти для погашення кредиторської заборгованості.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Подорожчає й інша продукція

Чому звірі просяться у неволю?

Директор лісового господарства Михайло Кільчицький.

Ліс, як і все суше у ньому, треба любити. У лісничого Михайла Демковича це у крові. Ще його дід доглядав ліс, щоправда, тоді це була його власність. Коли держава забрала угіддя, він лісу не зрадив. Батько Микола Іванович Демкович 48 років віддав одному обходу й досі його не залишає, заготовляє корми. Торік зима була суворою, якби не допомогли звірам, хтозна, чи вижили б. Синоптики прогнозують люті морози і на цю зиму. Справдяться прогнози чи ні, а підготуватись треба.

— Найбільше дошкуляють браконьєри, — скажуть лісничі. — У них потужний транспорт, прилади нічного бачення, а ми зовсім не захищені. Треба переглядати законодавство, робити його жорсткішим. Кого зупинять штрафи від 180 до 360 гривень за незаконне полювання?

Інтенсивно наросувати поголів'я диких звірів у Державному підприємстві «Чортківське лісове господарство», куди входить Білецьке лісництво,

Коли ми були у Білецькому лісництві, там якраз заготовляли корми для звірів. Їх тут чимало: дикі кабани, олені, косулі... У вольєрах вже затісно: збираються розширити їх до 300 гектарів. Та й тварини не поспішають на волю. По-перше, їх тут підгодовують, по-друге, оберігають. Лісники навіть до священиків звертаються з проханням, щоб вони у своїх проповідях навчали людей не чіпати звірів. Прислухаються, щоправда, не всі. Стадо оленів, випущене на волю, залишилося без самки, то звірі самі повернулися в неволю: ходили вздовж сітки вольєра, поки їх не впустили. Завдяки старанному догляду поголів'я зростає, а його щільність на угіддях навіть вища, ніж у Карпатах. Хоча лісові масиви порівнювати з карпатськими некоректно.

почали кілька років тому. З ініціативи його директора Михайла Кільчицького. У Колиндянському лісництві з'явилися лані, в Улашківському, яке очолює син директора Юрій Кільчицький (і тут династія!), індійські буйволи і навіть ведмеді. Джіммі і Бася, які колись служили у цирку в Польщі, непогано почуваються і у вольєрі. Принаймні потомство Бася справно приводить. Ведмежат віддають у цирк. До ведмедів бажано приходити з гостинцями. У всякому разі дві дволітрові пляшки «Чернігівського» ведмеді випорожнили вмить. Закушували вафлями. Фінансування на відтворення фауни немає, як і відповідної програми, тому все робиться на любительському рівні, на ентузіазмі лісників. Вони усвідомлюють, що тримати звірину постійно за огорожею — не вихід. І мріють, щоб у природі поголів'я було не менше, ніж нині у вольєрах. Та для цього треба змінити ставлення людей до природи та її дітей.

— Підгодівля, охорона,

спільні з працівниками міліції та екології рейди дали свої результати, — вважає перший заступник начальника Тернопільського обласного управління лісового та мисливського господарства Ігор Гуменюк. — Популяція звірини зростає. Свою роль відіграло й те, що практично всі поля нині обробляються, отже, завжди залишаються якісь харчі і для живності. Цього року ми мало не вдвічі збільшили кількість ліцензій на відстріл диких кабанів.

При всій любові до фауни ніхто не скасовував головного завдання — вирощувати і доглядати ліс. Тернопільщина славиться дубами. За їх якістю вона посідає третє місце в Україні. Нині лісівники повертаються до свого істинного призначення: відновлення і збереження лісів. Усі роботи з догляду, а також заготівлю деревини, здійснюватимуть підприємницькі структури. Звичайно, нині важко передбачити, чим закінчиться реформування галузі за прикладом Польщі, але поїзд рушив. Базовим підпри-

Лісничий Михайло Демкович. Тут у вольєрах розводять кабанів та оленей.

ємством з проведення реформ в області є Кременецьке лісове господарство. Вже наступного року на Тернопільщині має з'явитися майже 800 гектарів нових лісів, що значно більше, ніж у попередні роки. Наразі лісистість області становить 13,9 відсотка при середній в Україні — 15,6. Оптимальний показник — 20 відсотків. Саджанців є доволі, затримка лише за виділенням угідь для нових лісонасаджень. На часі також вирішення проблеми колишніх колгоспних лісів, тепер проводиться їх інвентаризація, далі вирішуватимуть питання з користувачем.

Нині той, хто не є фанатом

лісу, у ньому не затримується. Зарплата, на жаль, низька. Можливо, ситуацію поліпшить реформування галузі. Паралельно тут працюють над тим, щоб змалку дітям прищеплювати любов до природи. Конкурси шкільних лісництв, краєвих творів і малюнків на тему «Людина і ліс», акції «Майбутнє лісу у твоїх руках» — через них лісівники готують собі зміну. Твір восьмикласниці Ірини Турчин з Бережан цього року визнано кращим на всеукраїнському конкурсі. На таких, як Ірина, надія.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Лісничий Юрій Кільчицький.

1 листопада. Олександр Омельченко, Ігор Савченко, Олександр Ткаченко, Ігор Шаров, Григорій Калетнік, Валентин Матвєєв, Олександр Єфремов під час погоджувальної ради, на якій заплановано протягом пленарного тижня розглянути 85 законопроектів.

Післявиборні пристрасті не завадили обрати нового Генпрокурора

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

У понеділок під час погоджувальної ради, на якій визначалися із порядком денним на пленарний тиждень, опозиція використала всі можливості, аби заявити про те, що місцеві вибори, які пройшли напередодні, відбулися з численними порушеннями. Тож уже в понеділок можна було припустити, що саме навколо цієї теми дискутуватимуть у сесійному залі. Так і сталося.

У середу, в день, коли традиційно ставлять на розгляд питання, запропоновані меншістю, трибуну заблокували саме опозиціонери. Підстава — вимога створити ТСК, яка розслідувала би факти блокування державними установами участі у виборчому процесі неправладних політичних сил та порушення законодавства під час народного волевиявлення. «Єдиний спосіб заявити про себе, щоб зібрати погоджувальну раду, на жаль, — блокування», — сказав із цього приводу бютівець Андрій Кожем'якін. Натомість представник Президента в парламенті Юрій Мірошніченко з приводу фактів порушень на виборах порадив опозиції звертатися до Генпрокуратури.

Та чи не найголовнішою подією минулого сесійного тижня в парламенті стало саме призначення на посаду Генерального прокурора Віктора Пшонки. Для цього в будинок під куполом завітав глава держави. Віктор Янукович особисто представив подану ним кандидатуру на цей пост. Після тривалого й докладного обговорення парламента-

рії більшістю голосів підтримали нового Генпрокурора.

Іншою інтригою сесійного тижня можна назвати долю проекту закону про доступ до публічної інформації. Подібний документ існує майже в 80 демократичних країнах світу. На часі його ухвалення і в нас. Однак у сесійній залі, минулого тижня депутатам вдалося ухвалили в цілому сім законів та вісім постанов. Виголошено також майже сотню депутатських запитів і прийнято низку постанов про обрання та звільнення суддів.

Надія СМІЯН.

4 листопада. Верховна Рада 292 голосами дала згоду на призначення на посаду Генерального прокурора України Віктора Пшонки.

2 листопада. Андрій Шевченко, Микола Мартиненко, Андрій Кожем'якін під час пленарного засідання, на якому, зокрема, у першому читанні прийнято проект закону про внесення змін до статті 212 Сімейного кодексу України (щодо усиновлення), котрими передбачається обмежити міжнародне усиновлення українських дітей.

3 листопада. Опозиція заблокувала трибуну та президію, вимагаючи створення ТСК з питань розслідування фактів блокування державними установами участі у виборчому процесі політичної опозиції, а також фактів порушення законодавства під час виборів 31 жовтня.

5 листопада. Валерій Баранов, Олександр Пеклушенко під час пленарного засідання, на якому розгляд законопроект про доступ до публічної інформації було перенесено на наступний пленарний тиждень.

VII Міжнародна агропромислова виставка «Агрофорум-2010» відкривається сьогодні у Києві

За даними відділу зернових та технічних культур Мінагрополітики, в країні вже намолочено 7,1 млн. тонн насіння соняшнику за врожайності 16,1 ц/га (торік усього зібрали 6,36 млн. тонн за врожайності 15,2 ц/га)

Фури йдуть

Великотоннажні автомобілі з буряками можуть ущент розбити й без того погані дороги

РЕАЛІЇ

Городенка гуркотить. Милі серцю звуки, які знаменують роботу єдиного в області цукрозаводу, димить труба, виливаються в місцеву невеличку річку та у відстійники-ставки при в'їзді до райцентру з боку Івано-Франківська відходи виробництва, шокуючи подорожніх характерним ароматом... Все, як і колись. За винятком того, що до заводського гуркоту тихими вечорами додається незвичний шум: то дорогою з Тернопільської області одна за одною їдуть вантажені цукровими буряками фури.

Кажуть, уміщують вони до сорока тонн солодких коренів. А ще, освічені габаритними вогнями (красиве видовище!), пересуваються затемна потужні бурякозбиральні комбайни. Маю можливість спостерігати за цими ескортами, бо мешкаю якраз побіля траси. Власникам заводу вигідно, адже є економія на транспортних витратах. Ще не вщухла ейфорія з приводу запуску — напередодні недавніх виборів — цукроварні, тож більше, зрозуміло, на всіх рівнях нині ведуть розмови про здобутки для мешканців краю.

Приміром, що від підприємства вже є надходження до куцого бюджету Городенки, де з промислових об'єктів вагомі податки сплачує хіба що місцевий сирзавод. Штат цукроварні укомплектований спеціалістами — причому всі офіційно працевлаштовані. Середня зарплата — три тисячі гривень на місяць, що для сільськогосподарського краю є великим здобутком. Налагоджено довозення робітників із навколишніх сіл, хоча люди готові були навіть добиратися самотужки, лише б мати місце праці. Городенківці радіють також із того, що матимуть дешевший цукор власного виробництва, який вважають екологічно чистим.

Але є й інший бік медалі. Власники заводу для збирання буряків задіяли потужну техніку, що вик-

ликало навіть певний спротив з боку громад тих сіл, чийми дорогами возять цукросировину. Адже в районі вже є сумний приклад, як кілька років тому возили цеглу із Кунисівського цегельного заводу й вантажівками зовсім понижили й без того погані сільські дороги. Судилася з його власниками сільська рада, суд програв, а підприємці невдовзі завод покинули, полишивши селянам розбиті дороги... Цікаво ще ось що. Навесні, коли йшла мова про відродження роботи цукроварні, її нові власники обіцяли чимало. Зокрема, й керівникам тих господарств, які на хвилі патріотизму віддали свої землі під посіви цукристих. Та минало літо, а обіцяна матеріальна винагорода залишилася лише в мріях чи на припорощених пилом забуття паперах. Дійшло до того, що господарства, не чекаючи відкриття сезону цукроваріння у Городенці, змушені були возити вирощений урожай на інші переробні підприємства.

Мішків для цукру знадобиться багато.

Що ж стосується одноосібників, то цьогоріч їх частка у вирощуванні буряків незначна. Нині сировину приймають із доставкою на бурякопункт за давальницькою схемою — за кожну тунну зданих буряків товаровиробникам обіцяють залежно від цукристості від 60 до 75 кілограмів цукру, а також жом.

Звісно, інвестори прагнуть мати прибутки й компенсувати вкладені у відновлення цукрозаводу кошти, тому й намагаються якнайбільше завезти буряків з усіх усюд. Та чи стане це таким аж надзвичайним здобутком для району, простих селян та навіть місцевих агроформувань — покаже час.

Людмила СТРАЖНИК.

Івано-Франківська область.

Фото автора.

Ностальгія за справжньою ковбасою

За білоруськими продуктами на ярмарку шикувалася черга

ПІСЛЯМОВА

Ярмарок у Києві, де продавали виготовлені в сусідній державі продукти, відбувся з аншлагом. Жителі столиці, котрі стомилися їсти вітчизняну соєву ковбасу без м'яса, скучили за сгущенкою зі справжнього молока, за маслом без рослинних домішок, шикувалися в довжелезні черги. Захід, під який відвели площу в одному зі спальних районів міста, проходив на високому рівні. У торговельних рядах були помічені аграрні міністри двох країн — Микола Присяжнюк і Михайло Русий. Ярмарок відвідав і голова Гомельського облвиконкому Олександр Якобсон. А в Київ приїхали продавати продукцію 28 підприємств сусідньої держави.

Український міністр М. Присяжнюк укотре підкреслив, що такі ярмарки — «найкоротший шлях від поля до споживача». А на запитання: «Чому з білорусами, а не з росіянами, молдаванами чи поляками?» повідомив, мовляв, такі двосторонні «форуми» плануються і з виробниками інших країн. Просто білоруси першими відгукнулися на пропозицію провести такий ярмарок в Україні.

Покупців вабили і якість, і ціни. «Там у них все натуральне, не те, що у нас. І ціни нормальні: 200-грамова пачка масла 7—10 гривень коштує, а не 12—15 як у нас, а сгущене молоко — 7 гривень баночка», — пояснювали ажіотаж співвітчизники, що стояли в черзі.

Підкуповувало те, що і м'ясні, і молокопродукти продавали не з лотків, а винятково з вітрин-холодильників. Їх в Україну на один день торгівлі також привезли з Білорусі. Запитання, навіщо холодильники тягли в таку далечінь, невже, щоб вразити українських покупців, дивувало уже білоруських продавчинь: «А як же інакше?! Таку продукцію на відкритих прилавках реалізувати не можна, заборонено...». Покупці через скло холодильника роз-

глядають апетитну їжу, вибирають, що їм до душі, але не контактують із товаром навіть на відстані — ніхто не пчихне, руками не доторкнеться.

Залишалося тільки зі смутком розглядати м'ясо-молочні розкладки вітчизняних виробників, що стояли неподалік у найліпшому разі на столиках. Хоча їм ближче до Києва, ніж білорусам. Та й чи багато постійних «фірмових» кіосків наших торговців обладнано вітринами-холодильниками?

— Від ярмарку вигода двояка, — ко-

ментував процес Олександр Якобсон. — По-перше, ми покажемо себе, визначимо, які товари мають попит. І друге — продавати завжди вигідно. Ми (Білорусь. — Авт.) цього року на 2 мільярди 300 мільйонів доларів на торгували за межами держави саме на харчових продуктах. І нам цікава Україна... Ми вкладаємося, ми квапимось на цьому ринку.

— На вашу думку, чому такий ажіотажний попит має все-таки продукція Білорусі? І це на нашому перенасиченому продовольством ринку...

— Ми, білоруси, може, трохи консерватори, але виготовляємо всі м'ясо-молочні товари тільки за державними стандартами. З давніх часів. Ми не ро-

бимо продукцію за якимось технічними умовами. Тому тут відповідь досить проста — покупців приваблює висока якість наших товарів. Ми переконалися в цьому не лише на ринках України, а й інших держав. Приблизно 50 відсотків сільськогосподарської продукції, яку виготовляємо, зайва, її потрібно продати на експорт. Тому ми шукаємо ринки, зокрема й в Україні.

Я послідовний прихильник розвитку прикордонного співробітництва й прикордонної торгівлі. Сьогодні є основа законодавства і в Україні, і в Білорусі. Я представляю Гомельщину, а вона межує з чотирма областями України — Чернігівською, Київською, Житомирською та Рівненською. Тому нам дуже цікаво, враховуючи, що у нас надлишок м'ясо-молочної продукції, торгувати на найближчих ринках, а не возити її далеко. Що стосується якості — сьогодні ми намагаємось переконати киян, що вона гідна. Я гадаю, це найкраща реклама — довіра людей.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото автора.

Плюс, помножений на мінус

Статистична перемога господарників навряд чи принесе їм ще й фінансовий успіх

ТЕНДЕНЦІЇ

Обігнавши трійку лідерів, Вінницьку, Кіровоградську та Волинську області, сільськогосподарська галузь Хмельниччини за результатами діяльності впродовж трьох кварталів визнана кращою в країні. В управлінні агропромислового розвитку переконані — це справжній успіх, адже при визначенні переможця було враховано понад шість десятків різних показників. «Наші аграрії не ображені нічим», — підбив підсумки з приводу цієї події начальник управління Олег Стрілецький.

Але чи справді такою солодкою і впевненою ця перемога видалась всім селянам?

Цифри і реалії

Хоча офіційні статистичні результати за минулий місяць ще не підбито, проте в області сподіваються, що вони будуть справді переможні — показник валового виробництва має сягнути 110 відсотків, причому рослинництво навіть перебільшує цю планку. Підґрунтям для таких підрахунків, за словами очільника управління, мало б стати те, що за середньою врожайністю ранніх зернових у 32 центнери з гектара область також тримала першість. А тепер і кукурудза не підводить, даючи по 67 центнерів на круг. Збирання буряків також на завершальному етапі. Очікується, що вже за пару тижнів за врожайності близько чотирьохсот центнерів з гектара валовий збір коренів наблизиться до 1,7 мільйона тонн. А нині в області вже вироблено близько ста тисяч тонн цукру.

Справді, все є доволі оптимістичним. Але ще місяць тому картина була зовсім інша. Як стверджують в обласному управлінні статистики, загальне виробництво продукції сільського господарства за результатами трьох кварталів зменшилось проти відповідних минулорічних показників у сільгосппідприємствах на 10, а у хазяйствах населення — на 4,8 відсотка. При цьому динаміка обсягів сільгоспвиробництва свідчить: з початку року жодного місяця так і не вдалось наблизитись до минулорічних показників, не те що перевищити їх. Що ж до рослинництва, то на кінець вересня кількість валової продукції зменшилась в агропідприємствах більш як на 16 відсотків.

Можливо, для читача всі ці цифри видаються дещо обтяжливими для сприйняття. Однак саме вони мають стати основою серйозного аналізу для фахівців та управлінців: чи справді нам тішитись досягнутим, чи ще працювати і працювати, щоб відчуті вагомі здобутки галузі.

У тому, що селяни справді працювали, не шкодуючи своїх рук і хребтів, можна не сумніватись. Як і в тому, що, приміром, на початок жовтня валовий збір кукурудзи перевищував минулорічні показники у півтора разу, а соняшнику та сої — більш як у чотири. Темпи збирання цукрових буряків також істотно випереджали показники 2009-го. Загальне виробництво цієї культури зросло майже втричі при збільшенні її врожайності ледь не наполовину.

Стихія, котра регулює ринок

З такими показниками, здавалося б, ми повинні обігнати не тільки всі українські області, а й найсильніші аграрні держави світу. Бо й справді, хто може звітувати про такі темпи приросту? Навіть дуже успішний бізнес вважає перемогою річне зростання буквально у кілька відсотків.

Та ситуацію варто оцінювати реально. Якщо спочатку впасти до мінімуму, то потім кожних сто додатково засіяних гектарів можна розцінювати у процентному відношенні як небувале зростання. Але ж з відсотків кашу не зварити і у морю їх не покладеш.

Можна, як завжди, говорити про серйозний вплив природного чинника на показники врожайності. Хто не знає хліборобських ризиків, коли здається, що в землю вкладено все — праця, неймовірні старання і величезні кошти, а стихія раптом внесе свої непоправні корективи. Але на все це не варто списувати ще й серйозні тактичні прорахунки.

Чому, наприклад, кілька останніх років обсяги вирощування ріпаку так істотно змінюються? То небувалий сплеск, а тепер, дивись, його вже зібрано на площі майже вдвічі меншій від торішньої, тому відповідно і валовий збір вдвічі менший.

Статистика не приховує, що і картоплі господарствами всіх категорій накопано майже на шістнадцять відсотків менше, ніж у 2009-му. Кліматичні умови знизили врожайність? Так, було і це. Але статистика фіксує: на результат вплинуло ще й скорочення посівних площ.

А чого і скільки збиратимемо наступного літа? А через п'ять років? Скільки їстимемо? В яку суму це обходитиметься споживачеві? І скільки на цьому зароблятиме товаровиробник? Не те що на рівні районів і навіть області, на рівні окремого господарства відповідей на ці запитання немає.

Складається враження, все регулює не план і розрахунок, а та сама стихія. До того ж не так природна, як цінова. Які фінансові вітри подують, туди й нахилється весь колос та всі плоди, а в результаті маємо «незрозумілий» дефіцит на той чи інший продукт чи «несподівані» стрибки цін, котрі ніхто не може пояснити інакше, як вибрики базарних продавців.

Прийнятно було почути, що до кінця року область сподівається вийти з плюсовими показниками практично за всіма видами діяльності в аграрному секторі. Але справжнім показником добробуту села завжди вважалось не те, скільки виростили, а скільки зуміли вигідно реалізувати. Так от за дев'ять місяців (статистика поки що не наводить новіших даних), загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власної продукції порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на сімнадцять відсотків, зокрема, продукції рослинництва — ледь не на третину. А кому не відомий одвічний закон ринку: як тільки товару стає менше, він обов'язково мусить подорожчати. І тут вже йдеться про сухий розрахунок, а зовсім не про інтриги спекулянтів.

Ось приклад. До початку жовтня обсяги продажу зернових в краї зменшились майже на третину, зате середня реалізаційна ціна зросла на сорок відсотків. Подібні тенденції помітні не тільки щодо цих культур. Загалом середні ціни продажу продукції агропідприємствами за цей час зросли на 34 відсотки, а рослинництва — ще більше.

Дорожче збув — менше отримав

За сільгоспвиробника можна було б порадити: оскільки що дорожче продав, то більше розбагатів. Справді, порівняно із початком року, коли середня зарплата працівника сільського господарства в області становила 957 гривень, у вересні вона зросла до 1487. Але так і не дотягнула ні до середньої по галузі в державі, ні навіть до середньообласної. А вже з середньоукраїнською зарплатою, котра майже на третину більша, і порівнювати не доводиться.

На кому справді відчутно позначилось зростання цін, так це на небагатому покупцеві. За той же час на міських ринках продаж продуктів рослинництва хоч і збільшився на 2,5 відсотка, проте ціна зросла на всі 28. Ситуацію усяляко намагаються виправити виїзними суботніми сільгоспярмарками, де ціни й справді нижчі від магазинних. Але хіба вдасться довго утримувати їх у такому режимі?

Що ж до успішності галузі загалом, то прозвітували: за вісім місяців всі підприємства спрацювали прибутково, і жодне не залишилось у збитках. Разом із мисливським та лісовим господарством краю вони зуміли заробити за цей час близько 1,9 мільйона гривень. Багато це чи мало?

Для порівняння варто згадати, за цей же час минулого кризового року цифра становила 2,2 мільйона гривень. Якщо ж усе нині зароблене розділити на три згадані галузі, потім — на більш як три тисячі суб'єктів діяльності, то виходить...

Утім, будьмо об'єктивними, це ще не річні фінансові результати аграріїв. Зрозуміло, обсяги продажу практично всіх видів продукції зростатимуть. Але чи збільшуватимуться в такій же прогресії прибутки?

Найпростіше правило математики: хоч як крути, а плюс, помножений на мінус, завжди дає від'ємний результат. От якби до справжніх успіхів селян та ще й мінусів поменше, тоді й справді це порадувало б усіх.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Продукції багато і у нас, і у вас. Її просто треба вміти ще й продати

ДО РЕЧІ

— Можна до вас — в Україну — частіше їздити, якби у вас було митне законодавство таке, як у Росії, — поскаржився в інтерв'ю «Голосу України» генеральний директор Жлобинського м'ясокомбінату Леонід Лукашевич (на знімку). — У нас із Росією митниці немає — вільно їздимо, торгуємо, де хочемо. З адміністрацією міст, щоправда, погоджуємо. У жовтні двічі їздили до Курська. Як на мене — Київ ближче, ніж Курськ.

— До Києва скільки кілометрів?

— Від нас 380, а до Курська — усі 800. Погодьтеся, у витратах різниця є. Однак їздимо. Ярмарки в Москві проводимо постійно. Навіть свої невеликі магазинчики там повідкривали. Продукція нашого Жлобинського м'ясокомбінату в Москві представлена на дев'яти ринках. Було б до вас так через кордон переїжджати — із задоволенням до вас возили б. Але цього разу — півтори доби машини простояли. Хоча й всі питання, здавалося, були погоджені. Проте...

— Як виникали проблеми на митниці?

— Оформлення документів. Товари, обладнання — перевіряється все досконально. Це одне. А головне питання — те, що ми не можемо вивезти з України продукцію, що залишилася. Знову її замитнювати потрібно. А кому це треба? Де ми у вас замитнимо вантаж назад самі собі?! Є питання, і я вважаю, що їх на рівні уряду можна було б вирішити. Може, я вам щось зайве розповідаю, але кажу правду. Ми б в Україні прийздили не тільки в Київ, а й в інші міста.

Я в торгівлі все життя працюю. Керівником підприємства — тільки півтора року. Отож у радянські часи ми з України не вилазили. Продавали все підряд. Практично у всіх районах, особливо — у сіль-

ській місцевості. Тому знаємо Україну чудово.

— У нас раніше повсюдно працювали підприємства системи Укрспоживкооперації.

— Я сам у такій системі працював. І зараз живе у нас споживча кооперація. Ми начебто б доїжджаємо скрізь — а до вас не можемо, хоча й сусіди.

— У вас усе святково. Продавці — у костюмах корівок. Це ви так спеціально в Україну збиралися?

— Ми на всі ярмарки одягає-

мося красиво. У планах взагалі форму пошити зі шкіри для продавців, які приїжджають на ярмарки. За санітарно-гігієнічними параметрами це ще краще, ніж хутро. Якщо добре вичинити шкіру — вона дуже тонка, її розфарбувати — відмінний вигляд.

— З вашим підходом, гадаю, у підприємства все буде добре.

— Головне, щось треба роби-

ти, щось треба вигадувати, щоб народ пішов м'ясопродукти купувати. Продукції багато й у нас, і у вас. Її просто треба вміти ще й продати.

Натуральне м'ясо є натуральне м'ясо. Але нині багато хто з виробників на-

віть його шпигують. З кілограма виходить мало не півкіло води.

— За рахунок чого досягається якість?

— Просто нічого зайвого в продукцію не треба класти. Тільки те, що належить за рецептурою — і все. І найголовніше — не шпигувати її. Це я маю на увазі сир у продукцію. Навіть курятину багато шпигують для того, щоб отримати максимальний прибуток. Ми цього не робимо. Тому скільки на ярмарки не виїжджали — скрізь стоїть черга.

— Але ж населення в Білорусі тримає свиней, корів...

— Звичайно, тримає.

— Тоді як можна проконтролювати, щоб люди не шпигували?

— У нас на ринках не шпигують. Та й обладнання такого немає — вдома не нашпигуєш... Втім, якщо купити машину цю — голчастий шприц — то можна й вдома. Але думаю, це нереально. Тому що дороге устаткування себе не виправдає.

У Москві, коли ми відкривали перший свій магазин, покупці запитували: «Білоруси, ви надовго?». Ми сказали: «Так». Тому що, кажуть, набридло їсти ковбасу — ну, я не називатиму якого виробника.

Взагалі там, у Москві, стоїть

Якщо впасти до мінімуму, то потім кожних сто додатково засіяних гектарів можна розцінювати як небувале зростання

Ключі від 32-х нових квартир отримали родини працівників Шевченківської дирекції залізничних перевезень, що в місті Сміла на Черкащині, інформує наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО

Держспоживстандарт виявив ГМО у майже шести відсотках перевіреної продукції, повідомляє "Укрінформ"

У НОМЕР

► *КИЇВ*

Енергоефективність-2010

Сьогодні в Києві в рамках спеціалізованої виставки «Енергоефективність-2010» відкрито міжнародний інвестиційний бізнес-форум. Це буде масштабний захід із впровадження кращих вітчизняних і зарубіжних енергозберіжних та енергоефективних технологій, альтернативних і поновлюваних джерел енергії у всіх галузях народного господарства України.

На виставці зустрінуться виробники, дистриб'ютори і споживачі енергоефективного та енергозберігаючого устаткування, буде досягнуто домовленостей щодо реалізації кращих проектів у сфері енергоефективності.

«Голос України» планує розповісти про те, як проходили виставка і бізнес-форум, про найкращі експонати, які там демонструвалися, та їх авторів.
Яків ГАЛЬЧЕНКО.

► *КРИМ*

Збільшать лісистість

До 2020 року в Криму щорічно планують створювати близько 1500 га нових лісових насаджень. За словами голови Республіканського комітету з лісового й мисливського господарства Ігоря Кацай, нині лісистість території автономії становить 10,8%. При цьому планомірне створення нових лісів дасть можливість у перспективі збільшити лісистість півострова до науково обґрунтованого рівня (19—20%). «У період глобальної зміни клімату це деякою мірою стабілізує екологічну рівновагу навколишнього природного середовища», — сказав глава комітету. При цьому він уточнив, що нові ліси планується створювати на землях, які більше не використовуються для потреб сільського господарства, чи низькопродуктивних, а також у ярах, балках і т. д. «За даними Рескомзему АРК, в автономії визначено до передачі порядку 36 тис. га таких земель. Але процес узгодження й виділення площ не у всіх регіонах здійснюється ефективно», — підкреслив Ігор Кацай. Він розповів, що восени поточного року в автономії планують посадити 1260 га нових лісів. «Гадаю, ми з цим завданням упораємось», — підсумував Ігор Кацай.

Георгій ВЕРВЕС.

► *ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ.*

Мати й досі чекає сина

У місті Галичі відкрито оновлений пам'ятник воїнам-афганцям. На ньому встановлені барельєфи восьми галичан, які загинули в Афганістані. З тієї війни не повернувся ще й Ярослав Клюба, який вважається зниклим безвісти. Однак мати його й досі сподівається, що він живий, і проти того, аби його прізвище значилося у списку загиблих. Її виступ особливо схвилював присутніх, які були врячені силою материнської любові і віри. «Ми повинні зробити все, щоб наші діти, наші внуки не брали участі ні в яких війнах — ніде і ніколи», — наголосив при цьому голова ОДА Михайло Вишиванюк.

Дарина НАЗАРЧУК.

Господарський суд Миколаївської області (м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Постановою від 05 листопада 2010 р. визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Приватного підприємства «Інженерно-будівельна фірма «XXI вік-Миколаїв» (справа № 11/153/10), ЄДРПОУ 24784207, м. Миколаїв, вул. Димитрова, 1, п/р № 26008301132529 в ПАТ «БАНК ФОРУМ», МФО 322948. Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 158229), м. Миколаїв, вул. Робоча, 7, офіс 72, к. т. (0512) 44-72-27. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення на адресу ліквідатора.

Усі комунальні галузі повинні бути стабільними

Тепер за цим жорстко стежитиме НКРЕ

А що таке справді стабільна та успішна робота, учасникам першого виїзного засідання Національної комісії регулювання електроенергетики демонструвало ВАТ ЕК «Хмельницькобленерго». Сьогодні компанія входить до трійки найкращих підприємств галузі. І не тільки тому, що протягом багатьох років має одні з найліпших виробничих показників, а ще й через те, що тут уміють планувати на перспективу, і не тільки пильно стежити за світовими технологічними новинками, а й упроваджувати їх в доволі непрості реалії української економіки.

НКРЕ підтримуватиме будь-яку розумну ініціативу

Уперше за вісімнадцять років свого існування комісія спустилась із столичних кабінетів у глибинку, щоб не просто зустрітися з колективами, що займаються енерго-, тепло-, водо- та газопостачанням у містах і селах, а й зрозуміти, які проблеми можна розв'язати на місцях, а які вимагають справді державного втручання. Адже завдання, які віднедавна покладено на НКРЕ, справді масштабні. Якщо тривалий час вона опікувалась проблемами тільки енергетичного ринку, то тепер закон наділив її правами регулятора у сфері практично всіх комунальних галузей.

— Це не формальна зміна функцій, — постійно наголошував в усіх колективах голова комісії Сергій Тітенко. — Це справді реформаторські кроки, котрі передбачають не тільки кардинальну зміну тарифоутворення, а й таку модернізацію всієї системи, коли надавачі послуг зможуть жити прибутково, а отримувачам буде доступна їх ціна.

В умовах, коли не одне десятиліття поспіль ідеться про повну кризу комунального господарства, таке завдання видається надто складним. Тому мова йде не про окремі заходи, а про необхідність повної зміни правил гри на цьому ринку. Як приклад — підготовка законопроекту про ринок електроенергії, де визначено такі принципи роботи, коли стане можливим залучення інвесторів, зникнуть умови, за яких збитковою була робота електростанцій, буде зведено до мінімуму втрати електроенергії під час транспортування та споживання. Нові ідеї запропоновано і для реформації газової сфери, де головна мета — зробити її прозорою, відкритою і зрозумілою для кожного споживача. Що ж до галузі водопостачання — то тут, дійсно, бездонний океан роботи.

Щоправда, реформатори не дають жодних обіцянок, що вже завтра життя компанії стане безбідним через неконтрольоване зростання тарифів чи необмежені інвестиційні вливання. Навпаки, всіх чекає напружена робота, котра пов'язана і з новою системою звітності, і з введенням невідомої досі системи тарифоутворення. А головне — з наполегливими пошуками дієвих інноваційних програм. Тим, хто готовий надати чіткі економічні обґрунтування своїх планів, котрі приведуть до зменшення втрат у галузі та зростання її прибутковості, НКРЕ гарантує не тільки морально-ідеологічну, а й, що головне, — матеріальну підтримку.

Проекти «Хмельницькобленерго» вразили навіть фахівців

Як це відбувається практично, спробувала продемонструвати енергопостачальна компанія «Хмельницькобленерго». Її багаторічний досвід інноваційної діяльності спирається, з одного боку, на підтримку НКРЕ, з другого — на постійну ініціативу її керівника Олександра Шпака. От і цього разу він зумів здивувати багатьох своїми здобутками і планами.

— Переконалий, одна з головних вимог, яку ми повинні поставити перед

НКРЕ, — це не гроші, а створення таких правил, коли інвестування в галузь стало б вигідним та престижним, а інвестиції — доступними.

Адже нині ситуація складається просто парадоксальна. Олександр Леонідович розповів, як минулого року компанії вдалося знайти партнера, котрий, довіряючи надійній та стабільній роботі хмельничан, готовий був надати десятирічний кредит у сто мільйонів євро під низькі відсотки. Зрозуміло, що мова йшла не про благодій-

ність, а про чітко розрахований бізнесовий план. Адже кошти давалися під проект, котрий надзвичайно швидко мав принести прибутки, тому ризиків для кредиторів — жодних. Але нічого цього не сталося, тому що нинішнє законодавство практично позбавило підприємство, понад дві третини якого — державна власність, можливості взяти довгостроковий кредит.

І це далеко не єдиний приклад. Хоч нині хмельницькі енергетики можуть скористатися пропозицією закордонних партнерів щодо будівництва різних підстанцій вартістю від п'яти до п'ятдесяти мільйонів євро, розраховуватись за які можна наступних п'ять — десять років. Але на заваді такий відсутність механізму забезпечення.

У компанії переконали: лише завдяки рентабельності цього та інших проектів, а не через підвищення тарифів, можна повертати кредити. Адже проста реконструкція ліній електропередач могла б не просто підвищити їх пропускну здатність, а й автоматично збільшити обсяги продажу енергії. А це — додаткові прибутки. Якщо ж говорити не просто про заміну старого обладнання на нове, а про використання при цьому найновіших технічних новинок — ефект збільшується у кілька разів.

— Сьогодні ми взяли за еталон роботу фінських енергетиків. Бо саме їх визнали світовими лідерами з ефективності роботи галузі, — розповів Олександр Шпак. — Адже втрати електроенергії в них становлять близько трьох відсотків. Для прикладу, хмельницька компанія торік мала цей показник на рівні шістнадцяти відсотків. І це один із кращих показників у нас у країні. А в середньому в Україні втрачається до двадцяти відсотків вже виробленої електроенергії. Ось де наше джерело прибутків і запорука низьких тарифів.

Якщо в країні тільки здалека починають вести мову про інтелектуальні лічильники для тепла, води, газу, то для «Хмельницькобленерго» це вже не новинка. Тут пішли значно далі, і з підприємствами компанії «NOKIAN Capacitors» ведуть переговори про можливість будівництва так

званих інтелектуальних мереж та підстанцій на українській території. «Розумна» техніка може не лише гарантувати надзвичайно надійну роботу системи — вона знає, як зробити її високорентабельною. А відтак гроші, отримані від споживача, йтимуть не на латання фінансових дірок, а на подальший розвиток галузі.

Звісно, не варто навіть думати, що за підтримки НКРЕ та держави можна за кілька місяців здійснити технічний переворот в усіх тих галузях, котрі багато років поспіль вперто йшли до повного руйнування і банкрутства. Але комусь колись потрібно починати болісну операцію реформування.

Починати треба з малого

Кожному колективу потрібно добре замислитися, як сповна використати нинішні резерви — не раз наголошувалося під час зустрічей і з газівниками області, і з постачальниками води, і з тепловиками. Бо хоч скільки кажи про необхідність вдосконалення тарифів, прибутки не збільшаться, якщо із крана литиметься вода, а лічильник газу не даватиме точних показників. А на загальні біди економіки завжди дуже просто списати звичайні прорахунки в організації роботи свого підприємства.

Ще один приклад того, як зробити роботу колективу прибутковою навіть у кризових умовах, запропонували хмельницькі енергетики. Так, уже наступного року НКРЕ планує підтримати пропозицію компанії стосовно створення власної ремонтної бази для ремонту трансформаторних підстанцій. Якщо підприємство готове своїми силами якісно, а головне — значно дешевше, ніж тепер йому пропонують інші ремонтні організації,

проводити відновлення підстанцій, то чому не підтримати таку ініціативу. До того ж зеконomenені кошти буде спрямовано на подальшу модернізацію виробництва. А це в кінцевому підсумку означає, що над споживачем постійно не висітиме дамоклів меч зростаючих тарифів, а самі компанії зможуть отримати фінансову стабільність.

— Ми чітко стежитимемо не лише за загальними процесами в галузях, а й за всім тим, що відбувається на місцях, — підсумував Сергій Тітенко. — Ті вимоги, котрі вже тепер висуюються перед усіма компаніями, на перший погляд, можуть видатися просто нестерпними. Але повинен спрацювати принцип: спочатку — важко, а потім — добре всім. Пригадується, як рік тому ми зустрічалися з колективом «Хмельницькгазу». Тоді в багатьох було чимало скепсису, мовляв, обіцянки нового кращого життя чули не раз. Але сьогодні вже зроблено реальні кроки зі створення закону про ринок газу, буквально за кілька місяців повинно запрацювати правило, коли гроші за транспортування газу, отримані від споживачів, не спрямовуватимуться в «Нафтогаз», а одразу залишатимуться на місцях і йтимуть на розвиток галузі. Так само, як для енергетиків, і для газівників повинно стати правилом, коли інвестиційна складова буде закладена в тариф...

Таких новинок чимало. Усе заплановане НКРЕ повинно насамперед збалансувати роботу кожної галузі, забезпечити їм фінансову стабільність, а цим убезпечити всіх споживачів від будь-яких неприємних несподіванок.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.
На знімку: під час засідання комісії НКРЕ в Летичівському РЕМі на Хмельниччині свої інвестиційні проекти на загальну суму понад двісті мільйонів гривень захищали керівники обласних енергокомпаній. До кінця року одинадцять мільйонів гривень на будівництво та модернізацію електромереж отримає та освоїть і ВАТ ЕК «Хмельницькобленерго».

Фото автора.

Микола ШПАК: «Ще багатьох аграріїв лізинг виведе у лідери»

ДОСВІД

Які фінансові інструменти гідно показали себе під час кризи? Котрими з них варто користуватися й надалі? Скажімо, аграрії, які випробували до- сить новий як для України механізм фінансового лізингу, в один голос твердять, що не помилилися. Лізинг не просто допоміг вижити у скруті, а й дає можливість успішно розвиватися.

Чим же приваблює фінансовий лізинг сільгосптоваровиробника, ми поці- кавилися і у власників агропідприємств, і у керівника компанії «Укragen- лізинг», що є головним оператором державних лізингових програм.

Економно, але сучасно

Ви помічали, що господар, якому доро- гі і своя справа, і кожна копійка, нею за- роблена, готовий годинами розповідати про свої досягнення, тут же з олівцем чи калькулятором доводять свою правоту по- казовими цифрами? Так от і лізинговим досвідом діляться, розкриваючи свої сек- рети. А хоч би і перед конкурентами.

Наприклад, агрофірма «Мрія» автори- тетного сумського фермера із 20-річним стажем **Олексія Картавого** — одне із най- кращих господарств області, і за економіч- ними показниками, і за врожайністю куль- тур. Олексій Олексійович міркує:

— Правильно у народі кажуть: поганий господар платить двічі, а от добрий спочат- ку ретельно підрахує всі доходи-витрати, а вже затим заплатить. Ми такий підхід дав- но випробували, співпрацюючи із «Укragen- ролізингом» ще з 2004 року. Беремо техні- ку в лізинг, одразу сплачуючи лише 22 від- сотки повної вартості. Скажімо, за агрегат у 200 тисяч попередній платіж господар- ству обходиться у 44 тисячі гривень. Реш- ту суми виплачуємо протягом п'яти років рівними частками щоквартально при 7 від- сотках річних з невідшкодованої вартості. Себе вважаю економічним господарем, а та- кі умови — досить вигідними. Особливо, коли порівнюю із середньовідсотковою банківською ставкою у 22 відсотки! Оце зараз готуюме пакет документів на прид- бання зернозбиральної техніки. До речі, пакет для укладення договору фінансового лізингу значно простіший, аніж для оформ- лення банківського кредиту. Теж вигідно.

Іван Ярмолюк з фермерського господар- ства «Відродження», голова Асоціації фер- мерських господарств Дніпропетровщини підрахував, що витрачає на лізингову тех- ніку в 5—8 разів менше коштів, аніж коли закуповує її за кредити комерційних бан- ків. Його підтримує і **Юрій Спанов**, голова правління ТОВ «Велес-Крим»:

— Для розширення виробництва ми ра- ніше постійно користувалися банківськи- ми кредитами. Так, із високими ставками, а що ж було робити! Зрозуміло, усе позна- чалося на зростанні собівартості свинини і м'ясопродуктів, які виробляємо. З такими показниками де вже було тягатися із кон- курентами! Як тільки дізналися про лізин- гові умови, в 2009 році взяли через «Укragen- ролізинг» два комплекти обладнання для утримання свиней на 5,7 млн. грн. От і ди- виться: завдяки такому придбанню вже у 2010 році довели поголів'я до 12884 голів. Звісно, зупинятися вже не було сенсу, тож ось у серпні 2010 додали ще комплекти об- ладнання для утримання свиноматок із по- росятами та для відгодівлі свиней на за- гальну суму майже 5 млн. грн. Це дасть змогу збільшити поголів'я свиней вже у 2011 році до 30 тисяч голів. А там і ще один комплект обладнання впровадимо, щоби упродовж п'яти років довести свино- поголів'я до 110 тисяч та реалізувати май- же 5 тис. тонн свинини, отримавши 90 млн. прибутку.

Голови правління НАК «Укragenлізинг» **Микола Шпак** (*на знімку*) такі розповіді його успішних клієнтів — як мед на душу. «Для нас це найважливіший підсумок ро- боти: коли селянське господарство завдяки співробітництву із нами не просто виживає у складних умовах, а ще й досягає високо- го рівня рентабельності своєї продукції, — каже керівник лі- зингової компанії.

— Скиглити і на- рикати на труднощі — це вже не по-су- часному. Наші клієнти сміливо конкурують на ри- зиковому ринку, не тушуються на- вить поряд з вели- кими агрофірма- ми, холдингами. Дати вправним господарям фінан- совий інструмент лізингу і навчити їх якнайефектив- ніше його використовувати — таке наше основне завдання».

Принципово важливо також, що дер- жавні лізингові програми спрямовані на придбання техніки нового покоління, роз- рахованої під новітні технології. Ниніш- нього мудрого селянина не обдуриш, не змусиш — навіть і за невелику ціну — ку- питися на неякісну, фізично та морально

застарілу техніку. Грамотні всі. От фермер **Іван Ярмолюк** так і каже:

— Нас дедалі частіше на різноманітні виставки запрошують — і в області, і у сто- лиці. Стільки новинок є! Звичайно, хо- четься усього найкращого. Є ж із чим по- рівнювати — он іноземного обладнання скільки привезли, аби тільки гроші були.

Чого гріха таїти: нинішня українська техніка для сільського господарства часто програв імпортним аналогам. А виробники досі були скуті у нововведеннях, потерпа- ючи через деякі, скажемо відверто, псевдо- патріотичні обмеження. Тому що законо- давство твердило суворо: не може бути у вітчизняному механізмі менше 50 відсотків місцевих, українських комплектуючих. Хо- ча кожному відомо, що сьогодні не існує в природі, скажімо, українського виробни- цтва двигуна, який відповідав би сучасним технічним параметрам. І вісі нема, і короб- ки передач теж, і багато чого іншого...

Нарешті наприкінці вересня завдяки наполегливості та зусиллям народного депутата України **Василя Шпака** Верхов- на Рада таки підтримала в першому чи- танні зміни до Закону України «Про сти-

Фото надане НАК «Укragenлізинг».

мулювання розвитку вітчизняного маши- нобудування для агропромислового ком- плексу». Його так і неофіційно назвали: «Закон Шпака». У документі пропону- ється зменшити на 50 відсотків розмір податків та мита при імпорті в країну вузлів та агрегатів для техніки, аналогів якої не виробляється в Україні. Крім то- го, вважатимуть вітчизняною будуть техніку, в якій доля вітчизняних комплектуючих становить не менш як 30 відсотків, а не 50, як є сьогодні.

Кому як не засновнику і першому ке- рівникові «Укragenлізингу» Василеві Шпа- ку знати спільні проблеми підприємств- виробників агротехніки та власне селян- товаровиробників! Адже система держав- ного лізингу одночасно стимулює і випуск вітчизняних механізмів, і вигідну передачу її в аграрні господарства. Зрозуміло, що досвід підказав єдино правильний вихід: щоби надати нове дихання вітчизняному машинобудуванню, потрібно не вигадува- ти велосипед. Чу- дес не буває. Німці он сто років йшли до свого сучасного комбайну. Ми пос- піхом не створимо такий модерновий продукт, лише покладаючись на власні сили. Треба кооперуватися з лі- дерами світового сільгоспмашинобу- дування. Викорис- товувати комплек- тацію імпорту, ту, аналогів якої немає

в Україні, і розвивати своє виробництво.

Учасники ринку вважають, що законоп- роєкт, у разі його затвердження, істотно допоможе українським заводам. Адже ста- тус вітчизняного виробника даватиме змо- гу селянам придбати їхню техніку за вигід- ними держпрограмами. Зокрема, й через «Укragenлізинг».

Серед державних пріоритетів

Більш як десятирічна успішна діяльність лізингової компанії, безперечно, викликає довіру держави. А тим паче, коли крашу і впевнену динаміку розвитку демонструє молода команда «Укragenлізингу» впро- довж останніх двох років. Як результат — у держбюджеті України на 2010 рік фінансу- вання на лізингові операції хоча й не наба- гато, але все-таки збільшено. І майже всі заплановані державні лізингові кошти вже запуснені в дію практично одразу після офі- ційного прийняття держбюджету. Селяни

оцінили таку опе- ративність, адже в агрогалузі, напря- му залежній від природних, сезон- них обставин, вчасно отримана техніка — як добра ложка до обіду. Цьогоріч основні лізингові гроші не довелося довго виглядати — вони надійшли влітку. Тієї оптимістичної гарячої пори фа- хівці «Укragenлізингу» працювали на межі напруження, аби миттєво розподілити кошти заводам-виробникам.

Крім того, Верховна Рада підтримала зміни до Закону «Про Державний бюд- жет», згідно з якими головним розпоряд- ником бюджетних коштів, спрямованих на операції фінансового лізингу, став НАК «Укragenлізинг». Логіка таких змін проста:

тепер лізингові проекти впроваджуються набагато оперативніше, аграрії швидше от- римуватимуть замовлену техніку в лізинг.

Зрозуміло, виділені суми на лізинг поки що далекі від того, щоб задовольнити усі потреби українських аграріїв у сучасній техніці. Але приємно, що такі кошти не просто регулярно виділяються, але їх суми таки стабільно збільшуються з року в рік.

Разом вчимося дисципліни та системного бізнесу

— Ми на жодну секунду не забуваємо, що ключовим обов'язком державного опе- ратора є і своєчасне та повне повернення планових лізингових платежів від тих гос- подарств, які успішно експлуатують техні- ку, взяту в лізинг, — наголошує голова правління НАК «Укragenлізинг» Микола Шпак. — «Совкове» ставлення, мовляв, держава перетерпить — їй повертати гроші необов'язково, ми, сподіваємось, викор- итали остаточно. Хоча, знімаюсь, було важ- ко... Багато сил та енергії пішло на ліквіда- цію боргів минулих років.

Звісно, молодим менеджерам хотілося рухатися вперед, розробляти нові цікаві проекти, а довелося паралельно розчищати накопичені попередниками завали. Але і цей досвід записали собі у плюс. Бо у лізин- говому механізмі без грошей повернення здоровий кругообіг коштів одразу порушу- ється. Адже саме на ці гроші одразу закупо- вується нова техніка, за котрою у довгелез- ній черзі стоять селяни (до речі, потреба у техніці в лізинг лише на 2010 рік оцінюєть- ся сумою понад півтора мільярда гривень). Саме з коштів повернення наповнюється спеціальний фонд держбюджету, звідки фінансуються державні лізингові проекти.

Виходить взаємозалежність: якщо одні лізингоодержувачі боргують, то інші недо- отримують потрібних механізмів. І завдан- ня «Укragenлізингу» — щоби лізинговий організм працював стабільно, на повну по- тужність. Досить, що селяни розчарували- ся у банківських послугах і досі не можуть повернутися до нормального кредитуван- ня. От бодай фінансовий лізинг виручає.

— Нам справді вдалося істотно поліпши- ти процес повернення лізингових платежів, — не без гордості каже Микола Шпак. — І секрету тут немає ніякого. Є два прості принципи: дисципліна і системність. Голов- не, що наші партнери, клієнти-лізингооде- ржувачі усвідомили, що ми не час від часу, вибірково і хаотично цікавимося станом роз- рахунків. Для нас це щоденна, щогодинна системна робота. Існує чіткий порядок: є бо- дай один день затримки планового платежу — одразу включається механізм контролю наших відповідних менеджерів. Співробітни- ки філії з'ясовують ситуацію безпосередньо на місці, технічні служби компанії перевіря- ють стан техніки. До речі, на нову рухоmu лі- зингову техніку ми н а м а г а є м о с я обов'язково ставити прилади контролю, GPS-навігатори.

Практика пока- зує: якщо лізинго- одержувач припи- няє виплату лізин- гових платежів, то це, як правило, сигнал про те, що лізингова техніка найближчим часом буде, як то кажуть, добита до ручки чи розкомплектована.

Чого ми ніяк не можемо допустити. Якщо тривожні сигнали підтверджуються, під- ключаються юридичні служби і філій, і центрального офісу. Маємо й власну службу безпеки, фахівці якої розслідували вже десятки об'єктів нечистих на руку злісних боржників.

— Коли йдеться про державні кошти, ми не сприйматимемо жодних відмовок чи полеміки, наш стиль — це дисципліна і конкретні дії, — твердить керівник лізин- гової компанії.

Так лізинг стимулює і сільських підпри- емців вести бізнес цивілізовано, грамотно.

— Сьогодні в українському селі вже сформувався клас грамотних, відповідаль- них господарів, які здатні ефективно ко- ристуватися технікою, взятою в лізинг, от- римувати при цьому гарні результати та вчасно розраховуватися з нашою компані- єю, а отже і з державою, — підсумовує Ми- кола Шпак. — І у нас є можливість обира- ти собі надійних партнерів, щоби лізинго- ва техніка потрапляла у руки платоспро- можних і добросовісних господарів.

Як результат, ситуація із поверненням лізингових платежів поліпшується стабіль- но. Якщо, скажімо, за І квартал 2010 року завдання з повернення планових платежів обласними філіями «Укragenлізингу» вико- нувалися на 102 відсотки, то вже підсумки дев'яти місяців дали цифру 111 відсотків.

А от зі злісними неплательниками доводит- ся прощатися, вилучаючи техніку, за яку во- ни не розраховуються. Протягом дев'яти мі- сяців 2010-го у господарств-боржників «Ук- рragenлізинг» вилучив і одразу передав платоспроможним клієнтам 74 одиниці техніки на суму 6,5 млн. грн. З деякими із неплат- ників довелося зустрічатися і в судах.

— Правда, коли такі горе-підприємці вже розуміють, що розмова з нами суворі і чітка, то воліють розрахуватися ще до за- кінчення судового процесу, — ділиться досвідом керівник «Укragenлізингу». — І гроші знаходяться.

Надходження коштів на рахунки компа- нії від підприємств-боржників на підставі судових рішень та на стадії розгляду справ у судах за дев'ять місяців 2010 року стано- вить майже п'ять з половиною мільйонів гривень. До речі, ця сума майже на міль- йон більша за минулорічний показник.

Утім, так само дієвим є й чиннення но- таріальних написів, завдяки яким «Укragen- лізинг» вдалося повернути ще 77 одиниць техніки на суму понад 4 мільйони гривень. Нею вже користуються нові господарі.

Завдяки таким показникам «Укragenлі- зинг» засвідчує, що є стабільною системною компанією. І її служби працюють не хаотич- но, метаючись від одного авралу до іншого.

— Ми намагаємось демонструвати в компа- нії чітку організацію системного бізнесу. Де немає ручного управління, а є чітка інте- реси чи суб'єктивізм, а на конкретні еконо- мічні показники, — підкреслює голова правління НАК Микола Шпак. — Усі наші обласні філії подають економічний прогноз своєї діяльності. За результатами роботи от- римують рейтингову оцінку. І щодня мусять показувати ефективність своєї роботи. Чи надходить в область нова лізингова техніка? Чи надійшли клієнти на неї знайшли менед- жери філій? Чи вчасно і сповна сплачено планові лізингові кошти? І чи всі правові ін- струменти використані під час боротьби з боржниками? Враховується усе.

Дуже хочеться сподіватися, що і наші партнери-сільгосптоваровиробники теж працюватимуть за такими принципами. Що система фінансового лізингу не тільки дасть змогу їм отримати належну техніку та обладнання, а й привчить правильно, по- сучасному організовувати свій вигідний, прибутковий бізнес. Упевнений, що багать- ох вправних підприємців лізинг вже най- ближчим часом допоможе вивести у лідери такої нині перспективної галузі, як аграрна.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Тепер лізингові проекти впроваджуються набагато оперативніше

«Нема за що ростити дитину —

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«А я літав із татом високо-високо!»

...Запорізький навчально-реабілітаційний центр-інтернат (донедавна загальноосвітня школа-інтернат № 3 для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування) розташований на Кічкасі — північній околиці міста, у лівобережному Заводському районі. Школу-інтернат було побудовано в 1957 році як заклад для дітей із малозабезпечених родин. Потім відбулося декілька реорганізацій — з 1996 по 2001 рік тут навчалися розумово відсталі діти, з 2001 по 2010-й це був сирітський інтернат. Зараз приймають різні категорії дітей.

Розмова з директором Катериною Шариковою розпочалася з того, що за останні чотири роки кількість вихованців інтернату суттєво зменшилася. Інтернат розрахований на 200 дітей, найбільше вихованців мали в період з 2006 по 2010 роки — 180. На початок минулого навчального року навчалось 150 дітей, улітку 30 випускників пішли з інтернату в училища. Кому пошастило — знайшли нову родину. Останні випадки — італійці удочерили одинадцятилітню дівчинку, а американці — хлопця за місяць до п'ятнадцятиліття. Діти їздили до цих родин на канікули за гостьовою програмою. Торік родина з Києва оформила опікунство над 15-літнім хлопцем, нині він навчається в столичній гімназії. В інтернат діти потрапляють від шести років, тож тим, що беруть в сім'ю старших дітей, тут особливо гордяться — адже зазвичай потенційні усиновлювачі шукають малюка віком до трьох-шести років. Саме з цього інтернату розпочався проект благодійного фонду «Щаслива дитина» «Світ без сирітства — цій дитині потрібна сім'я» з анкетами сиріт, тут практикують «гостьовий режим». Нещодавно звернулися до запоріжан із закликом брати шефство над сиротами, приходили до інтернату познайомитися, а за бажання та оформивши необхідні документи — запросити дитину додому на вихідні чи канікули. На жаль, охочих зіграти увагою хоча б одну конкретну дитину-сироту поки що обмаль.

Нині в інтернаті виховується 121 дитина, а статус дітей-сиріт чи дітей, позбавлених батьківського піклування, тобто тих, котрі підлягають усиновленню, мають 90 дітей. Із них тих, у котрих батьки померли, — лише 15. Решта — так звані соціальні сироти, в яких батьки живі, але позбавлені батьківських прав. І найпарадоксальніше те, що діти все одно продовжують любити і навіть виправдовувати своїх батьків, незважаючи на те, що їх покинули... Директор розповідає, як до її кабінету прийшла вся в сльозах Оля — дізнавшись, що керівництво інтернату подало в суд на її батька для сплати аліментів, мало не на колінах просила забрати заяву із суду: «Мені його так шкода, йому зараз, мабуть, так тяжко...»

ДОВІДКОВО

За даними Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, спостерігається зменшення кількості дітей у закладах соціального захисту для дітей — з 23,7 тисячі у 2005 році до 14,2 тисячі у 2009-му. Впродовж I півріччя цього року із закладів соціального захисту усиновлено 48 дітей, передано під опіку, піклування 254 дитини, влаштовано в прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу 228 дітей. Заходами служб у справах дітей упродовж I півріччя 2010 року обстежено 29 693 сім'ї, які опинилися у складних життєвих обставинах, з яких вилучено 2015 дітей. За незадовільне виконання батьками своїх батьківських обов'язків службами у справах дітей попереджено про відповідальність 15 238 батьків, ініційовано притягнень до відповідальності 7 405 батьків.

З нового навчального року в інтернаті набрали до підготовчої групи шестиліток «домашніх» дітей із малозабезпечених родин.

...Галасливі хлопчачи обступили нас на подвір'ї. А побачивши в руках торбинку цукерок, навіть забули про вчителя фізкультури та веселі вправи. «Ти будеш з нами жити?» — верещить шестилітній Вадик, у якого шойно прорізуються нові зуби, і кидається обніматись. У класі малюки просять розповісти їм щось цікаве, роздивляються книжечки. «А я літав із татом високо-високо!» — каже непосида Вадик, тикаючи пальцем у книжечці на літак, і усміхається так, що в класі одразу світлішає. Щоправда, ані літака, ані тата малюк ніколи не бачив — в інтернат він потрапив з дитбудинку «Сонечко»... У підготовчому класі він такий один, інших дітей забирають на вихідні після уроків додому батьки. Або ж... Обіцяли забирати. Є малюки, яких привели першого вересня в інтернат і про них немов забули... Нахнюплений Вова сидить за партою і мовчить, не реагуючи ані на вереск, ані на солодощі та подарунки, ані на вчительку. Лише коли директор запитує: «Ти сумуєш, що тебе не забрали на вихідні?» — киває головою. Вчителька розповідає, що ці діти не лише ще не вміють читати-писати-рахувати, а й навіть не розрізняють кольори, форми, не знають пори року та інші елементарні поняття. Усе свідчить про те, що дітьми вдома не займалися. Але засвоює нові знання малеча досить легко.

«Ми вирішили реорганізуватися, бо було шкода, щоб інтернат розформували, — каже Катерина Шарикова. — У нас зроблено ремонт, маємо багато друзів, спонсорів, шефів. Та й дітям важко переходити в інший дитячий колектив, до іншої школи. Довелося б скорочувати і штати. Влада пішла нам назустріч. Прийняли новий статут, за яким тепер маємо право приймати до інтернату й «домашніх» дітей, із сімей. Вибрали спеціалізацію — діти із затримкою психічного розвитку, бо маємо досвід роботи з такими дітьми, програми. Діти спочатку проходять спеціальну комісію, до якої входять дефектологи, психіатри, вчителі початкових класів».

Утім, затримка психічного розвитку (ЗПР) — це швидше не медичний діагноз, а педагогічна та психологічна запущеність, бо батьки не приділяли дітям належної уваги з раннього віку. Лише поодинокі діти із ЗПР

мають органічне ураження центральної нервової системи. Після 14 років діагноз ЗПР знімається — його немає в жодній медичній довідці випускників інтернату, всі отримують свідоцтво про неповну середню освіту (в інтернаті навчаються до 9 класу) звичайного зразка, як і у звичайних школах.

ним відбувається. Деякі діти були свідками вбивства одного з батьків. Здебільшого до інтернату потрапляють діти із неблагополучних родин, через матеріальні нестатки, коли батьки відбувають покарання у в'язниці або через тяжку хворобу батьків. Але найбільше руйнує родини та долі алкоголь... Сучасні інтернати вже мало чим нагадують «комуни» в епоху Макаренка та в повоєнні часи — коли бездоглядними діти залишалися від війни, голоду чи репресій.

З наступного навчального року в інтернаті вирішили відкрити дві дошкільні групи — на Кічкасі велика проблема з улаштуванням дошкільнят до дитсадків. У черзі стоїть понад 500 дітей, старі дитсадки переповнені, нових не будують. А в інтернаті місця є... Планують ще відкрити й санаторні класи — для дітей із порушенням опорно-рухового апарату легкої форми, зі сколіозом, плоскостопістю, порушенням осанки і неспецифічними захворюваннями верхніх дихальних шляхів — приміром, алергічні бронхіти. Зараз на одному крилі кипить ремонт, де згодом відкриють медичні кабінети — кисневих коктейлів, ультразвукової діагностики, електрофорезу, масажу та багатофункціональний кабінет. Апаратуру закупили за державні кошти.

«Домашні» діти та сироти, серед яких багато «дітей вулиці», будуть разом. «Ми довго дискутували з педагогами, чи варто разом утримувати сиріт і «домашніх» дітей, чи розділити їх по різних корпусах, віддавши окреме крило для «домашніх». Але вирішили не розділяти, щоб сироти не почувалися ушербними та ізольованими», — каже директор.

Однак серед «старожилів» інтернату є дуже складні діти. У деяких хлопчиків (та й у дівчаток) стаж курця з шести-семи років, або ж нюхали клей. Ще декілька років тому інтернат був серед «чемпіонів» в області за кількістю «бігунів» — діти, схильні до бродяжництва й жебрацтва, тікали з інтернату. Але й витримали правила інтернату непрості. «Домашні» діти після десяти років (а то й раніше) самі повертаються зі школи, гуляють містом з однолітками. А за правилами інтернату дитина (навіть якщо їй 16—17 років) може покинути територію закладу лише у супроводі педагога чи іншого дорослого.

Нині, зі слів адміністрації, з дисципліною стало краще, бо дітей менше і їм можуть приділити більше уваги і вихователі, і соціальний педагог, і психолог. Але педагоги самі визнають, що дітей вулиці дуже складно «перетягнути на свій бік». Діти кажуть: «Нам не потрібні ваші чисті постелі та смачні обіди, а потрібна необмежена свобода». Не кожна дитина й хоче потрапити до нової родини — за законом для усиновлення дитини старше 10 років потрібна її згода.

За історію інтернату було поновлено в батьківських правах лише три родини, і кровні батьки забрали своїх дітей. Є декілька випадків, коли усиновлені діти відмовлялися від нової сім'ї і поверталися до інтернату: Машу удочерила ще молода бездітна пара, і коли в них народилося своє маля, дівчинка стала дуже ревнувати і в 15 років повернулася в інтернат. Тоню удочерили у трирічному віці з дитбудинку «Сонечко», але ще в початкових класах школи вона почала тікати з дому — сідала в поїзд і їхала куди попало. Батьки відмовилися від усиновлення. На минулий Новий рік Тоня приїздила до інтернату з Бердянська, де зараз навчається в училищі на каменярю (таку «нежіночу» професію обрала сама). Підстриглася наголо. Попросилася пожити тиждень — не хотіла залишатися в гуртожитку на свято. Зараз дівчина перестала телефонувати вчителям.

«Потрібні не смачні обіди, а свобода»

Майже в кожній дитині з інтернату така історія, з якої можна написати книгу. Сашко раніше жив з батьками... на фермі разом із тваринами. І навіть не знав, що таке чиста вода і купання. Коли його привезли в інтернат і почали купати, він кричав, не розуміючи, що з

заберіть її в інтернат!»

Дев'ятикласник Ігор каже, що ходив у «самоволку» разів сорок. І сміється — наваряд чи хто рахував. У свої 16 він уже справжній «металіст» — знає, яку трубу можна дорожче здати на брукт — мідну, чавунну, алюмінієву. Тягав брукт сам. За день міг заробити до 50 гривень, які тра- тив на сигарети, чіпси, жуйки, цукерки. «Ходив по вулицях, ага, цілодобово, на районі, по Кічкасу, труби збирав. На го- рищі жив. Купався в Дніпрі. Додому їз- див — вигнали назад. Ага, не електрич- кою, зайцем, туди й назад, — розповідає підліток. — Та не, сейчас не тікаю, в ін- тернаті хорошо». Його однокласники на запитання, ким хочуть стати, дружно відповідають: газоелектрозварником. Чо- му? — «Бо зарплата не як у вихователя — 800 гривень, а більша».

15-річний Павло на запитання, як потрапив спочатку до притулку, потім до інтернату, зітхає. «Батьки пили. Привезла на машині тітка із сільради. Тато кілька раз приїжджав, а зараз — ні. До тьоті їздив, але тепер вона не мо- же мене забрати. Може, ось канікули будуть, забере», — розповідає хлопець. — «Хочеш додому?» — «Звичайно. Але тут краще». Наступного року хлопець випускається з інтернату, хоче стати кухарем. А його молодшу сестру, каже, хочуть удочерити італійці. «Будемо пе- реписуватися в «контакті». Може, по- силки присилатиме», — знову зітхає Паша. Нормативи на забезпечення си- роти в інтернаті за законом вельми скромні — 80 грам шампуню на місяць, по сім пар шкарпеток і трусів на рік, зимова куртка і черевики — на два ро- ки, джинси, спортивний костюм, шап- ка, купальник — на рік...

Антоніна ЗАПЦ, начальник служби у справах дітей Запорізької обласної дер- жадміністрації:

— З одного боку, якщо дітей із малоза- безпечених сімей забирають в інтернатні заклади та притулки, зберігаємо здоров'я дитини, зважаючи на статки сімей. Ад- же там п'ятиразове харчування. З друго- го боку, держава втрачає соціалізовану дитину, яка може зростати в сім'ї і за таким само стереотипом будуватиме власну родину. Має бути і відповідаль- ність батьків за виховання дітей. Рефор- мування інтернатної системи, на моє ба- чення, повинно насамперед проводитися в інтересах саме дитини, а не вирішувати проблеми батьків, які не працюють, або часто не хочуть працювати. Якщо бать- ки справді не здатні виховувати дитину, то навіть не вбачаю у позбавленні бать- ківських прав якоїсь крамолі, бо в таких випадках дитині краще знайти іншу сім'ю, яка дасть їй нову домівку. Якщо батьки хочуть виховати дітей, тяг- нуться до них, то можуть дитину на пев- ний час взяти до інтернату й допомогти.

Раніше була дорога така: позбавили батьківських прав і дитину в інтернат. Але сьогодні в притулках розроблені індивідуаль- ні програми для пошуку прийомних сімей та переходу дітей у нові сім'ї. Із 600 дітей, які перебували в притулках, 203 повернено в сім'ї, 44 дитини влаштовано під опіку, 18 потрапили у прийомні сім'ї, 11 усиновлено. 94 дитини, на жаль, потрапили в ін- тернатні заклади. Ще п'ять років тому всі ді- ти з притулків переходили до інтернатів. Звичайно, інтернати необхідні, бо є такі діти, які, скажімо, осиротіли в 13—16 ро- ків і можуть психологічно не прижитися в нових сім'ях або ж не хочуть у сім'ю.

«Нам було весело...»

«Ми жили лише сьогоднішнім днем, як люди без минулого і майбутнього, — каже цьогорічна випускниця Надя. — Бо якщо почнеш замислюватися — стає страшно. Головне — де жити? Спочатку гуртожиток, а далі? Але не шкодую, що була в інтернаті. Нам було весело...» В інтернаті, хоча й бракує свободи, діти почуваються захищеними. А за його сті- нами на випускників чекають нові й серйозніші випробування. Найпошире- ніші проблеми випускників інтернатів — непристосованість до самостійного життя, споживацькі настрої, невміння планувати і контролювати витрати, від- сутність внутрішнього «стрижня», зани- жена самооцінка.

Виховані в казенних стінах діти, не бачивши нормальної моделі сім'ї, часто повторюють помилки своїх батьків — де- які дівчата рано вагітніють поза шлю- бом, народжують і покидають уже влас- них дітей. Рита народила одразу після випускного, батько дитини також був випускником інтернату, на два роки старше. Вчителі дуже хотіли, щоб вони одружилися, збиралися допомогти їм зняти житло. Але пара розпалася, моло- да мама віддала хлопчика до дитбудинку «Сонечко», спочатку обіцяла невдовзі забрати дитину, як тільки стане на ноги, але опинилася «на трасі». Малюка не провідувала і невдовзі дитину усинови- ли. Зараз в інтернаті знають лише те, що Рита вийшла заміж (не за батька дитини) і живе в селі...

Минулорічний випускник Ваня в ін- тернаті прославився як Дон-Жуан і ре- кордсмен по «самоволкам». Мені дове- лося розмовляти з ним торік. Симпа- тичний, модно одягнений, але дещо пихатий юнак ураз змінився на облич- чі, коли запитала про його матір і бра- тів-сестер: зблід, голос і руки починали тремтіти... Він навіть не міг пригадати, скільки у нього братів — четверо, п'я- теро чи більше. Раніше спілкувався зі старшим братом, який теж навчався в цьому інтернаті, але вони через щось посварилися. Про матір сказав: «У неї не було на нас грошей». Батько відси- дів не один раз, він його не пам'ятає, мати жила з різними чоловіками — схо- же, у всіх її дітей різні батьки. Але, що

вразало, — у голосі хлопця не було об- рази. Нині Ваня перебуває в СІЗО за крадіжку...

«Насамперед треба підняти відпові- дальність батьків за своїх дітей, — про- довжує директор інтернату. — Інколи, звичайно, бувають дуже складні ситуа- ції, коли батьки змушені віддавати дітей в інтернат — скажімо, коли помер один із батьків чи тяжко захворів. Але дуже легко батькам здати дитину в інтернат і відхреститися від неї. Повинна бути від- повідальність за ту людинку, яку випус- тив у великий світ. Бо ця маленька лю- динка, яка виховується в інтернаті, зна- ючи інтернатську систему, породить та- ку саму маленьку людинку, яку віддасть в інтернат».

Випускників інтернату зазвичай на- правляють учитися до професійно-техні- чних училищ здобувати робітничі профе- сії — зварника, водія, слюсаря, плиточ- ника, маляра-штукатур, кухаря-конди- тера тощо. Але вони можуть спробувати скласти іспити й до навчальних закладів вищого рівня — технікуми, коледжі, а після здобуття середньої освіти навіть до вишів. Сирітські пілги поки що діють. Торік троє випускників інтернату посту- пили в електротехнічний коледж, який після закінчення давав право поступити до університету. Але всі троє вже поки- нули коледж. Дівчат перевели в училище на робітничі професії, хлопця — до Мат- віївської школи-інтернату, де одинадця- тирічка. З Андрієм розмовляли торік, коли він тільки-но поступив до коледжу й освоювався в гуртожитку. Хлопець розповідав, що отримує «пристойну» стипендію (з держдопомогою близько двох тисяч гривень), купив новий одяг, збирав на ноутбук: «Але вчитися дуже складно. Нас такого в інтернаті не вчили і я багато не розумію...» Уже першу се- сію Андрій «звалив», із гуртожитку пі- шов, жив у будинку, який залишився у спадок від батьків, де не було ні газу, ні світла, ні опалення...

«Ми говоримо дітям так: стати акаде- міком чи космонавтом — це здорово і престижно, але найголовніше стати хо- рошою людиною, — каже Катерина Павлівна. — І завжди наводжу приклад нашого двірника — Ніни Сергіївни, яка не лише гарно підмітає двір, а й ніколи не свариться ні з ким із людей, ні в чо- му не докоряє і не скаржиться».

Георгій ЛАПИЦЬКИЙ, директор ДНЗ «Запорізький професійний ліцей»:

— Із працевлаштуванням випускників у нас практично проблем немає, бо ми го- туємо дефіцитні професії — маляр-штукатур, машиніст крапа, електрозварник. Найбільша проблема для сиріт — це жит- ло. Закони є, але вони не діють. У нас бу- ло дуже гарне становище з коломінатом «Запоріжсталь», де ще збереглися гурто- житки для працівників. Але зараз змінили- ся власники і з гуртожитками стало складніше. Тепер на першому місці працев- лаштування, а житло сиротам доводить- ся знімати — групуються і знімають кім-

нату по двоє-трос. А потім — хто одру- жився, хто в армію пішов. Зарплата на «Запоріжсталі» та «Дніпроспецсталі» — дві—дві з половиною тисячі. Але зацікав- леності у роботодавців брати на роботу сиріт жодної. Щоб була зацікавленість, повинні бути пілги для підприємств, які працевлаштовують сиріт. А так, оскільки до 23 років сироти можуть претендувати на певний соціальний захист, на житло, адже закон діє, деякі директори заводів прямо кажуть: не хочемо брати випус- кників інтернатів. Така само ситуація і з виробничою практикою — підприємства за законом повинні платити за проход- ження виробничої практики хоча б невели- ку зарплату. Але нам кажуть: це ви нам платіть за те, що навчасмо. Діти-

сироти бувають різні — одні розуміють, що їм ніхто не допоможе, з якою метою вони прийшли, щоб отримати професію, диплом, атестат. Деяким усе байдуже.

«Діти не повинні бути заручниками економічної ситуації...»

23 червня 2010 року Прем'єр-міністр Микола Азаров дав доручення мініс- терствам і обласним адміністраціям направляти дітей із малозабезпечених сімей на навчання в заклади для сиріт, відкрити при них дошкільні відділен- ня, створити навчальний заклад нового типу для сиріт у Київській області, створити окремі інтернати для обдаро- ваних сиріт (доручення «За результата- ми відвідання 27 травня Прем'єр-мі- ністром України спеціалізованого за- гальноосвітнього дитячого будинку «Малютко» (Подільський район м. Ки- єва). Але як же чинна державна прог- рама, прийнята, до речі, урядом В. Януковича 2007 року, про реформуван- ня інтернатних закладів і запроваджен- ня альтернативних форм виховання ді- тей-сиріт та дітей, позбавлених бать- ківського піклування? — стривожилися громадські організації та звернулися до прем'єра з проханням переглянути дію доручення. «Краще середовище для ви- ховання дитини — сім'я... Ми переко-

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Лілія ГРИГОРОВИЧ, народний депу- тат України («НУ—НС»):

— Коли шапку шоразу на голові пересо- вують зліва направо і справа наліво при зміні влади, бо немає чіткої державної стратегії гуманітарного розвитку, то вихо- дить так, як зараз із нашою системою ос- віти. Сьогодні маємо відкочування від є- вропейських стандартів. Норма про загаль- нообов'язкове дошкільне виховання вима- гає, щоб було якнайбільше дитячих закла- дів. Але дитячі садочки приватизовані, в школах класів не вистає. Куди прилаш- товувати дітей? Та, мабуть, в інтернати. Але маю великий сумнів, що з нинішніми дуже великими бюджетними боргами і не- сатисфакцією хтось будуватиме нові інтернати. А ось повернення до інтернатної системи виховання дітей, на жаль, матиме місце.

Олег ЛЯШКО, народний депутат Ук- раїни (позафракційний):

— Завдання уряду — не створювати інтернати для дітей із малозабезпечених родин, а проводити таку економічну по- літику, щоб малозабезпечених родин ста- ло якомога менше. Бо чого батьки зда- ють дітей до інтернатів? Тому що в них немає коштів утримувати цих дітей. Тре- ба створювати умови, щоб батьки мали роботу, гідну зарплату і можливість ви- ховувати дітей у сім'ї. Бо хто б що не ка- зав — я, наприклад, сам випускник ін-

МОВОЮ ЦИФР

За даними Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, про- тягом восьми місяців 2010 року уси- новлено 1436 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу влаштовано 826 ді- тей. Упродовж 1 півріччя 2010 року під опіку, піклування передано 5 524 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. На обліку у службах у справах дітей перебуває 1802 сім'ї, які бажають усиновити дитину. Тоді як 29 683 дитини в Ук- раїні очікують на усиновлення. Серед них більш ніж 27 тисяч — це діти ві- ком старше семи років та діти з ро- динних груп (2—6 братів і сестер).

нані, що діти-сироти, позбавлені бать- ківського піклування, в тому числі та- лановиті, не повинні бути ізольовані. Вони мають повне право навчатися в загальноосвітніх навчальних закладах... Ми констатуємо, що жоден уряд Укра- їни не сформував системне, цілісне ба- чення процесу здійснення реформ у сфері захисту дітей та підтримки сімей з дітьми. Питання дитинства досить часто були і є засобом політичної бо- ротьби або захисту вузьковідомчих ін- тересів», — йдеться у зверненні понад 25 громадських організацій та окремих приватних осіб. Прем'єр пообіцяв вра- хувати інтереси дітей.

Нешодавно в Міністерстві України у справах сім'ї, молоді та спорту відбулася спеціальна міжвідомча нарада щодо ре- формування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківсько- го піклування. Новий інтернат у Київ- ській області не будуватимуть, а про- фільні міністерства відзвітують за стан реформування інтернатної системи, при Кабінеті Міністрів створено робочу гру- пу з розробки та запровадження цілісної державної стратегії проведення реформ системи захисту прав дітей в Україні, — вирішено на нараді. Серед інших пропо- зицій — вивчити стан улаштування дітей після закінчення навчання та стан реаль- ного перебування випускників на сьо- годні у динаміці за останні п'ять років, а також проаналізувати наявну мережу закладів для сиріт і майнових комплек- сів, їх матеріально-технічний стан, кад- рове забезпечення, динаміку позбавлен- ня батьківських прав та відібрання дітей без позбавлення батьків прав, поновлен- ня батьків у батьківських правах за ос- татні п'ять років.

У травні-листопаді 2011 року Україна го- ловуватиме в Комітеті Міністрів Ради Єв- ропи. І нашої державі запропоновано роз- робити програму щодо захисту прав дітей. Нині, на період з 2008 по 2011 років, реалі- зується програма, запропонована Швецією: «Будуємо Європу для дітей і разом з діть- ми». Яку ж Європу побудуємо в Україні?

***

...На подвір'ї двоє співробітників ін- тернату перемовлялися між собою: «Тре- ба сказати, що та мамаша приходила. — А яка мамаша? — Та краще її не бачити — вона вся синя...».

Попрошатися з наймолодшими вихо- ванцями інтернату — підготовчою гру- пою — було складно. Діти кидалися об- німатись і запитували, коли ще до них приїду. Вадик передавав повітряні поці- лунки. І найбільше хотілося наступного разу, коли приїдемо, почути його шасли- ву історію усиновлення...

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Київ — Запоріжжя.
P. S. Імена дітей змінено.

тернату і зараз надаю підтримку интерна- там у Чернігівській області, де навчався, але жоден інтернат не замінить сім'ю. Водночас є об'єктивна потреба интерна- тів для дітей із особливими потребами, де їм надаватимуть допомогу, навчати- муть за індивідуальними програмами. Мають бути державні програми підтрим- ки програм усиновлення, зокрема, для придбання житла, виплати на дитину то- що. У нас мільйони витрачаються на іс- нування інтернатів для малозабезпече- них, коли ці мільйони можна було б спрямувати на підтримку людей, які хо- чуть усиновити дитину.

Тамара ЄГОРЕНКО, народний депу- тат України (Партія регіонів):

— Рішення держави розвивати интер- нати і створювати нові можуть доповню- вати роботу дитячих будинків сімейного типу з прийомними дітьми. Я часто відві- дую дитячі будинки в Донецькій області і знаю, як вони працюють. На Донеччині успішно діють і 61 інтернат, і 19 будин- ків сімейного типу, в яких проживає 123 дитини. За останні два роки кількість бу- динків сімейного типу зросла удвічі. За- галом процес усиновлення в Україні значно виріс.

Поки що без інтернатів не обійтися. Але умови в них повинні бути наближені до сімейних. Вихованців повинно бути не більше 100 і, звичайно, має бути індиві- дуальний підхід до кожної дитини.

Диплом є. Чи буде робота?

ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Держава виділяє кошти, а кінцевий результат її не цікавить. Кажете, такого бути не може? Справді, в жодній галузі, окрім однієї — освіти. Щороку з державного бюджету виділяються чималі суми на навчання студентів. Як вони витрачаються, куди потім йдуть працювати випускники і що має з того держава — невідомо. Рано чи пізно питання раціонального використання державних ресурсів в освіті постане, вважає доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Тернопільського національного економічного університету (ТНЕУ) Сергій Юрій. Важливо, щоб при цьому максимально збігалися інтереси студента, вузу і держави.

Як розірвати замкнене коло?

— Сергію Іллічу, нині багато хто говорить про перевиробництво спеціалістів з вищою освітою, особливо економістів, юристів. Он і на ринку праці Тернопільщини понад 300 безробітних бухгалтерів. То чи варто, як мовиться, гнати вал?

— Популярності професій економіста чи юриста не слід дивуватися. Згадаймо дев'яності роки: підприємства зупинилися, люди без роботи. Багато хто, взявши в руки «кравчучки», почали налагоджувати сякий-такий бізнес. Економічні знання, як і правові, на початку становлення ринкової економіки виявилися найбільш затребуваними. Тож не дивно, що економічні та правові вузи опинилися на піку популярності. Скажімо, у Тернополі, мов гриби після дощу, почали з'являтися приватні навчальні заклади економічного спрямування, а в непрофільних університетах відкриватися економічні факультети. Це за того, що ТНЕУ може забезпечити кадрами весь Західний регіон. Але, мабуть, таку масовість треба було пережити. Хоча ми ще кілька років тому це передбачили і вирішили переходити від кількісних показників до якісних. Вважаю, що перевиробництва кадрів юристів та економістів немає. Погортайте будь-яку газету: вакансій бухгалтерів чимало. Проте роботодавці висувають вимоги: фахівець має бути грамотним, з досвідом роботи, відповідного віку. Та звідки візьметься досвід роботи, якщо влаштуватися на роботу випускникові дуже складно?

— Виходить замкнене коло. Як його розірвати?

— Цілком очевидно, що скеровувати на роботу всіх випускників, як це було у радянські часи, сьогодні навряд чи можливо, але допомогти працевлаштуватися на певних умовах, чому б і ні? Хіба не держава має дбати про те, щоб підготовлені за її кошти фахівці давали віддачу? Нині багато говориться про необхідність забезпечувати випускників першим робочим місцем. Мова йшла і про відповідний проект закону, але все так і затихло. На державну службу беруть тільки на конкурсних засадах. Не маю нічого проти. Але чому б, наприклад, випускників вузів не приймати на роботу на умовах співбесіди? Керівникові не так важко розпізнати, хто має знання, хоче працювати, вдосконалюватися.

— Колись за молодим фахівцем гласно чи не зовсім закріплювали когось із старших, досвідченіших. Це називалося наставництвом. Для молодої людини, котра щойно влилася у колектив, важливо було мати досвідченого доброзичливого колегу.

— Від старих стереотипів відмовились, а нових не вибудували. Виділяючи кошти на навчання, умовно кажучи, десяткох студентів, держава має право на виході вимагати десяткох конкурентоспроможних фахівців. Влаштувати конкурс на робоче місце. Не пройшов випускник — це оцінка роботи вузу. Наступного разу слід подумати, чи варто виділяти такому навчальному закладу бюджетні кошти.

— Викликаєте вогонь на себе? — Це не я — час вимагає. Рано чи пізно на ринку освітніх послуг залишаться ті, хто витримає жорстку конкуренцію. Ви ніколи не замислювалися над тим, чому жоден з українських вишів не увійшов до світового рейтин-

гу ста найпрестижніших університетів? Заради справедливості слід сказати, що не лише українських, а й усіх пострадянських країн. Нещодавно у цю сотню прорвався лише Московський університет імені М. Ломоносова — на 99-те місце. Під час прийому на роботу у світі один з визначальних чинників — диплом якого вузу здобув пошуковець робочого місця. Це гарантія якості підготовки фахівця.

— У нас же пошуком першого робочого місця часто займаються батьки. Спершу шукають вуз, оплачують навчання, потім — знайомих, щоб прилаштувати сина чи доньку на роботу.

— Не бачу нічого поганого в тому, що батьки радять, куди піти вчитися. Хто краще від них знає схильності своїх дітей до тієї чи іншої професії, їхні здібності? А вже якщо студент

Нинішня молодь чудова: обізнана, інформована, всебічно розвинена. І якщо до студентів ще можуть бути якісь поблажки, то до викладачів — в жодному разі. Дехто роками читав одне й те саме, незважаючи, що за вікном давно інше життя. Або осідлав одну тему і далі — ні на крок. Розумію, що сивочолим професорам важко осягнути сучасну техніку, але потрібно. Якщо розуміння того, що доведеться перебудовуватися, є, то людина залишається працювати, ні — прощаємось. Це дуже болісний процес, але необхідний, без нього не можна рухатися далі.

Не ми обираємо, нас обирають

— Якою для університету була цього-річна вступна кампанія?

— Вважаю, що нормальною. До нас прийшли вчитися студенти практично з усіх регіонів України. Не було черг при прийманні документів. Ми зробили три потоки. Приймали документи в електронному варіанті від тих, хто здавав оригінали, і від тих, хто — копії. Вже тепер готуємось до наступної вступної кампанії. Доводиться враховувати, що філософія освіти змінилася. Нині не університет набирає абітурієнтів, а його обирають. Це істотна різниця. Треба завжди бути привабливим, мати добру репутацію. Все це напрацьовується роками. Вважаю, що

Не слід повертатися лише до вступних іспитів. Тестування добре себе зарекомендувало.

Сергій Юрій (крайній праворуч) обговорює з архітекторами проект Палацу спорту.

не слід повертатися лише до вступних іспитів. Тестування добре себе зарекомендувало, на нього налаштовані і діти, і батьки, і вузівська система.

— Сергію Іллічу, університет має широкі міжнародні зв'язки, за власною ініціативою пройшов міжнародну акредитацію, першим в Україні почав видавати спільні україно-німецькі дипломи, у вас діє багато спільних із зарубіжними університетами факультетів, лекції читає закордонна професура, а студенти слухають курси в європейських вишах. Тобто давно робиться те, що тепер має намір запровадити український уряд. Є нові напрацювання у цьому напрямку?

— Нещодавно я повернувся з Москви. Тепер випускники, які навчатимуться у нашій Кримській філії у Флоросі, отримуватимуть спільні україно-російські дипломи. Про це є домовленість з Всеросійським заочним фінансово-економічним інститутом. У нас є добротна база, російські колеги погодилися вкласти відповідні інвестиції, і ми спільно здійснюватимемо перепідготовку демобілізованих з Чорноморського флоту. Вони зможуть отримати другу спеціальність і влаштуватися у житті. Діємо не лише на західному, а й на східному напрямках. Ректору треба бачити перспективу якнайменше на п'ятиріччя вперед, інакше можна безнадійно відстати. Цього року ми відкрили економічний коледж у Чорткові. Враховуючи демографічну ситуацію, доводиться майбутнього абітурієнта готувати ще із школи, коледжу, ліцею.

Через центр працевлаштування роботу знаходить кожен третій

— І все-таки, скільки випускників ТНЕУ працевлаштовуються?

— У межах 70—73 відсотків. Стовідсотково забирають замовлені кадрові митна і податкова служби. Їхні представники приходять на захист диплома, відбирають потрібних фахівців. Є угоди також з Міністерством фінансів, Держказначейством, співпрацюємо з комерційними та державними банками.

— Знаю, що чимало випускників знаходять роботу за сприяння центру працевлаштування, що діє при університеті. Такі центри Міносвіти рекомендує організувати в інших вузах. Розкажіть, будь ласка, про це докладніше.

— Нашому центру працевлаштування вже 15 років. Він тісно співпрацює з випускниками вузу, державною службою зайнятості, випускаючими кафедрами, багатьма підприємствами і організаціями. Напрацьовано широкі зв'язки. Скажімо, під час традиційних зустрічей випускників (університет бере активну участь в їх організації, надає приміщення, запрошує до спілкування із студентами, викладачами) вони заповнюють анкети, де, окрім своїх даних, пишуть, скільки і якого профілю теперішніх випускників могли б працевлаштувати. Адаже серед них років через десять після закінчення вузу вже чимало керівників підприємств, організацій, банків, держслужбовців високого рангу тощо. До речі, приїжджають не лише з усієї України, а й з-за кордону. Не дивно, що вони перевагу надають випускникам своєї альма-матер, бо знають рівень їхньої підготовки. Чимало студентів пов'язують навчання з роботою. Вони заповнюють у центрі анкети, у яких зазначають, на яких умовах хочуть підробляти: характер роботи, час, на постійній чи тимчасовій основі тощо. До речі, працюють не лише на підсобних роботах, а й надають інформаційні, освітні, перекладацькі послуги. Приглядаються до студентів і під час практики, а згодом кращих запрошують на роботу. Скажімо, деяким студентам, які підробляли страховими агентами, запропонували після отримання диплома відкрити у районах філії агентств. Організовуємо «Дні кар'єри», «Ярмарки вакансій». Через університетський центр у різні роки працевлаштовували від 20 до 40 відсотків випускників. Вузи беруть на себе функцію не лише навчати, а й шукати перше робоче місце не від доброго життя. На жаль, це питання на державному рівні останні двадцять років не вирішується. Розумію, що кожного забезпечити робочим місцем нині нереально: ринок є ринок. Але слід хоча б показати його, нехай добиваються. Не можна викидати державні гроші в нікуди.

— У вашому кабінеті я застала архітекторів. Знову нове будівництво зацікавляє?

— Плануємо збудувати сучасний Палац спорту, тож обговорювали проєкт. Його можна буде трансформувати у кіноконцертний зал на 2,5 тисячі місць. До речі, нещодавно Палац спорту став до ладу в Чорткові, де діє університетська філія, а тепер буде і в Тернополі. Є для кого будувати. Наші волейболістки — чемпіони України у суперлізі. Готуємось до Олімпійських ігор у Лондоні та Сочі, призерами яких ми вже ставали. Нещодавно наші команди повернулися з універсіади в Ялті, де здобули перше місце серед всіх вузів III і IV рівня з шахів, друге — з легкої атлетики, третє — з пляжного волейболу. Університет у регіоні — це не лише освіта і наука, а й центр культури, виховання, якщо хочете — ідеології. Прагнемо, щоб випускник ТНЕУ був не лише кваліфікованим фахівцем, а й усебічно розвиненою особистістю.

— Дякую за розмову.
Бесіду вела Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Фото автора.

Грунтовний, унікальний життєпис Великого Каменяря

Про нашого одного з найбільших мислителів і письменників Івана Франка написано багато. Але на сьогодні найцікавішими є глибокі, біографічні дослідження відомого франкознавця Романа Горака. Таким солідним доробком, як його твори «Вмерти, щоб жити» (1985), «Ювілейний дар» (1985), «Переполох у Коломиї» (1986), «Я є мужик, пролог, не епілог» (1986), «Лесь Мартович» (1990), роман-есе «Задля празника» (1987, 1989), повість-есе «Тричі мені являлася любов» (1983, 1987, 2006), «Люзії, ім'я яким любов» (1996) «Розвіяні вітром» (1999), «Дорога до Жовтанців» (2006), «Де верхи возносить наш бескид гордий...» (2007), «Твоє ім'я не вимовлю ніколи» (2008), очевидно не може похвалитися жоден сучасний франкознавець.

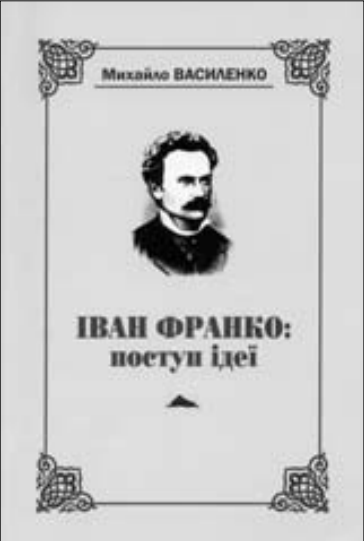
У співавторстві з Ярославом Гнатівим ним завершено видання десяти фундаментальних книг біографічної епопеї «Іван Франко»: «Рід Якова» (кн. 1, 2000 р., 232 с.), «Цілком Нормальна школа» (кн. 2, 2001, 204 с.), «Гімназія» (кн. 3, 2002, 360 с.), «Університет» (кн. 4, 2004, 472 с.), «Не пора!» (кн. 5, 2005, 424 с.), «В поті чола» (кн. 6, 2005, 544 с.), «Протистояння» (кн. 7, 2006, 581 с.), «Роки страждань» (кн. 8, 2007, 544 с.), «Катастрофа» (кн. 9, 2008, 476 с.), «Guo tendis?» (кн. 10, ч. 1, «Відхід», 2009, 450 с., ч. 2, «У притворі вічності», 2009, 384 с.). Ці фактологічні речі заслуговують на вивчення й, безумовно, на найвище пошанування в літературознавстві, серед масового українського читача і в державі.

Звичайно, для всіх, хто цікавиться та любить українську класичну літературу, хто має відношення до її вивчення та пропагування, названа фундаментальна біографія є неоціненним вкладом у документалістику славетних письменників-класиків. Зокрема, унікальний для вивчення такого вельетня, як Іван Франко — автора неперевершених поетичних і драматичних творів, прозових праць з літературознавства, філософії, історії, фольклору та етнографії, блискучого публіциста й тонкого перекладача... Мабуть, легше перерахувати ті галузі інтелектуальної праці, де б він не доклав своїх рук — тобто розуму, емоцій і духу.

Перша книга «Рід Якова», як і всі інші із серії документального життєпису «Іван Франко», присвячена найактуальнішим питанням його біографії і вибудована повністю на архівах, що на сьогодні дуже важливо. Всупереч усіляким вигадкам недругів українства автори доводять справжнє українське походження нашого поета і мислителя. Прізвище Франко вперше згадується в документах 1777 року на Самбірщині Львівської області, в селі Озимина. Існувало в XVI столітті також село Франків, тепер Залучча, біля Снятина Івано-Франківської області. Тому говорити про німецьке чи ще якесь походження роду класика української літератури не доводиться. Автори доволі ретельно й скрупульозно дослідили це за архівними даними та метричними церковними записами.

Та й сам Каменярь ніколи не цурався свого українського селянського походження. Мало того, всім життям і творчістю стверджував його. Згадаймо хоча б його одкровення у статті «Дещо про себе самого»:

«Як син українського селянина, вигодуваний чорним селянським хлібом, працею твердих селянських рук, почуваю обов'язок панщиною всього життя відробити ті шеляги, які видала селянська рука на те, щоб я міг видряпатись на висоту, де видно світло, де пахне воля, де ясніють вселюдські ідеали. Мій руський патріотизм, і то не sentimento, не національна гордість, — то тяжке ярмо, покладене долею на мої плечі. Я можу здригатися, можу стиха проклинати долю, що поклала мені на плечі це ярмо, але скинути його не можу, іншої батьківщини шукати не можу, бо став би підлим перед власним сумлінням. І коли що полегшує мені нести це ярмо, так

В об'єкт дослідження вперше вводяться праці І. Франка, надрукувані в різноманітних виданнях, які з огляду на ідеологічні заборони тоталітарного режиму тривалий час не допускалися до вивчення. Заборонені були ті Франкові видання, де порушувалися питання національної виокремленості, а звідси й національного усвідомлення і національного руху як суспільно-політичної сили, як розвою українського народу, негативного ставлення до панівної верхівки, яка експлуатувала його рідний український народ.

це те, що бачу, як руський народ, хоч він гноблений, затемнюваний і деморалізований довгі віки, хоч і сьогодні від бідний, недолугий і непорадний, все-таки підноситься, відчуває в щораз ширших масах жадобу світла, правди та справедливості і до них шукає шляхів. Отже, варто працювати для цього народу, і ніяка праця не піде марно».

У маловідомій, але цікавій і потрібній для вчителів статті «Двоязычність і дволичність» (Львів, «Каменярь», 2001), яка не ввійшла до зібрання творів у 50 томах, Іван Франко глибоко висвітлює болюче й вельми важливе до сьогодні питання природного вживання рідної мови і неприродного використання чужої мови, посиляючись, зокрема, на приклад роздвоєння душі відомого письменника Миколи Гоголя.

«Рідної мови не може покинути людина без окалічення своєї душі — так само, як не може замінитися з ким іншим своєю шкірою. Чим вища, субтельніша організація чоловіка, тим тяжче дається ї страшінше карається йому така переміна».

Тут Франко виступає як психолог і знавець людської, власне, української душі. На згадку приходять також дослідження і висновки відомого світового вченого, психолінгвіста Олександра Потебні, котрий переконливо довів, що винародовлення (денационалізація) призводить до деморалізації всього суспільства, не лише окремо взятої людини. В мові всяка переміна дає нові самостійні комбінації вражень і думок, і тим відмінює весь світогляд людини. Хто міняє мову, той змінює характер і напрям думки та своєї діяльності.

Нормальну школу, де навчався І. Франко («Цілком Нормальна школа», книга 2), наприклад, мусив закінчувати кожен, хто бажав йти далі в гімназію (книга 3), потім в університет (книга 4). Крім релігії, в школі вивчали німецьку, польську та українську, тобто, як тоді її називали в Галичині, — руську мову.

Рідної мови в Дрогобичі, де навчався малий Франко, не вживали. Соромилися. Українська мова вважалася доброю тільки «для спілкування з худобою, для вивезення гною і для мужви, яка подібна до худоби. Рідної мови цуралися священники. За те, що дитина заговорила рідною українською мовою, жорстоко карали».

Майже те саме було й на Великій Україні, як писав Франко, або, за московською термінологією, Малоросії. Згадаймо, як борилися за українську мову Борис Грінченко, Іван Нечуй-Левицький, Панас Мирний, все прогресивне українське письменство та інтелігенція.

У біографії наводиться уривок із нарису Франка, коли він оповідає про зустріч зі своїм героєм, бурсаком Михайлом, який повідомляє новину, що в бурсі останнім часом завелися якісь «українчики». Вони читають якогось там Шевченка, вимагають, аби з ними говорили «по-українськи», а це цілком проти природи. Адже кожен русин знає, що він не поляк, не українець, а «настоящий русский». Так учили Михасів у бурсі «Народного Дому», побудованій, до речі, на податки отих селяхів, які ніяк не могли навчитися говорити «по-людськи», а пятаками своєю хлопською мовою. Колись ця сама бурса і той же «Народний Дім» були побудовані для того, щоб розвивати ту «хлопську» мову, готувати для української культури молоді кадри. Звідти мала починатися «Молода Русь»... І тепер декількох

Чергова віршована збірка автора — певна життєва віха, своєрідний етап у поетичній творчості Михайла Василенка, де тривають пошуки законмірностей і нестримної плинності буття, увиразнення естетичних категорій у змінності земного побутування, збагачення чуттєвих і опредмечених виявів індивідуального й громадсько-суспільного та національного життя.

хлопців, які відважилися говорити у стінах тієї бурси рідною мовою і читати Шевченка, вишпурнули за браму тієї ж «Молодої Русі». Майже як тепер на сході чи півдні України.

Повної руйнації зазнав і монастир, де була розташована за Франка нормальна школа, в радянський час. Після того, як більшу частину ченців розстріляли, повивозили до Сибіру, а то й просто закатували, в монастир вселили низку радянських контор, які з будинком повелися по-варварськи.

Із приходом визволителів ротонда, шпиталь і будівля були віддані для потреб НКВД. Тут була катівня. Ті будинки просякнуті наскрізь кров'ю і болем та стогонами закатованих. Тут замордовано людей найсадишнішими методами...

Тільки й пам'яті по Іванові Франкові з того часу, що сплюндровано святині, спалено ікони, порозкидувано книжки з бібліотек та жмут документів за товстими стінами архівів...

У третій книзі цікаво описана постать шкільного вчителя Франка Івана Верхратського — відвертого прибічника формування, власне, української термінології і номенклатури на основі народної мови, що у вченому тогочасному світі не знайшла підтримки.

У галузі філології (діалектика та лексика) Іван Верхратський залишив чималу спадщину і Франкові було в кого вчитися. Крім «Початків до уложення номенклатури і термінології природничої, народної», що побачила світ 1864 року, він у 1878 році видав книжку «Знадоби до словаря южно-русского», в якій подав слова, поширені на Закарпатті, Буковині, Галичині, Східній Україні (близько 2500 слів), зібрані ним під час своїх численних експедицій. Займався І. Верхратський і питанням наголосу в українській мові. Цьому присвячена його праця «Знадобу до питання угорсько-русских говоров».

Велику увагу в своїх наукових працях Верхратський приділяв питанню нормалізації літературної мови, був автором чималої кількості полемічних статей, які виходили окремими випусками або друкувалися у таких популярних тоді часописах, як «Зоря», «Руслан» та «Діло».

Як пишуть автори книги «Іван Франко. Гімназія», учений орієнтувався на літературну мову, яка витворилася на Великій Україні, проте сам не оволодів нею і надавав перевагу південно-західним говіркам. Любив критикувати інших за «ковані» слова, пропонував свої, часом дуже невдалі, і страшенно не любив, коли хтось критикував його за це... Особливо допикав йому в тому відношенні Іван Франко. Такої критики до самого кінця життя не міг пробачити своєму учневі.

Роботи викладача не викликали особливої зацікавленості, хоча він багато прислухався українській науці. Ніколи не обминав Франко творів свого гімназійного вчителя і завжди полемізував, піддавав критиці. Його зауваження Верхратський сприймав як «недопустимі» образи свого колишнього учня. Порад слухати не хотів, не вірив Франковим запевненням, що той глибоко шанує його наукову діяльність.

Цікавим у книжці є розповіді про гімназійні уроки Каменяря, розгляд предметів, тем — усього того, що має в собі навчальний заклад тих часів у порівнянні, наприклад, із сьогоднішніми навчальними закладами такого рівня.

Автори біографії зазначають, що гімназія привела свого найкращого учня в ярмосквофільський часопис «Друг» тільки з причини відсутності інших видань, а мова його була далеко від народної. Шовінізм Польщі й

Безмежний світ людини починається від коліскової матері, рідного краю, батьківської хати. Кожна стежка, широкий і битий шлях чи навіть непрохідні чагарі блукань та пошуків відлунюють у чутливих серцях і ставлять свої карби в поезії Михайла Василенка.

Росії процвітав. Принижувалася українська мова, робилося все, щоб показати в принизливому світлі українську культуру, щоб у підростаючого покоління вироблялася відраза до неї. Не дивно, що вихованці Дрогобицької гімназії, українці за національністю, дуже швидко ополячувалися, онімечувалися і мало хто залишався вірним своїй культурі. Молодий розум потрапляв у сіті москвофільства, яке видавалося єдиним виходом із ситуації, що складалася.

Але це найгірший вихід із ситуації, що може бути. Лише здобуття національної самостійності в усьому, в усіх сферах української діяльності може визволити нас від духовного, інтелектуального й економічного зубожіння, від обезземелення й обмосковлення. І тут життя і творчість Великого Каменяря є для нас винятковим прикладом — здобувати кращу долю українському народові.

Усе, що не українське на Україні, писав Дмитро Донцов у статті «Міжнародне становище України і Росія» (ЛНВ, 1918), — чуже й вороже українській державності». Тому давав настанову Михайло Грушевський у грудні 1918 року: «Ми ні на хвилю не можемо забувати, скільки завзятих непримиренних ворогів має українська самостійність і соціально-економічні інтереси української маси. Ми повинні тямити, що сі вороги не зложать зброї й ще довго, по всіх науках будуть користати з кожної нагоди, щоб наново пробувати зломити сі ненависні їм явища, які порушили їх привілеї, їх володіння, їхнє панування, викохане старим московським режимом. Український демос повинен буде стояти на сторожі проти усіляких операцій, таємних і явних, сих ворогів і всяких можливих їхніх спільників».

Іван Франко говорив, що від народного обов'язку — служити Україні, народові, бідним і упослідженим, сам Бог не може звільнити, хоч нахвалюється і робить це сатана. Ця Каменярева думка була визначальною у нього завжди і всюди.

Окрім того, що книга «Університет» охоплює найбільочіші й найтрагічніші сторінки Франкового життя, тут уперше авторами введено в обіг низку архівних документів з історії цього навчального закладу, початки боротьби за національний характер, про роль викладачів у становленні Франка, його діяльність у студентських товариствах, напружену працю в журналі «Друг» разом із письменником і громадським діячем Михайлом Павликом, стосунки з істориком і політиком Михайлом Драгомановим. Зрештою тут ідеться про перший арешт та нещасливе Франкове кохання до Ольги Рощкевич.

П'ята книга «Не пора!» охоплює 1880—1885 роки життя письменника, коли його черговий раз арештову-

Коровай — великий добрий хліб, який із давніх давен називали святим. Він — ознака багатства, щастя і радості. З хлібом зустрічали почесних гостей, вітали новонароджене дитя, молоду сім'ю, починали оранку, сівибу. Все життя українців супроводжує хліб, тому народ і співає:

«Світи, Боже, з раю, Нашому короваю».

Гарно ілюстроване видання — веселе, усміхнене, наче дитина. Втім, ця книга справді та- ки для дітей...

ють. У цьому часі вмістилися і «нові знайомства», що мали б йому замінити втрачене кохання, і дискусії у товариських колах та на шпальтах газет із польськими соціалістами, і робота над першою політичною платформою «Програма польських і руських соціалістів Східної Галичини». Цього ж часу сформувалася його знаменита ідея служити рідному народові: «Нам пора для України жити».

1885—1894 роки в житті І. Франка були насичені титанічною літературною, науковою та публіцистичною діяльністю, газетярською роботою «в наймах», тобто в польській періодиці, черговим арештом. Шоста книга Р. Горак і Я. Гнатіва так і називається «Іван Франко. В поті чола». Тоді ж він одружується з Ольгою Хоружинською, навчається у Відні в аспірантурі та захищає докторську дисертацію.

Сьома книга «Протистояння» присвячена 1894—1900 рокам. Авторі аналізують стосунки письменника з М. Драгомановим, без котрого, стверджують біографи, неможливі були б цільніші белетристи і радикали В. Стефаник, Марко Черемшина, Лесь Мартович, М. Павлик. Розглядається і дискусія навколо громадських, літературних та політичних проблем І. Франка з Лесею Українкою, Оленою Пчілкою. Скрупульозно просліджуються вибори до віденського парламенту і галицького сейму, в яких брав участь І. Франко. Розкривається творчий процес письменника в час написання роману «Основи суспільності», поетичних збірок «Мій ізмарагд», «Зів'яле листя» та другого видання збірки «З вершин і низин».

Восьма книга «Роки страждань» біографічного циклу «Іван Франко» охоплює 1900—1906 роки життя Каменяря. Йдеться про стосунки письменника з митрополитом А. Шептицьким, про соціальну доктрину віри і церкви, будівництво Франком власного будинку — мрії його дружини Ольги. Висвітлюється наукова та літературна праця Каменяря, зокрема, розкрито творчу лабораторію написання поеми «Мойсей».

У 1906 році вчена рада Харківського університету на клопотання історико-філологічного факультету і на підставі доповідної записки професора М. Сумцова 20 вересня одноголосно обрала І. Франка почесним доктором російської словесності.

Назва дев'ятої книги «Катастрофа» говорить сама за себе. Йдеться про хворобу письменника, діагноз, лікування, сучасні дослідження недуги І. Франка. Але він не складає рук, хоч руки вже йому відмовляють. Каменярь диктує твори своїм помічникам, а якщо вони відсутні, то бере зубами ручку, вставляє між пальці, об'язує дротиком і пише. У цей час він пише повість «Великий шум», наукову працю «Нарис історії українсько-русської літератури», «Вавилонські гімни і псалми», безліч рецензій, багато перекладає з інших літератур.

Остання, десята книга, з цього фундаментального життєпису, що його створили Р. Горак і Я. Гнатів, називається «Guo tendis?» (ч. 1, «Відхід», ч. 2, «У притворі вічності»). Вона розповідає про останні роки життя І. Франка, окупацію Львова, перебування письменника у «Захисті українських січових стрільців», його смерть та похорони. А також про увіковічнення імені Каменяря через видання творів, назви вулиць та бібліотек його іменем.

А от із пам'ятниками Каменяреві у Києві та Харкові не склалося. Є про це навіть указ Президента В. Ющенка 2006 року, але віз і нині там. Або як писав Р. Горак: «Нема у Києві Франка, нема...». Як і в Харкові.

Отже, «Національний розвій може лежати в тім, що ми посеред своєї нації витворювали всі ті верстви, що відповідають певним функціям народного життя, і не потребували дізнавати кривди ще й від того, що ті функції серед нашого народного тіла будуть сповняти люди чужих народностей нам на шкоду».

Життєпис таких великих людей, як Тарас Шевченко та Іван Франко, потрібно знати. Вчитися в них жити, творити, працювати.

Михайло ВАСИЛЕНКО.

ПРО АВТОРА

Михайло ВАСИЛЕНКО — кандидат наук із соціальних комунікацій, член національних творчих спілок — письменників і журналістів, лауреат літературних премій ім. Тараса Мельничука і «Триумф-перо».

Має низку літературознавчих, публіцистичних, політичних та наукових статей.

Книги: «Орії» (1989), «Стріко-ко» (1992), «Очарії» (1995), «Ористея» (1997), «Чотиричас» (1999), «До матері, дорозу» (2007), «Хода вітрів» (2010).

За те, що дитина заговорила рідною українською мовою, жорстоко карали

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ "Донецький завод хімічних реактивів", повідомляють про проведення аукціону з продажу активів ВАТ "Донецький завод хімічних реактивів". На аукціон для продажу виставляються активи ВАТ "Донецький завод хімічних реактивів", які розташовані за адресою: вул. Умова, 1, м. Донецьк, 83008, а саме: 1. Сукупність інвентарних об'єктів (будівлі, інфраструктура,обладнання, автотранспорт, дебіторська заборгованість, хімічні товари на складах, тощо), початкова ціна продажу - **21300000,00грн. у т. ч. ПДВ**, гарантійний внесок - 2130000,00грн. 2. Будівля цеху тіомочевини, огороження заводське, асфальтовий майданчик, початкова ціна продажу - **120000,00грн. у т. ч. ПДВ**, гарантійний внесок - 12000,00грн. 3. Частина будівлі фасування, асфальтовий майданчик, початкова ціна продажу - **100000,00грн. у т. ч. ПДВ**, гарантійний внесок - 10000,00грн. 4. Будівля ОТК, асфальтовий майданчик ОТК, початкова ціна продажу - **120000,00грн. у т. ч. ПДВ**, гарантійний внесок - 12000,00грн.

- Фіксовані умовами аукціону:
Претендент, який подає заяву на участь у аукціону повинен відповідати наступним критеріям та виконати (гарантувати виконання) наступних зобов'язань:
1. Учасник аукціону - резидент;
  2. Учасник аукціону - суб'єкт підприємницької діяльності (стосовно лоту №1);
  3. Учасник аукціону - суб'єкт підприємницької діяльності або фізична особа;
  4. Строк державної реєстрації учасника - не менш 3-х років ;
  5. Відсутність в учасника аукціону - суб'єкта підприємницької діяльності заборгованості по податках та зборах (у т. ч. по зборам до ПФУ);
  6. Відсутність в учасника аукціону заборгованості перед ВАТ "ДЗХР";
  7. Зобов'язання щодо переможця аукціону подовжити виконання умов існуючих договорів оренди до кінця дії попереднього договору та надання послуг з забезпечення електроенергією, питною та технічною водою(водовідведенням) об'єктів соціальної сфери та діючих користувачів ;
  8. Наявність у учасника аукціону позитивних результатів господарської діяльності за два попередні квартали що повинно підтверджуватися балансом (Ф-1) та звітом про фінансові результати (Ф-2), які повинні бути завірені управлінням статистики (стосовно лоту № 1).
  9. Обсяг руху грошових коштів по рахунках учасника аукціону за два попередні квартали до проведення торгів (аукціону) не менш вартості майна виставленого на прилюдні торги, що повинно підтверджуватися банківською довідкою (стосовно лоту № 1).
  10. Зобов'язання щодо переможця аукціону забезпечити, після проведення обстеження за участю комісії склад які затверджується органами місцевого самоврядування, щодо виставленого на прилюдні торги майна, отримання позитивного висновку щодо можливості використання зазначеного майна в господарській діяльності, а у разі неможливості його використання щодо його демонтажу з урахуванням вимог ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища", ЗУ "Про екологічну експертизу" та інше(стосовно лоту № 1);
  11. Зобов'язання щодо переможця аукціону укласти договір купівлі-продажу майна з ліквідатором протягом 15-х календарних днів з дати проведення аукціону;
  12. Зобов'язання щодо переможця аукціону оплатити вартість майна протягом 5-ти календарних днів з дати проведення аукціону;
  13. Перехід до покупця права власності на придбане на аукціоні майно після повної оплати ціни, яка була визначена на аукціоні.
  14. Оплата, протягом семиденного строку з дати невиконання зобов'язання, переможцем аукціону неустойки підприємству - боржнику у розмірі 20% від покупної ціни майна, у разі відмови від підпису протоколу, договору купівлі-продажу.
  15. Оплата переможцем аукціону неустойки підприємству - боржнику в розмірі подвійної облікової ставки НБУ за кожен день невиконання грошового зобов'язання щодо оплати в строк вартості придбаного майна.
  16. Покладення на переможця аукціону усіх витрат пов'язаних з нотаріальним посвідченням договору купівлі-продажу та переоформленням права власності (технічні паспорти БТІ, свідоцтва про власність на нерухоме майно, витяг про реєстрацію прав власності на майно та ін.). Нести за власний рахунок усі витрати, які виникли у ВАТ "ДЗХР" у зв'язку з придбанням покупцем будівель та споруд (стосовно лоту № 1);
  17. Покладення на переможця аукціону усіх витрат пов'язаних з нотаріальним посвідченням договору купівлі-продажу (сплата держмита, збору до Пенсійного фонду, послуг нотаріуса і т. п.) та переоформленням права власності (технічні паспорти БТІ, свідоцтва про власність на нерухоме майно, витяг про реєстрацію прав власності на майно та ін.) (стосовно лоту № 2,3,4)
  18. Зобов'язання щодо переможця аукціону самостійно та за свій рахунок укласти відповідні договори на користування електроенергією, водою та іншими комунальними послугами.
  19. Зобов'язання щодо переможця аукціону забезпечити за власний рахунок демонтаж та новий монтаж на місцях, які будуть визначені ліквідатором, обладнання, у разі необхідності звільнення окремих приміщень придбаних будівель;
  20. Зобов'язання щодо переможця аукціону забезпечити утримання та нормальне функціонування усіх існуючих комунікацій та мереж ;
  21. Зобов'язання щодо переможця аукціону забезпечити здійснення визначених ВАТ "ДЗХР" вимог використання промислової території, у тому числі вимог пересування, екології, режиму безпеки, санітарних норм, техногенної безпеки та ін.
  22. Зобов'язання щодо переможця аукціону оплатити вартість послуг ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, які пов'язані з організацією та проведенням аукціону з продажу майна ВАТ "ДЗХР".
  23. Зобов'язання щодо переможця аукціону по забезпеченню дотримання правил техніки безпеки та санітарно - екологічних норм згідно діючому законодавству України.
  24. Зобов'язання щодо переможця аукціону, до початку аукціону нести на поточний рахунок організатора торгів гарантований внесок в розмірі 10% від початкової вартості майна виставленого на продаж.
  25. Строк прийняття заяв на участь у аукціоні закінчується за 3 календарні дні до проведення аукціону;
  26. Прилюдні торги (аукціон) відбудуться на 15 день після опублікування оголошення в газеті "Урядовий кур'єр" або "Голос України";
  27. Всі вищевказані фіксовані умови аукціону мають бути передбачені договором купівлі-продажу між боржником та переможцем аукціону (стосовно лоту №1).

З додатковою інформацією для покупців, складом та технічними характеристиками активів, що виставляються на аукціон, можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону - Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8.

Строк надання заяв календарних 11 днів з дати публікації в газеті до 13-00 22 листопада 2010р. Аукціон відбудеться після 15 календарних днів з дати публікації інформації у газеті 24 листопада 2010р., який відбудеться об 11-00год. на Українській Універсальній біржі за адресою: м. Донецьк, вул. Овнатянина, 4, оф.515. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі-продажу з ліквідатором ВАТ "Донецький завод хімічних реактивів". З відомостями про склад та технічні характеристики майна, що виставляються на аукціон, можна ознайомитись у організатора аукціону ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та на ВАТ "Донецький завод хімічних реактивів" за адресою: вул. Умова, 1, м. Донецьк, 83008 з 9-00 години до 16-00 години.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ "Костянтинівський металургійний завод", м. Костянтинівка, вул. Леніна, 172, повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються активи ВАТ "Костянтинівський металургійний завод", а саме - дебіторська заборгованість ВАТ "Костянтинівський металургійний завод", початкова ціна продажу - 8 326 586,25грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 823 658,63грн. З фіксованими умовами конкурсу можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 23 календарних дні із дня публікації у газеті до 13.00 год. 02 грудня 2010р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 10 грудня 2010р., у ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області об 11.00 год. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Переможець конкурсу на підставі затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ВАТ "Костянтинівський металургійний завод". Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) 14.10.2010 р. порушив провадження у справі № 43/372 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Сермета Корпорейшн» (040050, м. Київ, вул. Глибочицька, 28; ЄДРПОУ: 319577797, р/р 2600430015485 у ПКФ ВАТ «ВіЕЙБі банк», МФО 321637).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Новикова Михайла Валентиновича (ліцензія серія АВ № 470499 від 17.06.2010р.; 41400, Сумська обл., м. Глухів, вул. Терещенків, буд. 40, кв. 11).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти діб з дня публікації даного оголошення.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Вища кваліфікаційна комісія суддів України відповідно до підпункту 2 пункту 3 статті 74, пункту 1 статті 76 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидатів на посаду судді безстроково: Орлянської Валентини Іванівни на посаду судді Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ; Кочана Володимира Мартиновича, Цвіркуна Юрія Івановича на посаду судді Вищого адміністративного суду України; Олексюк Ганни Євгенівни, Мельника Олега Володимировича, Сініциної Лариси Михайлівни на посаду судді Рівненського апеляційного господарського суду; Стрижеуса Анатолія Миколайовича, Махлай Людмили Дмитрівни на посаду судді апеляційного суду міста Києва; Гансецької Ірини Аркадіївни, Котіка Віталія Петровича на посаду судді апеляційного суду Житомирської області; Васильєвої Ірини Анатоліївни на посаду судді Донецького апеляційного адміністративного суду; Білецької Алли Миколаївни на посаду судді Харківського апеляційного господарського суду; Балукової Катерини Георгіївни на посаду судді апеляційного господарського суду міста Севастополя.

Про зміни у тарифах на послуги міжнародного зв'язку для контрактних абонентів ЗАТ «Українські радіосистеми» (Beeline Бізнес).

З 16.11.2010 року вартість хвилини дзвінка до Росії підвищується і становитиме 0,89 грн. В усіх тарифних планах для контрактних абонентів (окрім тих тарифних планів, де вартість хвилини дзвінка до Росії більше 0,89 грн). З 1.12.2010 року щомісячна абонентська плата за послугу «Улюблена країна» становитиме 9,90 грн. Тарифи на дзвінки в межах послуги «Улюблена країна» залишаються без змін. Тарифи вказано з урахуванням ПДВ. Додатково утримується збір до Пенсійного фонду в розмірі 7,5% з вартості послуг без ПДВ. Тарифікація дзвінків щосекундна з першої секунди. ЗАТ «Українські радіосистеми».

Відкрите акціонерне товариство «Дрогобицький машинобудівний завод» повідомляє, що єдиною дійсною печаткою товариства є кругла печатка Відкритого акціонерного товариства «Дрогобицький машинобудівний завод» «Д» ід. номер: 00153362, що знаходиться у віданні та на території ВАТ «Дрогобицький машинобудівний завод». Будь-які інші круглі печатки ВАТ «Дрогобицький машинобудівний завод», окрім зазначеної вище, вважати недійсними.

Постановою Господарського суду Одеської області від 26.10.2010 р. у справі № 7/408-10-4250 визнано банкрутом фізичну особу - підприємця Мінкову Лідію Михайлівну (Одеська область, м. Ізмаїл, пр. Леніна, 26, кв. 55, ід. код 2914015502) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Мінкову Лідію Михайлівну. Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду Одеської області та ліквідатору впродовж тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Ухвалою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, буд. 157) від 05.10.2010 р. порушено провадження по справі № 45/2085 про банкрутство акціонерного товариства закритого типу «Мостобуд-7» м. Донецьк (83038, м. Донецьк, вул. Магдебурська 2, ЄДРПОУ 03449858, п/р 3720601 в ОПЕРВ ДОУ Ощадбанку, МФО 335106), одночасно введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Несвіт Людмилу Пилипівну (ліцензія серія АВ № 158237 видана 17.09.2006 р.). Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення за адресою: 83056, м. Донецьк, вул. Маметової, буд. 8, кв. 2.

Постановою господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., м-н Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 28.10.2010 р. по справі № Б-19/196-10 ФОП Матюшенка Івана Івановича (код 1817800916, адреса: 62341, Харківська обл., Дергачівський р-н, с. Мала Данилівка, вул. Богдана Хмельницького, 8), визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Плотнікову Олену Володимирівну (ліц. Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 521529 від 09.07.2010 р., код 2941022668, адреса: м. Харків, вул. Едеймана Роберта, 15, кв. 67).

Вимоги кредиторів приймаються протягом 60 днів від опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.), по справі № Б-48/180-10 від 25.10.2010 ФОП Бояринцева Олександра Григоровича (ідент. номер 2404400758, м. Харків, вул. Отакара Яроша, 26, кв. 29) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Мяснікова Андрія Олександровича (ліц. АВ № 499019 від 20.11.09). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Одеської області від 26.10.2010 р. у справі № 7/407-10-4249 визнано банкрутом фізичну особу - підприємця Мінкова Дмитра Георгійовича (Одеська область, м. Ізмаїл, вул. 51-ї Перекопської дивізії, 10, кв. 16, ід. код 2740809457) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Мінкова Дмитра Георгійовича. Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду Одеської області та ліквідатору впродовж тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру стосовно Товариства з обмеженою відповідальністю «Інтерграндметал», 70421, Запорізька обл., Запорізький р-н, с. Високогірне, вул. Степова, 1, ЄДРПОУ 35553322, р/р відсутній (Ухвала від 26.10.2010 р. по справі № 21/287/10).

Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Степанова Євгенія Олександровича (Дніпропетровська обл., Нікопольський р-н, с. Менделеевка, вул. Менделеева, 16, код 1878507213).

Вимоги кредиторів до боржника приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушено провадження у справі про банкрутство стосовно Приватного підприємства Виробничо-комерційна фірма «Профмедиа», 69005, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 93, кв. 76, ЄДРПОУ 36712081, р/р 26008301173949 в ПАТ «АК ПІБ», МФО 313355, (Ухвала від 26.10.2010 р. по справі № 21/288/10).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шестопалову Ольгу Дмитрівну (ліцензія серія АВ № 547709 від 09.08.2010 р.), адреса: 69118, м. Запоріжжя, вул. Новокузнецька, 27/27).

Вимоги кредиторів до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Адміністрація ТОВ «Транс Груп» повідомляє про втрату ліцензійних карток: Серія АА № 108500 на транспортних засіб ПАЗ 32051, номерний знак 02850КА; Серія АА № 108793 на транспортних засіб ПАЗ 32051, номерний знак 05603КА.

Керуючись ст. 30 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», ліквідатор ТОВ «Фаэтон-авто» цим оголошенням оповіщає про продаж майна банкрута на аукціоні, який відбудеться 15 листопада 2010 року о 9.00. в нежитловому приміщенні яке розташоване за адресою: м. Миколаїв, вул. Космонавтів, 81/1. Для продажу на аукціоні пропонується майно банкрута: нежитлові приміщення по вул. Космонавтів, 81/1, в м. Миколаєві, літ. П-1, П1-3 загальною площею 2384,8 кв. м., та нежитлове приміщення котельної літ.1П-1 загальною площею 20,3 кв. м., початкова вартість - 3135830,00 грн. Кінцевий термін прийняття ліквідатором ТОВ «Фаэтон-авто» заяв на участь в аукціоні - до 14.00 12 листопада 2010 р. Заява про участь в аукціоні надається ліквідатору разом із платіжними документами про оплату на поточний рахунок банкрута грошових коштів у розмірі 10% від початкової вартості продажу майна в сумі 313583,00 грн., та реєстраційного внеску у розмірі 17,00 грн. Банківські реквізити: одержувач - ТОВ «Фаэтон-авто», ЄДРПОУ одержувача 32283647, банк одержувача - ПАТ «СЕБ Банк», МФО 300175, ЄДРПОУ банка 14351016, рахунок № 26002000169216. Особисте ознайомлення з майном банкрута, з порядком проведення аукціону, зі складом, умовами та строками придбання майна, проводиться за попередніми письмовими заявами зацікавлених осіб, які надсилаються ліквідатору за адресою: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 23, кв.12. Додаткова інформація за тел. 050 9227952.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. О. О. БОГОМОЛЬЦЯ ОГолошує конкурс		
на заміщення вакантних посад		
ДОЦЕНТИ КАФЕДР		
Педіатрії № 1	-	2 ст.
Україністики	-	1 ст.
Дерматології та венерології	-	0,75 ст.
Оториноларингології	-	1 ст.
Гістології та ембріології	-	1 ст.
Внутрішньої медицини № 4	-	1,5 ст.
Педіатрії № 2	-	1 ст.
Акушерства і гінекології № 2	-	1 ст.
Менеджменту охорони здоров'я	-	1 ст.
Дитячої терапевтичної стоматології	-	1 ст.
Біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії	-	1 ст.
Біології	-	0,25 ст.
АСИСТЕНТІВ КАФЕДР		
Патоморфології	-	2 ст.
Патофізіології	-	3 ст.
Анатомії людини	-	3 ст.
Хірургії № 1	-	1 ст.
Загальної хірургії № 1	-	1 ст.
Дерматології та венерології	-	0,25 ст.
Внутрішньої медицини № 2	-	1 ст.
Гістології	-	4 ст.
Хірургії № 4	-	2 ст.
Мікробіології вірусології і імунології	-	5 ст.
Соціальної медицини та охорони здоров'я	-	2 ст.
Хірургії стоматологічного факультету	-	1 ст.
Хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії	-	1 ст.
Аптечної та промислової технології ліків	-	1 ст.
Біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії	-	1 ст.
Фармакології	-	1 ст.
Фізіології	-	1 ст.
СТАРШИХ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДР		
Гістології	-	1 ст.
Гігієни та екології	-	1 ст.
Менеджменту охорони здоров'я	-	1 ст.
Латинської мови	-	1 ст.
ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДР		
Іноземних мов	-	2 ст.
Латинської мови	-	2 ст.
Фізичного виховання і здоров'я	-	2 ст.
Медичної інформатики та комп'ютерних технологій навчання	-	2 ст.
Строк конкурсу місяць з дня оголошення. Документи надсилати на ім'я ректора за адресою: 01601, м. Київ-1, бульвар Т. Шевченка, 13, відділ кадрів, т. 234-60-74.		

Ухвалою Господарського суду Одеської області (65119,м.Одеса,пр.Шевченка,29) від 12.10.2010р. по справі № 7/334-10-3475 здійснено перехід від процедури ліквідації відсутнього боржника- ТОВ "Еверест Клуб" (Одеська обл.,смт.Овідіополь, вул. Портова, 21 код ЄДРПОУ 34344109) до загальної процедури ліквідації. Заяви приймаються в 30-денний термін.

Ухвалою господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 13 жовтня 2010 року порушена справа № 5/107-Б-10 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «ТПК Зерновик» (73000, м. Херсон, Одеська пл. 6, код ЄДРПОУ 32479241, р/р 26004504234 в ХФ ПАТ «Західкомбанк», МФО 352327.
Ухвалою господарського суду Херсонської області від 04 листопада 2010 року у справі № 5/107-Б-10 відносно ТОВ «ТПК Зерновик» застосована процедура банкрутства - розпорядження майном боржника. Розпорядником майна ТОВ «ТПК Зерновик» призначено арбітражного керуючого Шахова Володимира Анатолійовича (ліцензія серії АБ № 271604 від 22.12.2005 року).
Заяви кредиторів приймаються протягом 30 (тридцять) днів з дня опублікування цього оголошення за адресою - Шахову В. А., а/с 164, м. Херсон, 73034.
Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16) ухвалою від 12.10.2010 р. порушив провадження у справі № Б-25/25-10 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Торгівельно-промислова компанія «Запоріж-промторг» (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Лермонтова, 17, рахунок № 2600601000603 в ЗФВАТ «Кредо Банк», м. Запоріжжя, МФО 373481, код за ЄДРПОУ 35596544). Стосовно боржника введено процедуру розпорядження майном. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Вдовіна Максима Володимировича, ліцензія АВ № 307249 від 26.02.2007 р. (49070, м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 83/61), тел.: (050) 340-08-84). Заяви кредиторів за грошовими вимогами до боржника протягом місяця з дня опублікування оголошення направляються до господарського суду Івано-Франківської області, а копії - за адресою боржника та розпорядника майном.

01.10.2010 р. господарським судом Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) порушено провадження у справі № 28/115 про банкрутство Приватного підприємства «Юра-Макс» (код ЄДРПОУ 25545507, адреса: 79037, м. Львів, вул. Богдана Хмельницького, 228, р/р 26001301411907 у філії «Відділення Промінвестбанку в м. Львів», МФО 325633. Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Каганяка Ігоря Ярославовича (ліцензія серії АВ № 470263 від 16.03.2010 р., який проживає за адресою: 79054, м. Львів, вул. Любінська, буд. 102, кв. 147, ідентифікаційний номер фізичної особи - платника податків та інших обов'язкових платежів 2666412135). Претензії кредиторів та заяви осіб, які бажають взяти участь у санації боржника, приймаються протягом 30 днів від дня опублікування цього оголошення.

01.09.2009 р. Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) винесено постанову по справі № Б24/331-09 про визнання Товариства з обмеженою відповідальністю «Імтрейд Групп» (адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Московська, буд. 12, ідентифікаційний код 33770706) в порядку ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури. Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 19.10.2010 р. по справі № Б38/236-10(Б34/260-10(Б24/331-09) ліквідатором боржника призначено арбітражного керуючого Лютого Т. М., ліцензія АВ № 521503, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Белінського, буд. 57, тел./факс (056) 373-83-50. Відповідно до ч. 5 ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» даним оголошенням ліквідатор повідомляє про визнання господарським судом ТОВ «Імтрейд Групп» банкрутом, усіх кредиторів відсутнього боржника, які в місячний строк з дня публікації цього оголошення можуть направити ліквідатору заяви з вимогами до банкрута.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 21.10.2010 р. по справі № Б 24/266-10 комунальне житлове підприємство № 18 (50053, м. Кривий Ріг, вул. Мусоргського, 15А), ЄДРПОУ 24248199, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вернигору В. П., ліцензія АВ № 347093 від 14.08.2007 р., вимоги приймаються за адресою: 50000, м. Кривий Ріг, вул. Сиволапа, 44/72, тел.: (067) 915-61-96.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 21.10.2010 р. по справі № Б 24/267-10 комунальне житлове підприємство № 12 (50014, м. Кривий Ріг, вул. Серго, буд. 8), ЄДРПОУ 21885149, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вернигору В. П., ліцензія АВ № 347093 від 14.08.2007 р., вимоги приймаються за адресою: 50000, м. Кривий Ріг, вул. Сиволапа, 44/72, тел.: (067) 915-61-96.

Господарським судом Закарпатської області (88000, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2А) ухвалою від 19 жовтня 2010 року порушено справу № 16/107 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Факторімпекс» (89640, смт. Чинадієво, вул. Попова, 7, код ЄДРПОУ - 00310189). Розпорядником майна призначено Бахтина Віталія Віталійовича (ліцензія серія АБ № 271634 від 29.12.05 р.; 88000, м. Ужгород, пр. Свободи, 50/77; м. Ужгород, вул. Підградська, 59). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Миколаївської області від 13.10.2010 р. по справі № 5/165/10 визнано банкрутом ТОВ «ТРАНЗИТСЕРВІСРЕСУРС» (ЄДРПОУ 36057313, адреса: м. Миколаїв, вул. Шевченка, 28, кв. 3) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором вищезазначених підприємств призначено Сорокина Олексія Олександровича (ліцензія АВ № 547702 від 03.08.2010 р.), кредиторські вимоги приймаються протягом 30 дів з моменту опублікування оголошення за адресою: м. Миколаїв вул. Дружби, 23, т. 71-48-09.

Куп'янський міськрайонний суд Харківської області викликає Сіру Ірину Іванівну, 01.11.1977 р. народження, яка проживає за адресою: Харківська область, м. Куп'янськ, с. Ківшарівка, буд. 11, кв. 95, як відповідача у судове засідання по цивільній справі за позовом ПАТ « Універсал Банк» про стягнення заборгованості за договором кредиту. Судове засідання відбудеться 15.11.2010 р. об 11.00 год. у приміщенні суду за адресою: Харківська область, м. Куп'янськ, вул. 1 Травня, 27а, каб. 18. Явка до суду є обов'язковою. В разі неявки справа буде розглянута за відсутності відповідача за наявними в матеріалах справи документами. Про причини неявки відповідач зобов'язаний повідомити суд.

08.10.2010 р. господарський суд Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) визнав Закрите акціонерне товариство «Діброва» (код ЄДРПОУ 02030229, адреса: 82300, Львівська область, м. Борислав, вул. Дрогобицька, 94) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у справі № 31/25. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Михайлюка Ростислава Оліановича (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства Міністерства економіки України серія АВ № 307378 від 29.03.2007 р., який проживає за адресою: 79014, м. Львів, вул. Козлянука, буд. 2, кв. 7, ідентифікаційний номер 2602715390). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування цього оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

Просимо вважати недійсними загублені бланки суворой звітності ОСЦПВ із моменту опублікування: ВС/3112550-311252; ВС/3112573-3112577; ВС/7533610-7533614; ВС/7533618-7533625; ВС/8061431; ВС/8061443-8061452; ВС/8061456; ВС/8061458-8061462; ВС/8061464-8061471; ВС/8061473; ВС/8061494-8061518; ВС/8061520-8061523; ВС/8061525-ВС/8061531; ВС/8061533-ВС/8061535; ВС/9002621; ВС/9002642; ВС/4964329; ВС/4964343; ВС/4959826; ВС/7537128; 7537129; ВС/7537131-7537134; ВС/7537179-7537188; ВС/8331399-8331412; ВС/8331431, 8331432; ВС/8330132-8330152; ВС/8330166; ВС/8330232; ВС/8330237-8330241; ВС/8330284-8330288; ВС/8060931; ВС/8065003; ВС/8065195, BE/3023937; BE/500154; ВС/90898. Запорізька агенція ЗАТ «УЕСК».

Постановою Господарського суду Миколаївської області (адреса: 54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 21 жовтня 2010 року по справі № 18/154/10 визнано банкрутом Відкрите акціонерне товариство «Агроекспорт» (юридична адреса: 57260, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Шевченкове, вул. Урожайна, 1, код ЄДРПОУ 25376829) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Горбача Сергія Федоровича (Ліцензія Міністерства економіки України АВ № 158496 від 12.01.2007 р.). Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення за адресою: 08720, Київська область, Обухівський район, м. Українка, а/с № 45.

Ухвалою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) від 30 вересня 2010 року (справа № 31/161-2010) порушено провадження у справі про банкрутство Приватного підприємства «Левант-інвест-сервіс» (82482, Львівська обл., м. Моршин, вул. Л. Українки, 1, код ЄДРПОУ 34119310). Розпорядником майна по даній справі призначено арбітражного керуючого Надлонка Андрія Івановича, ліцензія серії АВ № 470296 видана 23.03.2010 р., адреса: 79066, м. Львів, вул. Зубрівська, 25а/33, тел.: (032) 222-00-19. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

"Страхова компанія "БРОКБІЗНЕС"
у зв'язку з втратою полісів обов'язкового страхування цивільно - правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
Серії №№ BB №№ 851760, 851849-851853, 1382189, 1382306-1382312, 1382333, 1382700, 1382702-1382705, 1916564, 1916571,1916573-1916589, 1916664, 2108999-2109000, 2109024, 2109027 2701441-2702494, 2702735, 2702819, 2702826, 2703021, 2703205, 2703295-2703296, 3591320, 3591504-3591505, 3596397, 3596527, 3601348, 3601379, 3601493, 3601498-3601499, 3601531-3601533, 3603972, 3604006-3604007, 3604015, 3604022, 3604024, 3607059-3607068, 3607286, 3607334; 1381757.
Серії №№ BC №№ 511235, 2510397, 2701869, 2702105, 2702119, 2702129, 2702139, 2702146, 3051009-305016, 3051019, 3051063, 3051069-3051076, 3051078-3051079, 3051131, 3051172-3051174, 3051203, 4680656-4680658, 4680663, 4680673, 4680676, 4680712-4680713, 4680718-4680719, 4680721, 4680730, 4680748, 4680768, 4682753, 4688526, 4688571-4688590, 4688592-468610, 4688657-4688670, 4688811-4688812, 7905595-7908600, 7908612, 7908643, 7908695-7908697, 7908700, 7915111-7915115, 7915127, 7915131, 7915162, 7915243-7915250, 7915284-7915303, 8348426, 8348431, 8348442, 8348486, 8348525-8348526, 8348665-8348666, 8348671-8348672, 8348686, 8348695-8348699, 8348702-8348706, 8348708, 8341999-8342000, 8350712-8350715, 8350756-8350760, 8350821-8350829, 8350833-8350834, 8350848, 8350861, 8350895, 8350912-8350916, 8350918-8350924, 8350926-8350936, 8350940-8350948, 8351767, 8351769-8351770, 8351815, 8351791, 8351805, 8351807-8351813, 8351838, 8351841, 8351874, 8351877, 8351881, 8351903-8351904, 8351909, 8351912-8351913, 8351933, 8351947, 8351950-8351952, 8351955-8351957, 8351959.
бланки спеціального знаку державного зразка:
серія СШ №№ 0140209, 0140219
серія СЮ №№ 067925, 067936
серія СД №№ 792281
серія СЮ № 68980-68981, 68984
серія СЖ №№ 624467-624469
Серії №№ CH №№ 407691-407700, 407702-407725, 407733-407781, 407783-407800, 407802-407854, 407858-407867, 407871-407922, 407924-407948, 407950-407966, 407968-407973, 407975-407983, 407985-407990, 405922-405960, 405962-406025, 406027-406034, 406036, 406038-406045, 406048-406050, 406052-406060, 406062-406082, 406092-406094, 406096-406103, 406105-406134, 406137-406229, 406233-406262, 406264-406269, 406271-406281, 406283-406319, 406321-406324, 406326-406377, 406379-406388, 406390-406396, 406398-406405, 406407-406420, 409935-40948, 409950-409965, 409967-409973, 410975-410003, 410005-410016, 410019, 410021-410022, 410024-410026, 410028-410033, 410037-410040, 410046-410055, 410057-410092, 410096-410099, 410101-410108, 410110, 410122-410142, 410155-410192, 410197-410223, 410233-410265, 4102668-410270, 410272-410312, 410314-410319, 410321-410328, 410330-410372, 410374-410375, 410377, 410379-410410, 410412-410434 - **1166 шт.**
Серії №№ СШ №№ 142101-142120, 142122-142140, 142186-142201, 142222, 142297, 142301, 142333-142335, 142337, 142359, 142361, 142367-142370, 142372, 142374-142375, 142377-142378, 142381, 142384-142388, 135604, 135609-135610, 135613, 135615-135616, 135670, 135673-135687, 135689-135695, 135729, 135787 - **109 шт.**
Серії №№ СК №№ 750911-751006, 751008-751042, 751044-751196, 751198-751210, 754463-754478, 754502-754511, 754513-754561, 754563-754607, 754611, 754613-754615, 754619-754621, 754623-754631, 754633-754641, 754644-754646, 754648-754656, 754659-754684, 754686-754730, 754732-754739, 754741-754742, 754744-754762, 763901-763903, 763906-763920, 763927, 763929, 763931, 763937, 763941-763949, 763951-763959, 763974, 763981-763993, 763996-763998, 764001-764007, 764018-764027, 764029-764033, 764035-764040, 764043-764057, 764060-764092, 764094-764098, 764100-764136, 764141-764143, 764146-764148, 764150-764167, 764178, 764184, 764188, 764191, 764193--764194, 764196-764198, 764200, 768701-768707, 768709-768754, 768756-768758, 768761-768763, 768765-768769, 768771, 768773-768775, 768777, 768779-768787, 768794-768798, 768800-768802, 768804, 768806-768843, 768845-768848, 768850-768852, 768855-768906, 768908-768916, 768918-768953, 768957, 768959, 768963-768975, 768977-768980, 768984-769012, 769023-769025, 769027-769051, 769053-769056, 769060-769062, 769065, 769070-769083, 769086, 769088, 769090-769150, 769152, 769154-769158, 769161-769200, 774002-774041, 774043-774050, 774052-774256, 774258-774280, 774282-774320, 774323-774343, 774345-774351, 774353-774376, 774348-774376, 774378-774396, 774398-774402, 774407-774413, 774415-774467, 774469-774500 - **1445 шт.**
Серії №№ СЮ №№ 63095, 63101, 63105, 63120, 63126-63146, 63148-63153, 63155, 63158, 63161, 63165-63174, 63203, 63235, 63244-63245, 63248, 63537-63564, 63569, 63571, 63628, 63630, 63632, 63638-63656, 63658-63665, 63667, 63670-63695, 63697, 63699-63700, 63702, 63727-63733, 63735, 63738-63747, 63929-63931, 63942, 63944-63948, 63951-64000 - **202 шт.**
Серії №№ СЦ №№ 4464-4465, 4467-4468, 4483, 4488, 4490, 200989, 311156, 311158, 311178, 311191-311195, 311204, 311239, 311241, 311254, 311302, 311351, 316558, 316 567, 316569, 316602-316603, 316631-316633, 316637-316639, 316653 - 34 шт.
Серії №3 СІ №№ 589707 - **1 шт.**
Вважати недійсними.

Найближчої доби в Україні буде тепло. 10 листопада істотних опадів не передбачається, лише в західних і північних областях місцями пройдуть дощі. Вітер південно-західний, 7—12 м/с, пориви 15—20 м/с, на високогір'ї Карпат 25—30 м/с. Температура повітря вночі +7—12, у Криму до +15; удень +10—15, у південній і східній частині +16—21, у Криму до +24; в Карпатах уночі й удень +3—8. У Києві місцями невеликий дощ. Вітер південний, 7—12 м/с, пориви 15—20 м/с. Температура вночі +8—10, удень +12—14.

■ **1114.** Не стало Нестора-літописця. ■ **1885.** Народився російський поет Велимир Хлебников. ■ **1940.** Помер Невілл Чемберлен, прем'єр-міністр Великобританії, один із головних авторів Мюнхенської угоди 1938 р. Політика його уряду сприяла розв'язанню другої світової війни. ■ **1961.** Місто Сталіно перейменовано на Донецьк. **1975.** Помер прозаїк Іван Сенченко. ■ **1976.** Створено Українську Гельсінську групу. ■ **1995.** Україна стала членом Ради Європи. ■ **2006.** У Києві відкрито музей Михайла Грушевського.

Турнірна хроніка

► ФЕХТУВАННЯ

Париж (Франція). Чемпіонат світу. Шабля. Українські спортсменки Ольга Харлан і Олена Хомрова здобули відповідно срібну і бронзову нагороди.

► БАСКЕТБОЛ

Чемпіонат країни. Суперліга. «Ферро-ЗНТУ» — «Хімік». 90:78 (28:17, 20:17, 22:20, 20:24). «Дніпро» — «Одеса». 81:86 (22:16 20:20, 14:20, 25:30). «Донецьк» — «Дніпро-Азот». 91:65 (22:24, 20:14, 23:11, 26:16). «Буді-вельник» — «Азовмаш». 70:73 (22:17, 16:16, 12:23, 20:17). «Миколаїв» — «Говерла». 70:76 (23:20, 12:19, 16:18, 19:19).

► ХОКЕЙ

Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. 6 листопада. «Сокіл» (Київ) — «Брест». 4:3 (1:0, 1:1, 2:2). «Юність» (Мінськ) — «Шахтар» (Солігорськ). 1:4 (1:1, 0:3, 0:0). «Металургс» (Лієпая) — «Могильов». 7:1 (2:0, 3:1, 2:0). «Вітебськ» — «Металург» (Жлобин). 1:2 ОТ (1:0, 0:1, 0:0, 0:1). «Гомель» — «Німан» (Гродно). 0:1 (0:1, 0:0, 0:0). «Хімік-СКА» (Новополоцьк) — «Шинник» (Бобруйськ). 5:3 (3:0, 2:1, 0:2). «Юність» — 63 очка, «Німан» — 56, «Металург» — 53, «Сокіл» — 43, «Гомель» — 40, «Шахтар» — 39, «Металургс» — 31, «Хімік-СКА», «Брест» — по 27, «Могильов» — 22, «Вітебськ» — 21, «Шинник» — 16.

► ФУТБОЛ

Першість країни. Перша ліга. 19-й тур. «Динамо-2» — «Геліос». 1:0. «Прикарпаття» — «Сталь». 0:3. «Фенікс» — «Зірка». 1:6. «Нива» — «Нафтовик». 2:2. «Буковина» — «Енергетик». 2:1. «Арсенал» — «Львів». 1:0. «Титан» — «Кримтеплиця». 0:0. «Чорноморець» — «Закарпаття». 1:1. «Олександрія» — «Дністер». 2:1.

«Олександрія» — 40 очок, «Львів» — 37, «Закарпаття» — 35, «Сталь», «Кримтеплиця» — по 34, «Буковина» — 33, «Чорноморець», «Нива» — по 32, «Динамо-2», «Титан» — по 28, «Арсенал» — 26, «Нафтовик» — 23, «Геліос», «Енергетик» — по 20, «Дністер» — 19, «Зірка» — 14, «Фенікс» — 11, «Прикарпаття» — 9.

* * *

Чемпіонат країни серед команд вищих навчальних закладів. Інформаційну підтримку змаганням надає «Голос України». Конференція «Захід». 6-й тур. «Буревісник» (Кременець) — «Тернопіль-педуніверситет». 0:2. НУХТ (Київ) — «Університет» (Чернівці). 3:2. «Юнга—Морська академія» (Одеса) — «Факел-ІФНТУНГ» (Івано-Франківськ). 1:1. «Тернопіль-педуніверситет», «Університет» — по 12 очок, НУХТ — 9, «Буревісник» (Кам'янець-Подільський) — 7, «Буревісник» (Кременець) — 4, «Факел-ІФНТУНГ», «Юнга—Морська академія» — по 2.

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 16-й тур. 5 листопада. «Ворскла» — «Волинь». 0:1. 2 000 глядачів. Рефері — Кутаков (Бровари). Гол: Пішур, 33 (п). Вилучено Рикуну («Ворскла», 56, друге попередження).

6 листопада. «Кривбас» — «Шахтар». 0:2. 8 000 глядачів. Рефері — Дердо (Іллічівськ). Голи: Едуардо, 45+1, Жадсон, 89. «Металург» Зп — «Арсенал». 2:1. 4 000 глядачів. Рефері — Можаровський (Львів). Голи: Пісоцький, 65, Фабіо, 87 — Старгородський, 49.

«Севастополь» — «Зоря». 0:1. 1 000 глядачів. Рефері — Зубарев (Слов'янськ). Гол: Фомін, 86.

7 листопада. «Металіст» — «Таврія». 2:3. 22 400 глядачів. Рефері — Грисьо (Львів). Голи: Тайсон, 45+1, Олійник, 45+1 — Шиндер, 2, Корнев, 10, Донець, 31.

«Динамо» — «Оболонь». 0:2. 5 750 глядачів. Рефері — Лісенчук (Київ). Голи: Худзик, 7, Сибіряков, 62.

«Металург» Д — «Іллічівець». 0:3. 2 300 глядачів. Рефері — Годулян (Одеса). Голи: Пуканіч, 43, Ярошенко, 51 (п), 60 (п).

«Карпати» — «Дніпро». 0:0. 9 000 глядачів. Рефері — Арановський (Київ).

	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	14	1	1	29—5	43
2. «Динамо»	11	2	3	31—15	35
3. «Металіст»	10	1	5	30—17	31
4. «Дніпро»	8	4	4	23—10	28
5. «Карпати»	7	4	5	18—15	25
6. «Таврія»	6	3	7	26—26	21
7. «Арсенал»	6	3	7	19—19	21
8. «Волинь»	6	3	7	14—18	21
9. «Ворскла»	5	4	7	16—17	19
10. «Зоря»	4	6	6	16—20	18
11. «Металург» Д	5	3	8	17—24	18
12. «Оболонь»	5	3	8	14—22	18
13. «Кривбас»	3	8	5	14—20	17
14. «Іллічівець»	4	5	7	23—36	17
15. «Севастополь»	3	5	8	12—24	14
16. «Металург» Зп	2	3	11	7—21	9

Бомбардири: Селезньов («Дніпро»), Ідахор («Таврія») — по 9, Девич, Олійник (обидва «Металіст»), Ярмоленко («Динамо») — по 7.

Заздалегідь статус центрального віддавався матчеві у Львові, де «Карпати» приймали «Дніпро». Справді, там ми побачили гостру, насичену, безкомпромісну і досить якісну гру. Але несподівано го-

ловні події відбулися в інших географічних точках — Києві та Харкові.

Футболісти «Таврії» ще в дебюті зустрічі відправили «Металіст» у нокдаун: на 31-й хвилині господарі поступалися 0:3! І це при тому, що за якусь годину перед цим «Динамо» поступилося вдома «Оболоні». У слобожанців зажевіла надія в разі успіху в поєдинку проти «Таврії» майже наздогнати, а потім в очному поєдинку в столиці спробувати обійти динамівців у суперечці за другу позицію в турнірній таблиці. Не судилося.

До честі підопічних Мирона Маркевича, потрапивши в таку скрутну ситуацію, вони значно додали в швидкості, завзяті й агресивності. І це допомогло їм ще в доданий до першого тайму час відквитати два м'ячі. Оце так сюжет, аж дух перехопило! У величезному напруженні пройшов і другий тайм. Але рахунок першого так і не змінився. «Металіст» зазнав п'ятої поразки в чемпіонаті. Причому всі ті невдачі з ним сталися вдома.

Отже, найвищої похвали заслуговує «Таврія». Це, можливо, був її найкращий матч у поточному турнірі. Однак будьмо справедливими до кінця і віддаймо належне футболістам «Металіста». Гадаємо, ніхто не звинуватить їх у небажанні врятувати ситуацію. Вони билися до останньої миті, себе не шкодуючи.

Чого, на жаль, не скажеш про динамівців. Після шести перемог поспіль вони вчисту програли «Оболоні». Господарі, виявивши якусь дивовижну пасивність та інертність, не створили протягом ігрового часу жодного посправжньому голевого моменту! Як причини таких неприємних

метаморфоз? Олег Лужний пояснив це недооцінкою суперника.

Таким чином, «Динамо» вперше програло у столичному дербі. До цього динамівці не поступалися іншим київським командам у 40 поєдинках. У протистоянні з «Арсеналом» (ЦСКА) вони виграли 26 матчів і 5 звели внічию, з «Оболонню» — виграли 7 і двічі грали внічию. І от тепер

до цієї «бухгалтерії» записано офіційну поразку від «пивоварів». А вони зіграли просто здорово: забезпечили надмірні тили і результативно контратакували. Нагадаємо, що в нинішньому чемпіонаті «Оболонь» завдала єдиної поразки «Шахтареві», тепер виграла у «Динамо» і раніше зіграла з ним унічию. Маємо справу зі справжнім любителем попусувати нерви фаворитам.

Тепер «Динамо» відстає від «Шахтаря», котрий на класі виграв у Кривому Розі, вже на вісім очок.

Молодцями були в Полтаві футболісти «Волині», котрі заслужено переграла «Ворсклу». Другу перемогу в чемпіонаті здобув запорізький «Металург». Вона вселила надію на порятунок у серця гравців і вболівальників. Адже попереду ще багато подій. І можна спробувати все змінити на краще.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: тепер у кожному матчі донецчанин Едуардо відзначається забитим м'ячем; грають «Динамо» та «Оболонь».

Фото ФК «Шахтар» і Павла КУБАНОВА.

Йде повне переобладнання

Для проведення ігор чемпіонату світу-2011 серед чоловіків у першому дивізіоні в київському Палаці спорту зроблять найкращу хокейну арену України. Про це сповістив заступник міністра у справах сім'ї, молоді та спорту Вадим Сисюк.

«Для реконструкції Палацу спорту в Києві виділено кошти з держбюджету. Оновлений палац вміщуватиме близько 6700 глядачів, — повідомив він. — Нині ведеться повне переобладнання споруди. Це буде найкраща хокейна арена в Україні».

За словами Сисюка, всі заходи з реконструкції ари контролюються безпосередньо віце-прем'єр-міністром Борисом Колесніковим.

Містер Льюїс і його асистенти

Ми вже повідомляли, що національну збірну України з хокею очолив Дейв Льюїс. Контракт із 57-річним канадським фахівцем укладено на один сезон з можливістю пролонгації до кінця олімпійського циклу.

Стали відомі й асистенти містера Льюїса. Це видатний гравець, чемпіон світу, екс-зірка НХЛ Дмитро Христич, легендарний український воротар Юрій Шундров і Михайло Захаров — попередній наставник нашої збірної.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси:

для фізичних осіб — 40224, 08775,

для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік:

для фізичних осіб — 10,00 грн.

та 6,00 грн.,

для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:

ТОВ «Мета-Поліграф»,

04073 м. Київ,

вул. Марка Вовчка, 12/14,

тел. (044) 581-68-15

Зам. 18358

Макет, верстка —

редакція газети

«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

